

ROZSUDOK SÚDU PRVÉHO STUPŇA (tretia komora)
z 27. septembra 2006 *

Vo veci T-322/01,

Roquette Frères SA, so sídlom v Lestreme (Francúzsko), v zastúpení: O. Prost,
D. Voillemot a A. Choffel, advokáti,

žalobkyňa,

proti

Komisia Európskych spoločností, v zastúpení: pôvodne A. Bouquet, W. Wils,
A. Whelan a F. Lelièvre, neskôr A. Bouquet, W. Wils a A. Whelan, splnomocnení
zástupcovia, za právnej pomoci A. Condomines a J. Liygonie, advokáti,

žalovanej,

ktorej predmetom je po prvé návrh na zrušenie článkov 1 a 3 rozhodnutia Komisie
K(2001)2931, konečné znenie, z 2. októbra 2001 o konaní, ktorým sa uplatňuje
článok 81 ES a článok 53 Zmluvy EHP (COMP/E-1/36.756 — Glukonát sodný),

* Jazyk konania: francúzština.

v rozsahu, v akom stanovuje sumu pokuty uloženej žalobkyni, po druhé návrh na zníženie sumy pokuty a po tretie návrh, aby boli žalobkyni vrátené protiprávne vybrané sumy,

SÚD PRVÉHO STUPŇA
EURÓPSKÝCH SPOLOČENSTIEV (tretia komora),

v zložení: predseda komory J. Azizi, sudcovia M. Jaeger a F. Dehousse,
tajomník: I. Natsinas, referent,

so zreteľom na písomnú časť konania a po pojednávaní z 18. februára 2004,

vyhlásil tento

Rozsudok

Skutkové okolnosti

- 1 Roquette Frères SA (ďalej len „Roquette“) je spoločnosťou, ktorá podniká v chemickom priemysle. Vyrába najmä glukonát sodný.

- 2 Glukonát sodný je súčasťou chelátových činidiel, ktoré sú látkami deaktivujúcimi ióny kovov v priemyselných postupoch. Tieto postupy zahŕňajú najmä priemyselné čistenie (čistenie fliaš alebo náradia), úpravu povrchov (antikorózna ochrana, odmasťovanie, leptanie hliníka) a čistenie vôd. Chelátové činidlá sú teda používané v potravinárskom, kozmetickom, farmaceutickom, papierenskom, betonárskom priemysle a v ďalších priemyselných odvetviach. Glukonát sodný sa predáva na celom svete a na svetových trhoch sa vyskytuje viacero konkurenčných podnikov.
- 3 V roku 1995 dosiahol predaj glukonátu sodného na celosvetovej úrovni hodnotu približne 58,7 milióna eur, pričom predaj v Európskom hospodárskom priestore (EHP) dosiahol hodnotu približne 19,6 milióna eur. V čase rozhodnom vo veci samej bola takmer celá svetová výroba glukonátu sodného ovládaná piatimi podnikmi, teda v prvom rade Fujisawa Pharmaceutical Co. Ltd (ďalej len „Fujisawa“), v druhom rade Jungbunzlauer AG, v treťom rade Roquette, vo štvrtom rade Glucona vof, podnik, ktorý ovládali spoločne až do decembra 1995 Akzo Chemie BV, dcérska spoločnosť, ktorej 100 % obchodných podielov vlastní Akzo Nobel NV (ďalej len „Akzo“) a Coöperatieve Verkoop- en Productievereniging van Aardappelmeel en Derivaten Avebe BA (ďalej len „Avebe“) a v piatom rade Archer Daniels Midland Co. (ďalej len „ADM“).
- 4 V marci 1997 americké ministerstvo spravodlivosti informovalo Komisiu, že po vyšetrovaní zameranom na trh lyzínu a kyseliny citrónovej bolo začaté vyšetrovanie takisto vo vzťahu k trhu glukonátu sodného. V októbri a decembri 1997, ako aj vo februári 1998, bola Komisia informovaná, že Akzo, Avebe, Glucona, Roquette a Fujisawa priznali, že boli účastníkmi kartelu, v rámci ktorého boli dohodnuté ceny glukonátu sodného a rozdelený predaj tohto výrobku v Spojených štátoch a inde. Po dohodách uzatvorených s americkým ministerstvom spravodlivosti uložili americké orgány týmto podnikom pokuty.
- 5 Komisia zaslala 18. februára 1998 podľa článku 11 nariadenia Rady č. 17 zo 6. februára 1962, prvého nariadenia implementujúceho článku [81] a [82] Zmluvy

(Ú. v. ES 1962, 13, s. 204; Mim. vyd. 08/001, s. 3) žiadosti o informácie hlavným výrobcom, dovozcom, vývozcom a kupujúcim glukonátu sodného v Európe.

- 6 Na základe žiadosti o informácie sa Fujisawa skontaktovala s Komisiou a informovala ju, že spolupracovala s americkými orgánmi v rámci vyšetrovania opísaného vyššie a že si želá takisto spolupracovať s Komisiou na základe oznámenia Komisie z 18. júla 1996 o neuložení alebo znížení pokút v prípadoch kartelov [*neoficiálny preklad*] (Ú. v. ES C 207, s. 4, ďalej len „oznámenie o spolupráci“). Fujisawa 12. mája 1998 po stretnutí s Komisiou, ktoré sa konalo 1. apríla 1998, odovzdala písomné vyhlásenie a spis obsahujúci zhrnutie vývoja kartelu a určitý počet dokumentov.
- 7 Komisia 16. a 17. septembra 1998 vykonala vyšetrovania podľa článku 14 ods. 3 nariadenia č. 17 v priestoroch podnikov Avebe, Glucona, Jungbunzlauer a Roquette.
- 8 Komisia 10. novembra 1998 zaslala žiadosť o informácie ADM. ADM 26. novembra 1998 oznámil svoj zámer spolupracovať s Komisiou. V priebehu rokovania, ktoré sa konalo 11. decembra 1998, ADM odovzdal „prvú časť informácií v rámci [svojej] spolupráce“. Vyhlásenie podniku a dokumenty vzťahujúce sa na túto vec boli následne odovzdané 21. januára 1999 Komisii.
- 9 Komisia 2. marca 1999 zaslala žiadosti o podrobné informácie spoločnostiam Glucona, Roquette a Jungbunzlauer. Tieto podniky listami zo 14., 19. a 20. apríla 1999 oznámili, že sú ochotné spolupracovať s Komisiou, a poskytli jej určité informácie o karteli. Komisia 25. októbra 1999 zaslala žiadosti o dodatočné informácie spoločnostiam ADM, Fujisawa, Glucona, Roquette a Jungbunzlauer.

- 10 Komisia 17. mája 2000 na základe informácií, ktoré jej boli oznámené, zaslala oznámenie o výhradách spoločnosti Roquette a iným podnikom, ktorých sa týkalo porušenie článku 81 ods. 1 ES a článku 53 ods. 1 Dohody o EHP (ďalej len „dohoda EHP“). Roquette a všetky ostatné dotknuté podniky odovzdali písomné pripomienky ako odpoveď na výhrady uvádzané Komisiou. Žiadny z týchto účastníkov konania nepožiadaval o vypočutie, ani nepopieral opodstatnenosť skutočností uvedených v oznámení o výhradách.
- 11 Komisia 11. mája 2001 zaslala žiadosti o dodatočné informácie Roquette a iným dotknutým podnikom.
- 12 Komisia 2. októbra 2001 prijala rozhodnutie K(2001) 2931, konečné znenie, o konaní, ktorým sa uplatňuje článok 81 ES a článok 53 Dohody EHP (vec COMP/E-1/36.756 — Glukonát sodný) (ďalej len „Rozhodnutie“). Rozhodnutie bolo oznámené Roquette listom z 11. októbra 2001.
- 13 Rozhodnutie obsahuje najmä tieto ustanovenia:

„Článok 1

[Akzo], [ADM], [Avebe], [Fujisawa], [Jungbunzlauer] a [Roquette] porušili článok 81 ods. 1 ES a — v období od 1. januára 1994 — článok 53 ods. 1 dohody EHP tým, že boli účastníkmi dohody a/alebo zosúladeného postupu v odvetví glukonátu sodného.

Porušenie trvalo:

- v prípade [Akzo], [Avebe], [Fujisawa] a [Roquette] od februára 1987 do júna 1995;
- v prípade [Jungbunzlauer] od mája 1988 do júna 1995;
- v prípade [ADM] od júna 1991 do júna 1995.

...

Článok 3

Za porušenie uvedené v článku 1 sa ukladajú tieto pokuty:

a) [Akzo]	9 miliónov EUR
b) [ADM]	10,13 milióna EUR
c) [Avebe]	3,6 milióna EUR
d) [Fujisawa]	3,6 milióna EUR
e) [Jungbunzlauer]	20,4 milióna EUR
f) [Roquette]	10,8 milióna EUR

...“

- 14 Na účely výpočtu výšky pokút Komisia uplatnila v Rozhodnutí metodológiu uvedenú v usmerneniach k metóde stanovovania pokút uložených podľa článku 15 ods. 2 nariadenia č. 17 a článku 65 ods. 5 Zmluvy o ESUO (Ú. v. ES C 9, 1998, s. 3; Mim. vyd. 08/001, s. 171, ďalej len „usmernenia“), ako aj oznámenie o spolupráci.
- 15 Komisia v prvom rade určila výšku základnej čiastky pokuty v závislosti od závažnosti a dĺžky trvania porušovania.
- 16 V tejto súvislosti, pokiaľ ide o závažnosť porušovania, Komisia najprv dospela k záveru, že dotknuté podniky sa dopustili veľmi závažného porušovania, vzhľadom na jeho povahu, jeho konkrétny dopad na trh glukonátu sodného v EHP a rozsah dotknutého geografického trhu (odôvodnenie č. 371 Rozhodnutia).
- 17 Komisia následne dospela k záveru, že je potrebné zohľadniť efektívnu ekonomickú kapacitu spôsobujúcu narušenie hospodárskej súťaže a stanoviť pokutu vo výške, ktorá by zabezpečila jej dostatočný odstrašujúci účinok. V dôsledku toho Komisia, vychádzajúc z celosvetového obratu dosiahnutého dotknutými podnikmi, pokiaľ ide o predaj glukonátu sodného v priebehu roka 1995, čo bol posledný rok trvania porušovania, pričom tieto údaje účastníci konania odovzdali Komisii v priebehu správneho konania, zaradila dotknuté podniky do dvoch kategórií. Do prvej kategórie zaradila podniky, ktoré podľa údajov, ktoré mala k dispozícii, mali podiel na svetovom trhu glukonátu sodného vyšší ako 20 %, teda Fujisawa (35,54 %), Jungbunzlauer (24,75 %) a Roquette (20,96 %). V prípade týchto podnikov Komisia stanovila východiskovú sumu na 10 miliónov eur. Do druhej kategórie zaradila podniky, ktoré podľa údajov, ktoré mala k dispozícii, mali podiel na svetovom trhu glukonátu sodného nižší ako 10 %, teda Glucona (približne 9,5 %) a ADM (9,35 %).

V prípade týchto podnikov Komisia stanovila východiskovú sumu pokuty na 5 miliónov eur, teda pre Akzo a Avebe, ktorí spoločne ovládali spoločnosť Glucona, na 2,5 milióna eur pre každého z nich (odôvodnenie č. 385 Rozhodnutia).

- 18 Okrem toho na zabezpečenie, aby na jednej strane mala pokuta dostatočný odstrašujúci účinok, a na druhej strane, aby sa zohľadnila skutočnosť, že veľké podniky majú k dispozícii informácie a právno-ekonomickú infraštruktúru, ktorá im umožňuje lepšie posúdiť porušovanie, ktoré predstavuje ich správanie, a dôsledky, ktoré z toho vyplývajú z hľadiska práva hospodárskej súťaže, Komisia pristúpila k úprave tejto východiskovej sumy. V dôsledku toho, zohľadňujúc veľkosť a celkové zdroje dotknutých podnikov, Komisia uplatnila násobný koeficient 2,5 na východiskové sumy určené v prípade ADM a Akzo, a tým došlo k zvýšeniu, takže v prípade ADM bola stanovená východisková suma 12,5 milióna eur a v prípade Akzo 6,25 milióna eur (odôvodnenie č. 388 Rozhodnutia).
- 19 S cieľom zohľadniť dĺžku trvania porušovania v prípade jednotlivých podnikov bola takto stanovená východisková suma okrem toho zvýšená o 10 % za rok, teda došlo k zvýšeniu o 80 % v prípade Fujisawa, Akzo, Avebe a Roquette, o 70 % v prípade Jungbunzlauer a o 35 % v prípade ADM (odôvodnenia č. 389 až č. 392 Rozhodnutia).
- 20 Komisia teda stanovila základnú čiastku pokuty na 18 miliónov eur, pokiaľ ide o Roquette. Pokiaľ ide o ADM, Akzo, Avebe, Fujisawa a Jungbunzlauer, základná čiastka bola stanovená, v príslušnom poradí, na 16,88 milióna eur, 11,25 milióna eur, 4,5 milióna eur, 18 miliónov eur a 17 miliónov eur (odôvodnenie č. 396 Rozhodnutia).
- 21 V druhom rade, na základe pritažujúcich okolností, bola základná čiastka pokuty uloženej Jungbunzlauer zvýšená o 50 % z dôvodu, že tento podnik mal úlohu vodcu v rámci kartelu (odôvodnenie č. 403 Rozhodnutia).

- 22 V treťom rade Komisia preskúmala a odmietla tvrdenia niektorých podnikov, podľa ktorých sa na tieto podniky mali uplatniť poľahčujúce okolnosti (odôvodnenia č. 404 až č. 410 Rozhodnutia).
- 23 Vo štvrtom rade, na základe časti B oznámenia o spolupráci, Komisia poskytla Fujisawa „veľmi významné zníženie“ (konkrétne 80 %) zo sumy pokuty, ktorá by jej bola uložená v prípade, keby nebola spolupracovala. Okrem toho Komisia uviedla, že ADM nesplnil podmienky stanovené v časti C toho istého oznámenia, aby mu mohlo byť poskytnuté „významné zníženie“ zo sumy pokuty. Napokon, na základe časti D tohto oznámenia, Komisia poskytla „výrazné zníženie“ (konkrétne 40 %) zo sumy pokuty v prípade ADM a Roquette a 20 % v prípade Akzo, Avebe a Jungbunzlauer (odôvodnenia č. 418, č. 423, č. 426 a č. 427 Rozhodnutia).
- 24 Komisia 19. marca 2002 zrušila Rozhodnutie v rozsahu, v akom sa týkalo Jungbunzlauer. Komisia 29. septembra 2004 prijala nové rozhodnutie K(2004) 3598 o konaní, ktorým sa uplatňuje článok 81 ES a článok 53 Dohody EHP (COMP/E-1/36.756 — Glukonát sodný) (ďalej len „rozhodnutie z 29. septembra 2004“) proti Jungbunzlauer a trom iným spoločnostiam skupiny Jungbunzlauer (Jungbunzlauer Ladenburg GmbH, Jungbunzlauer Holding AG a Jungbunzlauer Austria AG), pričom im uložila pokutu 19,04 milióna eur za ich účasť na karteli v sektore glukonátu sodného. Štyria adresáti posledného uvedeného rozhodnutia 23. decembra 2004 podali žalobu na Súd prvého stupňa proti tomuto rozhodnutiu. Táto žaloba bola zapísaná v kancelárii Súdu prvého stupňa pod číslom T-492/04.

Konanie a návrhy účastníkov konania

- 25 Roquette návrhom podaným do kancelárie Súdu prvého stupňa 20. decembra 2001 podala žalobu, na základe ktorej sa začalo toto konanie.

26 Na základe správy sudcu spravodajcu Súd prvého stupňa (tretia komora) rozhodol o otvorení ústnej časti konania a v rámci opatrení na zabezpečenie priebehu konania upravených v článku 64 Rokovacieho poriadku Súdu prvého stupňa písomne položil účastníkom konania otázky, na ktoré títo odpovedali v stanovených lehotách.

•

27 Prednesy účastníkov konania boli vypočuté na pojednávaní 18. februára 2004.

28 Po prijatí rozhodnutia z 29. septembra 2004, najmä proti Jungbunzlauer, Roquette navrhla listom z 2. februára 2005 najprv prijatie opatrení na zabezpečenie priebehu konania podľa článku 64 ods. 4 Rokovacieho poriadku Súdu prvého stupňa a subsidiárne, aby Súd prvého stupňa prijal akékoľvek iné potrebné opatrenie, akým je opätovné otvorenie konania alebo spojenie vecí. Vzhľadom na všeobecnú zásadu riadneho výkonu spravodlivosti Súd prvého stupňa bez toho, aby znovu otvoril konanie, požiadal Komisiu, aby zaujala stanovisko k návrhu Roquette. Listom zo 7. marca 2005 Komisia oznámila, že sa domnieva, že nie je vhodné vyhovieť návrhom Roquette.

29 Roquette navrhuje, aby Súd prvého stupňa:

— zrušil článok 1 Rozhodnutia v rozsahu, v akom konštatuje, že sa dopustila porušovania v období od mesiaca február 1987 do mesiaca jún 1995,

— zrušil článok 3 Rozhodnutia v rozsahu, v akom jej bola uložená pokuta vo výške 10,8 milióna eur,

- použil svoju neobmedzenú súdnu právomoc na zníženie výšky pokuty uloženej žalobkyni,

- nariadil, aby jej Komisia vrátila sumu nezákonne vybranej pokuty (istina a úroky v sadzbe 3,76 %),

- zaviazal Komisiu na náhradu trov konania.

30 Komisia navrhuje, aby Súd prvého stupňa:

- zamietol žalobu,

- zaviazal Roquette na náhradu trov konania.

Právny stav

- 31 Žalobné dôvody uvádzané Roquette, pričom všetky súvisia so stanovením sumy pokuty, ktorá jej bola uložená, sa týkajú po prvé závažnosti porušenia, po druhé dĺžky trvania porušenia, po tretie existencie príťažujúcich okolností, po štvrté jej spolupráce počas správneho konania a po piate uplatnenia zásady *ne bis in idem* vzhľadom na pokuty, ktoré jej boli uložené americkými orgánmi.

I — *O závažnosti porušení*A — *Úvod*

- 32 Pokiaľ ide o posúdenie, ktoré Komisia vykonala v súvislosti so závažnosťou porušení, Roquette uvádza tri dôvody založené po prvé na nesprávnom určení obratu, ktorý sa mal zohľadniť, po druhé na nesprávnom posúdení konkrétneho dopadu kartelu na relevantný trh a po tretie na nezohľadnení správania Roquette.
- 33 Predtým, ako dôjde k vyjadreniu sa k odôvodnenosti týchto rozličných dôvodov, je potrebné pripomenúť určité skutočnosti, ktoré posudzovala Komisia vo svojom Rozhodnutí, týkajúce sa závažnosti porušení.
- 34 Z Rozhodnutia vyplýva, že pri posudzovaní závažnosti porušení Komisia vychádzala z toho, že relevantné podniky sa dopustili veľmi závažného porušení vzhľadom na jeho povahu, jeho konkrétny dopad na trh s glukonátom sodným v EHP a na rozsah relevantného geografického trhu, pričom toto porušenie malo dopad na celý EHP (odôvodnenia č. 334 až č. 371 Rozhodnutia).
- 35 Ďalej sa Komisia domnievala, že na relevantné podniky je potrebné uplatniť „rozdielne zaobchádzanie, aby sa zohľadnila skutočná ekonomická kapacita porušiteľov spôsobiť významnú škodu hospodárskej súťaži a... stanovila pokuta na úrovni, ktorá jej zabezpečí dostatočne odstrašujúci účinok“. V tejto súvislosti Komisia uviedla, že zohľadnila osobitnú váhu každého podniku, a teda skutočný účinok jeho nezákonného správania na hospodársku súťaž (odôvodnenia č. 378 a č. 379 Rozhodnutia).

- 36 Na účely posúdenia týchto prvkov sa Komisia rozhodla vychádzať z obrátov, ktoré relevantné podniky dosiahli predajom glukonátu sodného na celosvetovej úrovni počas posledného roku, v ktorom trvalo porušenie, teda roku 1995. Komisia sa v tejto súvislosti domnievala, že „keďže trh s [glukonátom sodným] bol globálny, tieto obraty dávajú vernejší obraz o kapacite zúčastnených podnikov spôsobíť významnú škodu iným subjektom na spoločnom trhu a/alebo v EHP“ (odôvodnenie č. 381 Rozhodnutia). Komisia dodala, že podľa nej je táto metóda potvrdená skutočnosťou, že išlo o celosvetový kartel, ktorého predmetom bolo najmä rozdelenie trhov na celosvetovej úrovni a zamedzenie hospodárskej súťaži v určitých častiach v trhu EHP. Navyše sa domnievala, že celosvetový obrat účastníka kartelu poskytuje takisto predstavu o jeho príspevku k efektívnosti kartelu v jeho celku alebo naopak o nestabilite, ktorou by sa vyznačoval, ak by sa ho uvedený účastník nezúčastnil (odôvodnenie č. 381 Rozhodnutia).
- 37 Na tomto základe sa Komisia rozhodla rozdeliť podniky do dvoch kategórií, pričom do jednej zaradila „troch hlavných výrobcov glukonátu sodného, [ktorí] mali podiel na celosvetovom trhu viac ako 20 %“ a do druhej podniky, „ktoré mali podiel na celosvetovom trhu glukonátu sodného výrazne nižší (menej ako 10 %)“ (odôvodnenie č. 382 Rozhodnutia). Komisia teda stanovila východiskovú sumu na 10 miliónov eur v prípade podnikov zaradených do prvej kategórie, kam patrili Fujisawa, Jungbunzlauer a Roquette, ktorých podiely na trhu boli približne 36, 25 a 21 %, a východiskovú sumu 5 miliónov eur v prípade podnikov zaradených do druhej kategórie, teda Glucona a ADM, ktorých podiely na trhu boli približne 9 % v prípade každého z nich. Spoločnosť Glucona spoločne vlastnili Akzo a Avebe, Komisia teda stanovila v prípade každej z týchto spoločností základnú čiastku 2,5 milióna eur (odôvodnenie č. 385 Rozhodnutia).
- 38 Napokon, na účely zabezpečenia toho, aby mala pokuta dostatočne odstrašujúci účinok na jednej strane, a zohľadnenia skutočnosti, že veľké podniky majú k dispozícii poznatky a právno-ekonomickú infraštruktúru, ktorá im umožňuje lepšie posúdiť to, že ich správanie je porušením, a dôsledky z toho vyplývajúce z hľadiska práva hospodárskej súťaže na druhej strane, Komisia pristúpila k úprave

tejto východiskovej sumy. V závislosti od veľkosti a celkových zdrojov relevantných podnikov Komisia potom uplatnila na východiskovú sumu stanovenú pre ADM a Akzo násobný koeficient 2,5, a stanovila teda výšku pokuty v závislosti od závažnosti porušenia na 12,5 milióna eur pre ADM a 6,25 milióna eur pre Akzo (odôvodnenie č. 388 Rozhodnutia).

B — O určení obratu

1. Tvrdenia účastníkov konania

- 39 Roquette v podstate tvrdí, že Komisia neurčila správne obrat, ktorý sa má zohľadniť pri výpočte základnej čiastky pokuty. Podľa Roquette toto nesprávne posúdenie Komisie vzniklo tým, že táto vzala do úvahy obrat, ktorý zahŕňal aj obrat „matičných roztokov“, hoci Komisia uznala, že zohľadnený trh s glukonátom sodným v súvislosti s kartelom nezahŕňal „matičné roztoky“.
- 40 Roquette pripomína, že „matičné roztoky“ sú vylúčené z pôsobnosti Rozhodnutia, a zdôrazňuje, že z jej listu z 19. novembra 1999, ako aj z odpovede z 3. mája 1999 na žiadosť o informácie Komisie z 2. marca 1999 a z jej pripomienok z 25. júla 2000 k oznámení o výhradách vyplýva, že glukonát sodný vo forme roztoku, ktorý vyrába, predstavuje len „matičné roztoky“ pochádzajúce z jej špecifického výrobného postupu, a že je teda odlišný od toho, ktorý pochádza od jej konkurentov. Na tomto základe spochybňuje, že by si Komisie nemohla uvedomiť, že „tekutý glukonát“, na ktorý Roquette odkazuje, predstavoval „matičné roztoky“ a nie glukonát sodný v tekutej podobe, aký vyrábajú jej konkurenti. V tejto súvislosti odkazuje takisto na stanovisko Komisie uvedené vo vyjadrení k žalobe, kde táto implicitne pripúšťa, že to, čo Roquette nazýva „matičné roztoky“, nie je presne to isté ako glukonát sodný v tekutej podobe.

- 41 Roquette namieta proti tomu, že by mala neexistencia odkazu na „matičné roztoky“ v jej odpovediach z 3. mája 1999 a z 21. mája 2001 na žiadosti o informácie z 2. marca 1999 a z 11. mája 2001 odôvodniť to, že Komisia neodlišovala „matičné roztoky“ od glukonátu sodného v tekutej podobe. Zdôrazňuje, že odpovedala na žiadosti o informácie podľa formulára vydaného Komisiou, ktorý nerozlišoval medzi „tekutými glukonátmi“ a „matičnými roztokmi“. Okrem toho podľa Roquette informácie oznámené v jej odpovediach, medzi ktoré patrí obrat, mali byť posúdené vzhľadom na skoršie vysvetlenia, ktoré poukazovali na to, že jej tekuté glukonáty neboli výrobkami, na ktoré sa vzťahoval kartel. Odkazuje v tejto súvislosti aj na vyjadrenie Fujisawa z 12. mája 1998, v ktorom podľa Roquette uznala, že „matičné roztoky“ nepredstavujú konečný výrobok a že sa ich netýka kartel. Napokon podľa Roquette skutočnosť, že účastníci neuviedli vylúčenie ňou vyrábaného glukonátu sodného z kartelu, nebráni všetkým tretím osobám a Komisii, aby uznali vylúčenie „matičných roztokov“ z kartelu. Podľa Roquette teda Komisia mohla vedieť, že to, čo Roquette nazýva „tekutý glukonát“, boli v skutočnosti „matičné roztoky“.
- 42 Roquette preto tvrdí, že nemohla tušiť nepochopenie Komisie, pokiaľ ide o tekutý glukonát sodný, a že ak sa Komisia domnievala, že informácie, ktoré mala k dispozícii, boli nedostatočné, neprejavila dostatočnú starostlivosť tým, že si nevyžiadala nevyhnutné vysvetlenie, pokiaľ ide o rozlišovanie medzi „tekutým glukonátom“ vyrábaným Roquette a tekutým glukonátom iných podnikov na účely výpočtu obratu (rozsudok Súdu prvého stupňa zo 14. mája 1998, Gruber + Weber/ Komisia, T-310/94, Zb. s. II-1043, bod 242). Podľa Roquette by Komisii vyšší stupeň starostlivosti umožnil získať ďalšie dokumenty dosvedčujúce, že Roquette vyrába „matičné roztoky“. Napokon Roquette poukazuje na potvrdenie svojho generálneho riaditeľa, ktoré potvrdzuje, že tekutý glukonát sodný vyrábaný Roquette zodpovedá „matičným roztokom“ a že Roquette nevyrába iné tekuté glukonáty sodné ako svoje „matičné roztoky“.
- 43 Roquette subsidiárne uvádza, že podľa ustálenej judikatúry preskúmanie prisúditeľnosti omylu pri výpočte pokuty nie je relevantné a že vzhľadom na omyl musí byť

pokuta v každom prípade v dôsledku toho znížená (rozsudok Súdu prvého stupňa z 11. marca 1999, *Aristrain/Komisia*, T-156/94, Zb. s. II-645, body 584 až 586).

- 44 V dôsledku toho tvrdí Roquette, že jej obrat, ktorý sa má zohľadniť pri určovaní výšky pokuty, nemôže obsahovať predaj jej „matičných roztokov“. Obrat zohľadnený v odôvodnení č. 48 Rozhodnutia na výpočet základnej čiastky pokuty však obsahoval obrat pochádzajúci z „matičných roztokov“ Roquette.
- 45 Dôsledok tohto nesprávneho posúdenia Komisie je ten, že obrat Roquette za výrobok, ktorý je predmetom porušenia, má byť nižší ako je ten, ktorý bol zohľadnený. Týmto nesprávnym posúdením Komisia konala spôsobom, ktorý je v rozpore s jej vlastnými pravidlami a pravidlami Súdneho dvora v tejto oblasti, ako aj v rozpore so zásadami rovnosti a proporcionality. V dôsledku toho Roquette nemala byť zaradená medzi výrobcov „prvej kategórie“, ktorých podiel na trhu je vyšší ako 20 % a v prípade ktorých bola základná čiastka pokuty stanovená na 10 miliónov eur, a Komisia teda uložila príliš vysokú pokutu.
- 46 Roquette ešte pripomína, že podľa judikatúry je obrat podstatným prvkom posúdenia významu každého podniku zúčastneného v karteli a že iba obrat pochádzajúci z výrobkov, ktoré sú predmetom kartelu, môže byť zohľadnený ako indikácia rozsahu porušenia (rozsudok Súdneho dvora zo 7. júna 1983, *Musique diffusion française a i./Komisia*, 100/80 až 103/80, Zb. s. 1825, bod 120, a rozsudky Súdu prvého stupňa *Gruber + Weber/Komisia*, už citovaný v bode 42 vyššie, bod 237, a z 11. marca 1999, *Ensidesa/Komisia*, T-157/94, Zb. s. II-707). Uvádza, že ponechanie tej istej pokuty po znížení obratu z dôvodu vylúčenia výsledkov týkajúcich sa „matičných roztokov“ porušuje zásady rovnosti zaobchádzania a proporcionality. Ďalej poukazuje na to, že na rozdiel od Komisie Súd prvého stupňa má byť nezávislý pri stanovení pokút vzhľadom na jeho neobmedzenú súdnu právomoc.

- 47 Komisia popiera všetky tvrdenia Roquette. Uvádza, že jej nič neumožňuje zistiť, či tekutý glukonát sodný vyrábaný Roquette je „matičným roztokom“. Podľa Komisie Roquette vedome ponechávala v tejto súvislosti nejasný stav. Na podporu tohto tvrdenia poukazuje na odpovede Roquette z 3. mája 1999 a 21. mája 2001 na jej žiadosti o informácie a na obchodný dokument pripojený k listu Roquette z 19. novembra 1999. Komisia poznamenáva, že v každom z týchto dokumentov Roquette uvádza tekutý glukonát sodný bez toho, aby spresnila, že tento predstavuje „matičné roztoky“. Okrem toho odkazy v liste Roquette z 19. novembra 1999 na tekutý glukonát sodný a na „matičné roztoky“ neumožňujú dospieť s istotou k záveru, že Roquette obchodovala len s tekutým glukonátom sodným typu „matičné roztoky“. Komisia zdôrazňuje skutočnosť, že Roquette vedela, že žiadosti o informácie boli určené na to, aby mohol byť posúdený trh ovplyvnený kartelom a aby mohli byť vypočítané pokuty. Uvádza v dôsledku toho, že je málo dôveryhodné, že Roquette sa, odpovedajúc na žiadosti o informácie, nezmenila o povahe svojho tekutého glukonátu sodného z dôvodu, že sa pridžala formuláru, ktorý jej bol doručený, a z dôvodu obáv, že nesplní svoju povinnosť spolupráce, ak sa od formulára odkloní. Komisia namieta proti relevantnosti rozsudku Gruber + Weber/ Komisia, už citovaného v bode 42 vyššie, na ktorý sa odvoláva Roquette, vzhľadom na to, že v prejednávacom prípade bola uvedená do omylu zo strany Roquette. Komisia napokon uvádza, že žiadny z účastníkov kartelu neoznámil v priebehu konania, že sa kartel netýkal glukonátu sodného v tekutej forme, vyrábaného Roquette.
- 48 Komisia subsidiárne zdôrazňuje, že aj keby bol výrobok Roquette v tekutej forme vylúčený pri výpočte obratu týkajúceho sa glukonátu sodného vyrábaného Roquette, ani tak to neovplyvní východiskovú sumu 10 miliónov eur, stanovenú Komisiou v súvislosti s pokutou.
- 49 V tejto súvislosti uvádza, že pokuta musí byť proporcionálna závažnosti a dĺžke trvania porušenia a nie vlastnému obratu podniku. Usmernenia stanovujú, že táto závažnosť musí byť posúdená v závislosti od povahy porušenia, dopadu porušenia na trh, ak je merateľný, a od geografického rozsahu relevantného trhu. Okrem toho časť I A usmernení, ako aj judikatúra uznávajú, že uplatnenie zásady rovnosti môže viesť

v prípade toho istého správania k uplatneniu rozdielnych súm na relevantné podniky bez toho, aby aritmetický výpočet bol dôvodom tohto rozlišovania (rozsudok Súdu prvého stupňa z 13. decembra 2001, Acerinox/Komisia, T-48/98, Zb. s. II-3859, bod 90).

- 50 V prejednávacom prípade Komisia uvádza, že hoci časť trhu Roquette mala byť znížená z 20,96 na 17,4 %, Roquette aj tak zostáva jedným z troch hlavných výrobcov glukonátu sodného, v ktorého prípade je potrebné stanoviť východiskovú sumu 10 miliónov eur. Jej postavenie je ďaleko vpredu pred ADM a materskými spoločnosťami Glucona, ktoré mali podiel na trhu menší ako 10 % a ktorým bola uložená pokuta vo výške 5 miliónov eur.

2. Posúdenie Súdom prvého stupňa

- 51 Na úvod je potrebné uviesť, že v súlade s odôvodneniami č. 34 a č. 38 Rozhodnutia nie je sporné, že výrobok, ktorý je predmetom porušenia, je glukonát sodný, ktorý zahŕňa glukonát sodný v pevnej forme, tekutý glukonát sodný a kyselinu glukónovú, s výnimkou výrobku nazývaného „maticné roztoky“.
- 52 Navyše, z odôvodnení č. 48 a č. 381 Rozhodnutia vyplýva, že obraty zohľadnené Komisiou sú tie, ktoré vyplývajú z odpovedí účastníkov kartelu na žiadosti o informácie Komisie, a že tieto obraty zodpovedajú obratom pochádzajúcim z predaja glukonátu sodného na celosvetovej úrovni každého z účastníkov kartelu v priebehu posledného roku porušenia, teda 1995. Komisia sa teda domnievala na tomto základe, že za rok 1995 celosvetový obrat Roquette pochádzajúci z glukonátu sodného bol 12 293,62 tisíc eur a jej podiel na svetovom trhu z toho vyplývajúci bol odhadnutý na 20,96 % (odôvodnenie č. 48 Rozhodnutia).

- 53 Po písomnej otázke Súdu prvého stupňa Komisia potvrdila, že suma 12 293,62 tisíc eur zodpovedala 80 216 582 francúzskych frankov (FRF), čo je suma, ktorú Roquette oznámila Komisii vo svojej odpovedi na žiadosť o informácie z 21. mája 2001. Z tejto odpovede z 21. mája 2001 vyplýva, že suma 80 216 582 FRF, ktorá zodpovedá celosvetovému obratu Roquette pochádzajúcemu z glukonátu sodného v roku 1995, zodpovedá sume obratov Roquette pochádzajúcich z glukonátu sodného v pevnej forme (60 517 501 FRF), z tekutého glukonátu sodného (16 029 382 FRF) a kyseliny glukónovej (3 669 699 FRF) v roku 1995.
- 54 Napokon Roquette vo svojej replike pripojila potvrdenie vydané jej predsedom-generálnym riaditeľom, podľa ktorého v roku 1995 a predtým obchodovala pod názvom „tekutý glukonát“ len s „matičnými roztokmi“. Komisia nepoprela presnosť tohto vyhlásenia ani vo svojej duplike, ani v odpovediach na písomné otázky Súdu prvého stupňa, ani na pojednávaní.
- 55 V dôsledku toho je nesporné, že obrat Roquette zohľadnený Komisiou obsahoval ten obrat, ktorý bol dosiahnutý predajom „matičných roztokov“, hoci tento výrobok nebol súčasťou predmetu kartelu. Z toho vyplýva, že obrat Roquette, ktorý bol vzatý do úvahy na účely výpočtu sumy pokuty, je chybný. Roquette tak bola uložená omylom pokuta, ktorej suma nezodpovedá primerane jej postaveniu na trhu výrobku, ktorý bol predmetom porušovania.
- 56 Dôsledky tohto omylu sú posúdené, po preskúmaní ostatných žalobných dôvodov uvádzaných Roquette, v rámci výkonu neobmedzenej súdnej právomoci Súdom prvého stupňa.

C — O konkrétnom dopade kartelu

1. Úvodné pripomienky

- 57 Roquette v podstate tvrdí, že Komisia nevzala do úvahy obmedzený účinok kartelu pri posudzovaní jeho konkrétneho dopadu na relevantný trh. Komisia preto postupovala v rozpore so svojou vlastnou praxou a ustálenou judikatúrou, porušujúc tým článok 15 nariadenia č. 17 a zásadu proporcionality.
- 58 Je potrebné v tejto súvislosti pripomenúť stálu judikatúru, podľa ktorej závažnosť porušení musí byť preukázaná v závislosti od mnohých prvkov, ako sú najmä osobitné okolnosti prípadu a jeho kontext, a to bez toho, aby existoval záväzný alebo taxatívny zoznam kritérií, ktoré by sa povinne museli zohľadňovať (uznesenie Súdneho dvora z 25. marca 1996, SPO a i./Komisia, C-137/95 P, Zb. s. I-1611, bod 54; rozsudok Súdneho dvora zo 17. júla 1997, Ferriere Nord/Komisia, C-219/95 P, Zb. s. I-4411, bod 33; rozsudok Súdu prvého stupňa z 20. marca 2002, HFB a i./Komisia, T-9/99, Zb. s. II-1487, bod 443).
- 59 V usmerneniach (v bode 1 A, prvom odseku) Komisia uviedla, že na posúdenie závažnosti porušenia má zohľadniť okrem vlastnej povahy tohto porušenia a rozsahu relevantného geografického trhu, „skutočný dosah [porušenia] na trh, tam, kde je ho možné merať“.
- 60 Pokiaľ ide o prejednávaný prípad, z odôvodnení č. 334 až č. 388 Rozhodnutia vyplýva, že Komisia naozaj stanovila sumu pokuty, určenú v závislosti od závažnosti

porušenia, berúc pritom do úvahy tieto tri kritériá. V tejto súvislosti sa najmä domnievala, že kartel mal „skutočný dopad“ na trh glukonátu sodného (odôvodnenie č. 371 Rozhodnutia).

61 Komisia v odôvodnení č. 340 Rozhodnutia podala nasledujúcu analýzu:

„Komisia usudzuje, že porušovanie, ktorého sa dopustili podniky, ktoré počas obdobia uvedeného v predmetnom rozhodnutí mali podiel väčší ako 90 % na svetovom a 95 % na európskom trhu glukonátu sodného, malo skutočný dopad na trh v EHP, pretože bolo riadne vykonané. Keďže špecifickým cieľom dohôd bolo znížiť objem predaja, uplatňovať ceny vyššie, než aké by boli bez týchto dohôd, a obmedziť predaj na určitých klientov, tieto dohody museli ovplyvniť obvyklé správanie na trhu, a teda mať na tento trh účinok.“

62 V odôvodnení č. 341 Rozhodnutia Komisia zdôraznila, že „v čo najvyššej miere rozlišovala medzi otázkou uskutočňovania dohôd a otázkou ich účinkov na trh“, ale „v žiadnom prípade sa nedalo vyhnúť tomu, aby sa určité skutkové okolnosti použité na dosiahnutie záverov k týmto dvom bodom prelínali“.

63 Vzhľadom na to Komisia v prvom rade analyzovala uskutočňovanie kartelu (odôvodnenia č. 342 až č. 351 Rozhodnutia). Podľa nej bolo uskutočňovanie kartelu preukázané rôznymi skutočnosťami súvisiacimi s tým, čo považovala za základný kameň kartelu, to znamená s predajnými kvótami. Okrem toho Komisia uviedla, že „kartel je charakterizovaný stálou potrebou stanoviť cieľové a/alebo minimálne ceny“, a dodala, že podľa nej „tieto ceny museli mať účinok na správanie účastníkov,

hoci nimi neboli systematicky dotknutí“ (odôvodnenie č. 348 Rozhodnutia). Komisia usúdila, že „účinnosť uskutočňovania [kartelu] nebolo možné spochybnit“ (odôvodnenie č. 350 Rozhodnutia).

- 64 V druhom rade Komisia posudzovala dopad porušovania na trh glukonátu sodného. V tejto súvislosti sa najskôr odvolala na posúdenie relevantného trhu v odôvodneniach č. 34 až č. 41 Rozhodnutia. Potom Komisia, odvolajúc sa na posúdenie uskutočnené v odôvodneniach č. 235 a č. 236 Rozhodnutia, uviedla nasledujúce, odvolaním sa na dve tabuľky (ďalej len „grafy“) získané v priestoroch Roquette (odôvodnenie č. 354 Rozhodnutia):

„Vývoj cien, vyplývajúci z [grafov] nájdených počas inšpekcie v Roquette ukazuje, že cieľ sledovaný účastníkmi kartelu bol aspoň čiastočne dosiahnutý. Oba [grafy], ktoré znázorňujú vývoj cien vo FRF na európskom trhu glukonátu sodného od roku 1977 do roku 1995, ukazujú pokles v roku 1985. Tento pohyb pravdepodobne vyplýval zo zániku predchádzajúceho kartelu a zvýšenia cien, ktoré potom nasledovalo využitím výrobných kapacít. Na konci roku 1986 úroveň cien poklesla skoro o polovicu v porovnaní so začiatkom roku 1985. Je veľmi pravdepodobné, že uskutočňovanie dohôd zakladajúcich nový kartel od roku 1986 značne prispelo k výraznému (dvojnásobnému) zvýšeniu cien medzi rokmi 1987 a 1989. Po poklese v roku 1989, menej výraznom ako v roku 1985, úroveň cien zostala až do roku 1995 asi o 60 % vyššia ako v roku 1987.“

- 65 V odôvodneniach č. 235 a č. 236 Rozhodnutia, na ktoré sa odvoláva odôvodnenie č. 354 tohto Rozhodnutia, Komisia uviedla nasledujúce:

„235 Dva dokumenty získané počas inšpekcie v priestoroch Roquette sú dostatočne presné a predstavujú dôkazné prostriedky o výsledkoch kartelu

v odvetví glukonátu sodného. Obsahujú najmä [graf] znázorňujúci priemernú ‚európsku‘ cenu glukonátu sodného v rokoch 1977 až 1995.

236 [Jeden z grafov] nápadne ukazuje, že v rokoch 1981 a 1987, keď vznikol ‚prvý‘ a ‚druhý‘ kartel, došlo k rýchlemu a výraznému nárastu cien. V roku 1985 ceny náhle klesli, čo zodpovedá zániku ‚prvého kartelu‘, keď z neho vystúpila Roquette. Medzi rokom 1987 a rokom 1989 cena glukonátu sodného výrazne stúpila, dokonca sa zdvojnásobila. Následne od roku 1989 do roku 1995 zostala vyššia asi o 60 % oproti stavu z obdobia jej poklesu v roku 1987. Je potrebné uviesť, že oproti obdobiu 1981 — 1986 mohla byť cena glukonátu sodného udržaná až do roku 1995 na veľmi vysokej úrovni.“

66 Následne Komisia zhrnula, analyzovala a odmietla viaceré tvrdenia, ktoré dotknutí účastníci uviedli v správnom konaní na vyvrátenie záverov, ktoré Komisia vyvodila z grafov získaných v priestoroch Roquette. Pokiaľ ide o tvrdenia ADM a najmä to, že k tomuto vývoju cien by došlo aj bez kartelu, Komisia uviedla nasledujúce (odôvodnenia č. 359, č. 365 a č. 369 Rozhodnutia):

„359 ... Tvrdenia ADM nepreukazujú dostatočne, že vznik kartelu nemohol zohrať žiadnu úlohu vo fluktuáciách cien. Hoci je pravda, že scenár, ktorý navrhol ADM, sa môže uskutočniť aj pri nevzniknutí kartelu, tento sa presne zhoduje s existujúcim kartelom. Zvýšenie kapacít zaregistrovaných počas 80. rokov mohlo byť príčinou aj následkom zániku prvého kartelu (1981 — 1985). Pokiaľ ide o vývoj od roku 1987, tento úplne zodpovedá reaktivácii kartelu v tomto období. Následne skutočnosť, že cena glukonátu sodného začala stúpať, nemožno vysvetľovať tak, že bolo spôsobené samotnou

hospodárskou súťažou, ale treba ju vysvetľovať vo svetle dohody uzavretej medzi účastníkmi o ‚cenových minimách‘, rozdelení podielov na trhu, ako aj o informačnom a dozornom systéme. Všetky tieto faktory prispeli k úspešnému zvýšeniu cien.

...

365 [Jeden z grafov] nájdený v Roquette potvrdzuje, že medzi rokom 1991 a rokom 1995, teda v období, keď sa ADM podieľal na karteli, boli ceny stabilné alebo sa mierne znížili. Nič nenaznačuje, že by ceny výrazne poklesli alebo že by boli nerentabilné. Odchod ADM z trhu bol pravdepodobne následkom vážnych technických problémov, ktoré nastali hneď po tom, ako sa táto spoločnosť pripojila ku kartelu, a ktoré pretrvávali. ADM zrazu nebol schopný dodržať svoje predajné kvóty.

...

369 Nakoniec, vzhľadom na existujúce riziká je nemožné, aby sa účastníci viackrát dohodli na stretnutí na rôznych miestach vo svete, aby si prideliť predajné kvóty, určili ceny a rozdelili klientov počas takého dlhého obdobia, ak podľa ich tvrdení mal kartel iba mizivý alebo obmedzený dosah na trh glukonátu sodného.“

⁶⁷ Vzhľadom na túto analýzu, rozdielne dôvody uvádzané zo strany Roquette, pokiaľ ide o to, aby Komisia preukázala existenciu konkrétneho dopadu kartelu, môžu byť rozlišované podľa toho, či sa týkajú toho, čo Komisia vyvodila z uskutočňovania kartelu, skutočností zohľadnených Komisiou na preukázanie uskutočnenia a účinku

kartelu a nezohľadnenie iných skutočností pri posudzovaní konkrétneho dopadu kartelu zo strany Komisie.

2. O tom, či Komisia zvolila nesprávny postup na preukázanie, že kartel mal konkrétny dopad na trh

a) Tvrdenia účastníkov konania

68 Roquette popri tom, že namieta proti relevantnosti skutočností zohľadnených Komisiou na preukázanie uskutočnenia a účinkov kartelu, namieta takisto proti možnosti Komisie preukázať existenciu konkrétneho dopadu na základe dedukcií viažucich sa na uskutočnenie kartelu.

69 Roquette najmä odmieta na jednej strane analýzu Komisie v odôvodneniach č. 340 až č. 351 Rozhodnutia, keď tvrdí, že keďže kartel bol riadne uskutočňovaný, musel ovplyvniť normálnu štruktúru správania a že skutočné vykonávanie dohôd nepredpokladá nevyhnutne presné uplatňovanie tých istých cien a objemov na trhu, ale že zblíženie dohodnutej úrovne je postačujúce. Roquette na druhej strane spochybňuje to, že Komisia v odôvodnení č. 369 Rozhodnutia vyvodila existenciu dopadu na trh z opakovaných rokovaní účastníkov v priebehu dlhého obdobia bez ohľadu na prípadné riziká.

70 Komisia namieta, že táto argumentácia nie je dôvodná.

b) Posúdenie Súdom prvého stupňa

- 71 Najskôr je vhodné pripomenúť, že Komisia podľa znenia bodu 1 A prvého odseku usmernení pri svojom výpočte pokuty v závislosti od závažnosti porušenia berie do úvahy okrem iného „skutočný dosah [porušenia] na trh tam, kde je ho možné merať“.
- 72 V tejto súvislosti je potrebné analyzovať presný význam ustanovení „tam, kde je ho [teda konkrétny dopad] možné merať“. Ide najmä o určenie, či Komisia v zmysle týchto ustanovení môže brať do úvahy iba konkrétny dopad porušovania v rámci svojho výpočtu pokút, ak jej vôbec prináleží určiť výšku tohto dopadu.
- 73 Komisia správne vyhlásila, že skúmanie dopadu kartelu na relevantný trh so sebou nevyhnutne prináša uchýlenie sa k domnienkam. V tejto súvislosti musí Komisia najmä skúmať, aká by bola cena relevantného výrobku, pokiaľ by kartel neexistoval. Pritom pri skúmaní príčin skutočného vývoja cien je problematické uvažovať o podiele, ktorý zodpovedá každej z týchto príčin. Treba brať do úvahy objektívnu okolnosť, že vzhľadom na cenový kartel sa účastníci vzdali práve svojej voľnosti konkurovať si cenami. Hodnotenie pôsobenia vyplývajúceho z iných faktorov, ako táto dobrovoľná zdržanlivosť účastníkov kartelu, je tak nevyhnutne založené na rozumnej pravdepodobnosti, ktorú nemožno s presnosťou vyčíslieť.
- 74 Preto pokiaľ nemá byť toto kritérium, na ktoré je možné prihliadnúť pri stanovení výšky pokuty, zbavené svojho potrebného účinku, nemožno Komisii vytýkať, že sa opierala o konkrétny dopad kartelu na relevantný trh napriek tomu, že nemohla tento dopad vyčíslieť alebo v tomto ohľade predložiť číselné posúdenie.

- 75 V dôsledku toho sa musí konkrétny dopad kartelu na relevantný trh považovať za dostatočne preukázaný, ak je Komisia schopná poskytnúť konkrétne a vierohodné indicie, ktoré s primeranou pravdepodobnosťou naznačujú, že kartel mal dopad na uvedený trh.
- 76 V tomto prípade zo zhrnutia analýzy uskutočnenej Komisiou (pozri body 61 až 66 vyššie) vyplýva, že Komisia sa pri závere o existencii „skutočného dopadu“ kartelu na trh oprela o dva údaje. Na jednej strane totiž uviedla skutočnosť, že účastníci kartelu riadne uskutočňovali kartelové dohody (pozri najmä odôvodnenie č. 340, uvedené v bode 61 vyššie) a že tento kartel pretrval počas dlhého obdobia (odôvodnenie č. 369 Rozhodnutia, uvedené v bode 66 vyššie). Na druhej strane usúdila, že grafy získané v priestoroch Roquette dokazovali istý súlad medzi cenami určenými kartelom a cenami skutočne uplatňovanými účastníkmi kartelu na trhu (odôvodnenie č. 354 Rozhodnutia, uvedené v bode 64 vyššie).
- 77 Je potrebné najprv zdôrazniť, že Komisia sa neuspokojila s odvodením konkrétneho dopadu kartelu na trh glukonátu sodného len z toho, že skutočne bol uskutočňovaný kartel. Ako vyplýva z častí Rozhodnutia citovaných vyššie, Komisia sa totiž snažila v najvyššej možnej miere preskúmať oddelene uskutočňovanie kartelu a jeho konkrétny dopad na trh, považujúc v podstate uskutočňovanie kartelu za predbežnú a nevyhnutnú podmienku na preukázanie jeho konkrétneho dopadu, pričom však toto uskutočňovanie nie je postačujúcou podmienkou na toto preukázanie (pozri v tomto zmysle odôvodnenie č. 341 Rozhodnutia). V odôvodnení č. 341 Rozhodnutia Komisia skutočne pripustila, že bolo „nevyhnutné, aby sa určité skutkové okolnosti použité na dosiahnutie záverov k týmto dvom bodom prelínali“ — dôvod, pre ktorý Komisia podľa tvrdenia Roquette vždy nepoužila osobitné pojmy v rámci jednotlivých častí svojej analýzy — toto nemení nič na skutočnosti, že nemožno

vytýkať Komisii, že nerozlíšila uskutočňovanie a konkrétny dopad kartelu. Okrem toho svojou povahou ako predbežná podmienka konkrétneho dopadu kartelu predstavuje účinné uskutočňovanie kartelu začiatok dôkazu existencie konkrétneho dopadu tohto kartelu.

78 Okrem toho nemožno vytýkať Komisii, že sa domnievala, že v prípade, ako je ten vo veci samej, kde účastníci kartelu mali podiel väčší ako 90 % na svetovom a 95 % na európskom trhu glukonátu sodného a vyvinuli značné úsilie na organizáciu, kontrolu a dohľad nad predmetnými kartelovými dohodami, uskutočňovanie tohto kartelu predstavovalo závažný dôkaz existencie účinkov na trh a vzhľadom na to sa Komisia v tomto prípade (pozri bod 67 vyššie) neobmedzila len na túto analýzu.

79 Navyše sa Komisia mohla platne domnievať, že váha tohto dôkazu vzrastá s dĺžkou trvania kartelu. Fungovanie kartelu spočívajúceho v určovaní cien, rozdelení trhov a výmene informácií, ako je to v predmetnej veci, sprevádzajú najmä značné výdavky na správu a riadenie. Komisia mohla preto dôvodne usudzovať, že skutočnosť, že podniky nechali pretrvávajúť porušovanie a dlhodobo zabezpečili jeho účinné administratívne riadenie napriek rizikám spojeným s takouto protiprávnou činnosťou naznačuje, že účastníci kartelu mali z neho zisk, a preto mal tento kartel konkrétny, hoci nie merateľný dopad na relevantný trh.

80 Z vyššie uvedeného vyplýva, že Komisia nezvolila nesprávny postup na posúdenie konkrétneho dopadu kartelu na trh glukonátu sodného.

3. O dôvodoch založených na okolnostiach zohľadnených Komisiou, ktoré potvrdzujú uskutočňovanie a účinky kartelu

a) O rôznych fázach kartelu

Tvrdenia účastníkov konania

- ⁸¹ Podľa Roquette Komisia rozlišuje v Rozhodnutí tri fázy uskutočňovania porušenia, teda fázu „prípravnú“ (od mája 1986 do apríla 1987), fázu „operatívnu“ (od apríla 1987 do mája 1990, čo je dátum vstupu ADM do kartelu) a fázu „úpadku“ (od mája 1990 do júna 1995). Roquette tvrdí, že toto rozlišovanie je zjavne založené na úrovni dopadu kartelu na trh a že Komisia nevyhodnotila primerane účinky kartelu v priebehu prvej a poslednej fázy.
- ⁸² Roquette uvádza, že počas prípravnej fázy neexistoval žiadny skutočný protisúťažný účinok na predmetný trh, pretože účastníci vtedy len nadobudli kontakty a dohodli sa len na hlavných zásadách kartelu. Ako Komisia uznala v odôvodnení č. 106 Rozhodnutia, z rokovania v máji 1986 nevyplynuli žiadne účinky, a teda ho nebolo možné zohľadniť pri posudzovaní účinkov kartelu, Roquette v tejto súvislosti uvádza, že ani z rokovania 19. a 20. februára 1987 nevyplynuli žiadne účinky, a teda by takisto nemalo byť zohľadnené Komisiou. Podľa Roquette v priebehu tohto posledného rokovania boli schválené iba zásady kartelu, ale nie praktický spôsob, ktorý bol prijatý až na rokovaní 11. a 12. apríla 1987. Komisia preto mala zohľadniť účinky porušenia až od apríla 1987 a nie od februára 1987, ako to urobila.

- 83 Okrem toho Roquette uvádza, že Komisia zabudla zohľadniť funkčné problémy kartelu počas obdobia úpadku pri posudzovaní účinkov kartelu na trh. Komisia teda nezohľadnila narušenie systému kompenzácií spôsobené tým, že ADM nemohol dodržať kvóty, ktoré mu boli pridelené od jeho vstupu do kartelu, hoci Komisia uznala tieto skutočnosti v odôvodneniach č. 100, č. 200 a č. 209 Rozhodnutia. Komisia takisto nezohľadnila ani to, že zásady dohodnuté na rokovaní neboli vykonávané, najmä pokiaľ ide o oznámenie údajov týkajúcich sa predaja a o dodržiavanie kvót účastníkmi kartelu. Roquette osobitne tvrdí, že Komisia nevzala do úvahy jej odmietnutie zúčastniť sa na externom dozornom systéme, ktorý jej poskytoval určitú mieru voľnosti.
- 84 Komisia navrhuje túto argumentáciu zamietnuť.

Posúdenie Súdom prvého stupňa

- 85 Pokiaľ ide o nezohľadnenie rôznych období kartelu, je potrebné najprv uviesť, že na rozdiel od tvrdení Roquette, Komisia nestanovila úroveň dopadu kartelu v závislosti od každej fázy kartelu. Z odôvodnenia č. 352 a nasl. Rozhodnutia totiž vyplýva, že Komisia vzala do úvahy dopad kartelu iba počas jedného obdobia pokrývajúceho celú dĺžku trvania porušenia.
- 86 Okrem toho, pokiaľ ide o neexistenciu účinku kartelu počas jeho prípravnej fázy, z Rozhodnutia jednoznačne vyplýva, že počas rokovania 19. a 20. februára 1987 v Amsterdame, Benckiser GmbH (ktorý v roku 1988 postúpil svoje aktivity súvisiace s glukonátom sodným spoločnosti Jungbunzlauer), Fujisawa, Glucona a Roquette uzavreli všeobecnú rámcovú dohodu, ktorej podrobnosti mali byť riešené v priebehu

nasledujúceho rokovania, ktoré sa malo konať o dva mesiace neskôr vo Vancouveri (odôvodnenia č. 108 a č. 109 Rozhodnutia), a že počas rokovania 11. a 12. apríla 1987 vo Vancouveri tie isté subjekty, ako aj Finnsugar, stanovili zásady uskutočnenia kartelu (odôvodnenia č. 112, č. 113, č. 115 a č. 116 Rozhodnutia).

- 87 Na rokovaní 19. a 20. februára 1987 v Amsterdame sa však dohodlo, pokiaľ ide o zásady určenia, zmrazenia a dodržiavania podielov na trhu na základe skutočných údajov o predaji v danom roku alebo v predchádzajúcich dvoch rokoch, že údaje o predaji za rok 1986 budú slúžiť ako základ (odôvodnenie č. 108 Rozhodnutia) a že podiely na trhu sa musia rozdeliť podľa rozdeľovníka. Táto posledná uvedená skutočnosť vyplýva z poznámky zástupcu Roquette z 3. marca 1997, predloženej Roquette v priebehu správneho konania Komisii. V dôsledku toho na rokovaní 19. a 20. februára 1987 v Amsterdame boli dohodnuté prinajmenšom určité praktické metódy medzi účastníkmi, ktoré umožnili čiastočné uskutočňovanie kartelu. Preto jeho uskutočňovanie od tohto dátumu nemožno popierať, a to bez ohľadu na rozdielne upresnenia, ktoré vznikli neskôr.
- 88 Pokiaľ ide o nezohľadnenie zníženia účinkov kartelu počas obdobia úpadku, z Rozhodnutia jednoznačne vyplýva, že nedodržanie kvót zo strany ADM spôsobilo mnohé nezhody medzi rôznymi účastníkmi kartelu a návrhy na zrušenie systému kompenzácií (pozri najmä odôvodnenia č. 100, č. 200 a č. 209 Rozhodnutia). Neschopnosť ADM splniť svoje predajné kvóty, keďže ostatní účastníci kartelu obmedzili svoju ponuku výrobku, však ešte viac znížila ponuku glukonátu sodného na trhu, čo nezoslabilo, ale naopak posilnilo účinky kartelu na trh.
- 89 Okrem toho, pokiaľ ide o tvrdenia Roquette týkajúce sa nedodržania záväzku oznamovania údajov týkajúcich sa ich predaja účastníkmi kartelu a vzhľadom na kvóty počas tohto obdobia úpadku, je potrebné uviesť, že Roquette sa obmedzila na podporu tohto tvrdenia na to, že sa odvolala na svoje odmietnutie zúčastniť sa na systéme externého dozoru, čo jej ponechalo určitú mieru voľnosti. Podľa ustálenej

judikatúry však skutočné správanie, ktoré si údajne osvojil podnik, nie je relevantné na účely posúdenia dopadu kartelu na trh, keďže účinky, ktoré majú byť zohľadnené, sú tie, ktoré vyplývajú z porušenia, ktorého sa zúčastnil, ako celku (rozsudok Súdneho dvora z 8. júla 1999, Komisia/Anic Partecipazioni, C-49/92 P, Zb. s. I-4125, body 150 a 152, a rozsudok Súdu prvého stupňa z 9. júla 2003, Archer Daniels Midland a Archer Daniels Midland Ingredients/Komisia, T-224/00, Zb. s. II-2597, body 160 a 167). V dôsledku toho tvrdenie, že nedošlo k zohľadneniu zníženia účinkov kartelu počas obdobia úpadku, je takisto neopodstatnené.

- 90 Napokon, v každom prípade, hoci by sa zdalo, že kartel nebol uskutočňovaný počas prípravného obdobia a obdobia úpadku, to samo osebe nemôže potvrdiť, že tento kartel nemal žiadny dopad na trh. Dopad kartelu nie je nevyhnutne spojený s jeho trvaním. Nemožno teda vylúčiť, že keď účinok kartelu nie je prítomný počas dlhého obdobia, ale je zdrvivý počas krátkeho obdobia, účinok tohto kartelu bude rovnako veľký ako účinok kartelu, ktorý má určitý účinok počas celého trvania kartelu. V dôsledku toho neprítomnosť účinku alebo prítomnosť obmedzeného účinku kartelu počas určitých období, hoci sa zdá zjavná, nepotvrďuje nevyhnutne menší účinok, ako je ten, ktorý trvá počas celej doby trvania kartelu.
- 91 Vzhľadom na vyššie uvedené musia byť dôvody Roquette, založené na nezohľadnení rozličných období kartelu, zamietnuté.

b) O nedosiahnutí cieľov kartelu počas operatívneho obdobia

Úvod

- 92 Roquette takisto uvádza, že kartel mal obmedzený skutočný dopad v priebehu svojej „operatívnej fázy“ (od apríla 1987 do mája 1990), pričom Komisia to nevzala riadne

do úvahy. Roquette najmä uvádza nezohľadnenie obmedzených účinkov kartelu, vzhľadom na chyby v dozornom systéme a na neuskutočnenie cieľov kartelu, ktorými bolo zavedenie kvót, určenie cien a rozdelenie si zákazníkovo.

- ⁹³ V tejto súvislosti je potrebné predovšetkým zdôrazniť, že Komisia nepreukazuje v danom prípade účinok kartelu na základe úplného dosiahnutia týchto cieľov. Komisia uvádza, že výmena údajov medzi účastníkmi, podrobné definovanie podielov na trhu, určenie cieľových a/alebo minimálnych cien a rozdelenie si klientov medzi účastníkov kartelu počas rokovaní potvrdzujú v prvom rade uskutočňovanie kartelu. Vzhľadom na toto uskutočňovanie a vývoj cien na trhu glukonátu sodného, ako to vyplýva podľa Komisie z grafov nájdených v priestoroch Roquette, Komisia usúdila, že došlo k dosiahnutiu, aspoň čiastočnému, prvého cieľa sledovaného účastníkmi kartelu, teda k umelému udržaniu zvýšenej ceny glukonátu sodného (odôvodnenie č. 354 Rozhodnutia).

- ⁹⁴ Je preto potrebné venovať sa každej z pripomienok Roquette, pokiaľ ide o nedosiahnutie cieľov kartelu, aby sa zistilo, či tieto pripomienky môžu spochybníť existenciu uskutočňovania, ktorú preukázala Komisia. Vzhľadom na to, že uskutočňovanie kartelu predstavuje predbežnú podmienku existencie konkrétneho dopadu uvedeného kartelu, spochybnenie uskutočňovania kartelu znemožňuje preukázanie existencie konkrétneho dopadu kartelu.

Dozorný systém

— Tvrdenia účastníkov konania

- ⁹⁵ Roquette tvrdí, že dozorný systém, ktorý mal byť kľúčovým prvkom účinkov kartelu, úplne zlyhal. Komisia to uznala v odôvodneniach č. 93, č. 172, č. 195 a č. 214

Rozhodnutia a zdôraznila to aj Roquette vo svojom memorande o spolupráci z 22. júla 1999 (ďalej len „memorandum z 22. júla 1999“), v ktorom bolo uvedené, že účastníci kartelu poskytovali nepresné údaje. Komisia však nezohľadnila toto zlyhanie dozorného systému pri posudzovaní závažnosti porušenia.

96 Komisia navrhuje túto argumentáciu zamietnuť.

— Posúdenie Súdom prvého stupňa

97 Pokiaľ ide o dozorné systémy, teda v prvom rade systém, ktorý bol zabezpečený prostredníctvom švajčiarskej fiduciárnej spoločnosti, ktorá zhromažďovala štatistické údaje o účastníkoch kartelu, ako aj systém, ktorým jeden z účastníkov kartelu zhromažďoval údaje o rôznych účastníkoch kartelu, aby ich potom distribuoval ostatným účastníkom kartelu (odôvodnenie č. 92 Rozhodnutia), nie je sporné, že nefungovali dokonale, takže údaje uložené do týchto systémov nezodpovedali úplne skutočnosti na trhu.

98 Žiadna z okolností uvádzaných Roquette však neumožňuje spochybniť skutočnosť, že údaje boli oznamované účastníkmi kartelu v rámci dozorného systému. Okrem toho oznamované údaje, hoci treba uznať, že sú len približné, museli prinajmenšom mať určitú relevantnosť, a teda aj užitočnosť pre účastníkov kartelu. V skutočnosti účastníci nikdy neprestali oznamovať údaje do dozorného systému a pokračovali v stretávaní sa s cieľom diskutovať o tom a stanoviť na tomto základe kvóty.

- 99 V dôsledku toho mohla Komisia oprávnene usúdiť v odôvodnení č. 344 svojho Rozhodnutia, že dozorný systém, hoci nedokonálny, bol účastníkmi uskutočňovaný.

Kvóty

— Tvrdenia účastníkov konania

- 100 Roquette tvrdí, že cieľ uskutočniť systém predajných kvót do značnej miery neutralizovalo zlyhanie dozorného systému. Odôvodnenia č. 181, č. 196, č. 200, č. 209 a č. 225 Rozhodnutia potvrdzujú skutočnosť, že dodržiavanie kvót bolo neustále zdrojom ťažkostí. Roquette navyše počas celej doby trvania svojej spolupráce s Komisiou zameriavala pozornosť na nedodržiavanie kvót. Vo svojom oznámení z 22. júla 1999 teda uviedla, že vždy vyrábala a predávala na úrovni maxima svojej priemyselnej kapacity — vylučujúc tým akúkoľvek myšlienku obmedzovania výroby alebo predaja — v závislosti od vývoja dopytu. Roquette zdôrazňuje, že Komisia nenamietala proti tejto skutočnosti, ale nezohľadnila ju vo svojej analýze. Takisto uviedla prekročenie predajných kvót zo strany niektorých účastníkov kartelu, čo spochybnilo dôveryhodnosť tvrdení Komisie, pokiaľ ide o upresnenie pridelených ročných množstiev. Roquette napokon uvádza, že jej analýza sa potvrdila tým, že značne prekračovala pridelené kvóty, čo sa prejavilo stratou dôležitého zákazníka na základe sankcie zo strany ostatných účastníkov kartelu.
- 101 Roquette popiera odôvodnenie Komisie, ktoré ju vedie k tomu, aby sa domnievala na základe malých rozdielov medzi dohodnutými kvótami a skutočne predanými množstvami, že systém kvót bol „účinným spôsobom uskutočňovaný“ účastníkmi

(odôvodnenie č. 346 Rozhodnutia). Podľa Roquette tento záver nemožno vyvodit' z údajov oznámených účastníkmi v rámci kartelu, pretože bolo jasne preukázané, že tieto údaje boli väčšinou nepresné a že v jej prípade systém kvôt nemal žiadny dopad na jej obchodnú politiku. Neúčinnosť systému kvôt preukazuje neschopnosť účastníkov kartelu prinútiť Roquette alebo ADM, aby dodržiavali svoje kvóty. Roquette napokon namieta proti tomu, že Komisia mohla dôjsť k záveru v odôvodnení č. 347 Rozhodnutia, že uplatňovanie kvôt je výsledkom „podrobného vypracovania“, keďže určenie kvôt so systémom kompenzácií zmierňuje jeho dôslednosť.

102 Komisia navrhuje tieto tvrdenia zamietnuť.

— Posúdenie Súdom prvého stupňa

103 Pokiaľ ide o zohľadnenie kvôt Komisiou, Roquette v prvom rade uvádza, že účinnosť systému kvôt je do veľkej miery neutralizuje zlyhanie dozorného systému. Ako je uvedené v bode 98 vyššie, prípadné zlyhanie dozorného systému nemohli spochybnit' jeho uskutočňovanie a tieto zlyhanie ani nemohli ovplyvniť, z dôvodu tohto dozorného systému, uskutočňovanie systému kvôt.

104 V druhom rade Roquette tvrdí, že účastníci nedodržiavali kvóty. Hoci určité skutočnosti, ako uvádza Komisia v Rozhodnutí, potvrdzujú nedodržiavanie kvôt zo strany účastníkov, je potrebné zdôrazniť, že účastníci pokračovali v pravidelných rokovaníach o týchto kvótach a ich dodržiavaní. To dostatočne potvrdzuje, že

system kvót bol účastníkmi vypracovaný a že bol aspoň čiastočne uskutočňovaný. Ak by totiž rokovania o kvótach boli čisto teoretické, ako tvrdí Roquette, účastníci by sa ani nenamáhalí pokračovať v rokovaniach o týchto kvótach.

- 105 Okrem toho sa zdá, pričom Roquette to nepopiera, že niektorí účastníci mali medzi sebou spory, pokiaľ ide o dodržiavanie týchto kvót. V tejto súvislosti bol zdôraznený spor medzi účastníkmi, keď zástupcovia Finnsugar oznámili svoj zámer podstatne zvýšiť svoj podiel na trhu (odôvodnenie č. 125 Rozhodnutia). Skutočnosť, že Finnsugar vydal toto vyhlásenie o zámere, a reakcia, ktorú vyvolalo, sú indíciou existencie predchádzajúcej dohody o kvótach a rozdelenia podielov na trhu. Takisto nabádania, aby ADM dodržiaval svoje kvóty, a nespokojnosť Glucony, ktorá nasledovala po nedodržaní uvedených kvót zo strany ADM, poukazujú na to, že Glucona sa cítila byť viazaná kvótami pridelenými účastníkom podľa kartelu a v dôsledku toho svojimi vlastnými kvótami, z čoho vyplýva domnienka, že ich v danom čase dodržiavala (odôvodnenie č. 193 Rozhodnutia).
- 106 V treťom rade Roquette tvrdí, že Komisia sa nemala opierať o údaje oznámené účastníkmi v rámci kartelu, pretože sa ukázalo, že tieto údaje boli väčšinou nepresné. V dôsledku toho Roquette uvádza, že Komisia nemohla preukázať uskutočňovanie kartelu tak, že vychádzala z malých rozdielov medzi kvótami a skutočne predanými množstvami.
- 107 Hoci nemožno vylúčiť, že niektorí účastníci kartelu odovzdali nepresné údaje, o ktorých sa ostatní účastníci kartelu domnievali, že sú presné, údaje si účastníci jednoznačne oznamovali a podiely na trhu boli vypočítané presne a rozdelené medzi účastníkmi. Tieto skutočnosti predstavujú uskutočňovanie kartelu.

- 108 Vo štvrtom rade Roquette tvrdí, že skutočnosť, že ani ona sama, ani ADM nemohli byť povinné dodržiavať svoje kvóty, potvrdzuje neexistenciu fungovania systému kompenzácií. Roquette okrem toho uvádza, že stanovenie kvót spolu so systémom kompenzácií zmierňuje jeho dôslednosť, a že preto Komisia nemôže vyvodiť iba zo samotného uplatňovania kvót, že tieto boli účastníkmi podrobne vypracované.
- 109 V tejto súvislosti je potrebné pripomenúť, že systém kompenzácií mal na ročnom základe zvýšiť alebo znížiť kvóty pridelené tomuto podniku na nasledujúci rok o rozdiel medzi ročnou kvótou pridelenou podniku a jeho skutočným predajom. Podniku, ktorý prekročil v jednom roku svoju pridelenú ročnú kvótu, bola teda v nasledujúcom roku znížená jeho ročná kvóta o rozdiel medzi jeho kvótou a skutočným predajom v predchádzajúcom roku a naopak (odôvodnenie č. 99 Rozhodnutia).
- 110 Skutočnosť, že ADM a Roquette nikdy nemohli byť prinútené dodržať svoje kvóty, však nepotvrdzuje nevyhnutne neexistenciu uskutočnenia systému kompenzácií. Skutočnosť, že ADM zhromaždil prebytky kvót oproti ostatným účastníkom kartelu z dôvodu, že nedodrжал svoju kvótu, čím spôsobil nespokojnosť spoločnosti Glucona (odôvodnenie č. 193 Rozhodnutia), dokazuje, že nedodržanie kvót zo strany ADM bolo sankcionované a že systém kompenzácií funguje. Okrem toho z toho nemožno vyvodiť, že systém kompenzácií môže zmierniť presnosť kvót, keďže bol vypracovaný s väčšou alebo menšou presnosťou. Podrobná povaha, na ktorú odkazuje Komisia, sa týka v každom prípade iba stanovenia kvót ako takého. Napokon, tvrdenie nie je podložené skutkovými okolnosťami, keďže v prejednávanom prípade presnosť kvót nie je zmiernená systémom kompenzácií; systém kompenzácií totiž umožňuje odložiť len sankciu za nedodržanie kvót. Okrem toho samotná Roquette uvádza, že účastník nemohol zneužívať tento systém kompenzácií, pretože ako vyplýva z memoranda z 22. júla 1999, nedodržanie kvót z jeho strany ho stálo stratu Glucony, významného zákazníka na trhu glukonátu sodného, a to uplatnením sankcie uloženej ostatnými účastníkmi kartelu.

- 111 Komisia teda preukázala uplatňovanie systému kvót.

Ceny

— Tvrdenia účastníkov konania

- 112 Roquette takisto tvrdí, že určenie cenových prahov alebo cieľových cien v skutočnosti nikdy nefungovalo. Odôvodnenia č. 199 a č. 209 Rozhodnutia a oznámenie z 22. júla 1999 potvrdzujú nedodržanie cenových prahov a/alebo cieľových cien zo strany účastníkov. Tvrdenie uvedené v odôvodnení č. 219 Rozhodnutia, podľa ktorého cenové prahy a/alebo cieľové ceny boli dodržiavané, sa preukázalo len v prípade Glucony.
- 113 Roquette okrem toho uvádza, že Komisia nevzala do úvahy údaje, ktoré jej boli predložené a na základe ktorých bolo možné preukázať, že rozdiely medzi cenami určenými účastníkmi a cenami, ktoré ona uplatňovala, boli veľmi veľké a že jej ceny boli systematicky pod úrovňou cieľových a/alebo minimálnych cien. Na ilustráciu tohto tvrdenia Roquette uvádza v žalobe vo forme tabuliek zoznam svojich hlavných zákazníkov v Európe a ceny, ktoré uplatňovala od roku 1989 do roku 1994.
- 114 Roquette okrem toho uvádza, že v celom oznámení z 22. júla 1999 zamerala pozornosť Komisie na skutočnosť, že cieľová cena stanovená účastníkmi bola čisto teoretická.

115 Okrem toho Roquette uvádza, že tvrdenie Komisie, podľa ktorého uskutočňovanie dohôd o cenách je preukázané tým, že sa uplatňované ceny blížili k dohodnutej úrovni (odôvodnenie č. 348 Rozhodnutia), platí v prejednávanom prípade len pre cieľové ceny a nie pre minimálne ceny.

116 Komisia navrhuje tieto tvrdenia zamietnuť.

— Posúdenie Súdom prvého stupňa

117 Pokiaľ ide o nefungovanie systému prahových a/alebo cieľových cien, nie je sporné, že účastníci zdôraznili určité prípady, keď sa dohodnuté ceny neuplatňovali (pozri najmä odôvodnenia č. 199 a č. 209 Rozhodnutia).

118 Z toho však nemožno vyvodiť, že tieto cieľové a/alebo minimálne ceny nikdy neboli uplatňované. Ako teda uznáva Roquette, z odôvodnenia č. 219 Rozhodnutia vyplýva, že Glucona dodržiavala cieľové ceny.

119 Okrem toho, na rozdiel od toho, čo tvrdí Roquette, toto odôvodnenie nie je jedinou skutočnosťou, ktorá potvrdzuje uplatňovanie dohodnutých cien zo strany niektorých účastníkov. Z odôvodnenia č. 204 Rozhodnutia vyplýva, že vnútorná poznámka Jungbunzlauer potvrdzuje, že Jungbunzlauer uplatňoval prahovú cenu dohodnutú na rokovaní o karteli.

- 120 Komisia teda správne usúdila, že ceny stanovené účastníkmi nie sú čisto teoretické a že účastníci uskutočňovali dohody o cenách, hoci nesystematicky.
- 121 Tento záver nespochybňuje skutočnosť, aj keby sa preukázala, že Roquette nikdy nedodržiavala určené ceny, ktoré boli zavedené v rámci kartelu, a že jej skutočná cena sa systematicky a významným spôsobom odlišovala od cieľovej ceny. Ako je uvedené v bode 89 vyššie, vo fáze skúmania kvalifikácie závažnosti porušenia zo strany Komisie Súd prvého stupňa nemôže skúmať vlastné správanie podnikov, keďže účinky, ktoré treba zohľadniť na stanovenie všeobecnej úrovne pokút, nie sú tie, ktoré vyplývajú zo skutočného správania, o ktorom podnik tvrdí, že si ho osvojil, ale tie, ktoré vyplývajú z celkového porušenia, na ktorom sa zúčastnil.
- 122 Roquette napokon uvádza, že stanovisko Komisie, podľa ktorého účinné uskutočňovanie kartelu v súvislosti s cieľovými cenami a objemom predaja nepredpokladá nevyhnutne, aby na trhu existovali presne tie isté ceny a tie isté objemy predaja, ale že určenie cien účastníkmi blížiac sa dohodnutej hladine postačuje na preukázanie uplatňovania dohody (odôvodnenie č. 348 Rozhodnutia), v prejednávanom prípade neplatí. Uvádza, že toto stanovisko Komisie je relevantné len *vis-à-vis* cieľovým cenám a nie *vis-à-vis* minimálnym cenám. V danom prípade však existovali len minimálne ceny. V tejto súvislosti postačuje skonštatovať, že Roquette nepreukázala, v čom sa má takéto postavenie líšiť v prípade minimálnych cien.
- 123 Komisia preto mohla oprávnenne dospieť k záveru, že došlo k uskutočňovaniu dohody o cenách glukonátu sodného účastníkmi kartelu.

Rozdelenie zákazníkov

— Tvrdenia účastníkov konania

- 124 Roquette uvádza, že sa nikdy nezúčastnila na záväzkoch týkajúcich sa zákazníkov a že si udržiavala získaný objem na trhu, čo potvrdzuje neúčinnosť systému výmeny zákazníkov, a teda spochybňuje účinok kartelu.
- 125 Komisia v tejto súvislosti neuviedla žiadne konkrétne tvrdenia.

— Posúdenie Súdom prvého stupňa

- 126 Pokiaľ ide o tvrdenia Roquette týkajúce sa neúčinnosti systému výmeny zákazníkov, je potrebné poznamenať, že Roquette zakladá toto tvrdenie výlučne na svojej neúčasti na uvedenej výmene.
- 127 Táto skutočnosť však nestačí na popretie uskutočňovania výmeny klientov medzi ostatnými účastníkmi kartelu, čo vyplýva zo zápisníc z rokovaní 9. augusta 1989 v Zürichu (odôvodnenie č. 137 Rozhodnutia) a z rukou písaných poznámok, ktoré urobila Roquette na rokovaníach 28. novembra 1989 v Hakone a 10. a 11. júna 1991 v Ženeve (odôvodnenia č. 148 a č. 177 Rozhodnutia).

- 128 V každom prípade, ako bolo uvedené v bode 89, v tomto štádiu analýzy závažnosti porušenia je potrebné vziať do úvahy výlučne účinky vyplývajúce z porušenia ako celku a nie osobitné správanie jedného z účastníkov porušenia. Námietky Roquette sa týkajú len jej vlastného správania, a preto toto tvrdenie nemožno v tomto štádiu analýzy uznať.
- 129 Komisia preto mohla oprávnene dospieť k záveru, že došlo k uskutočňovaniu výmeny zákazníkov medzi účastníkmi.
- 130 Vzhľadom na všetky vyššie uvedené dôvody je potrebné dospieť k záveru, že Komisia sa nedopustila omylu, keď usúdila, že účastníci kartel uskutočňovali.

c) O žalobných dôvodoch založených na zohľadnení účinkov kartelu na základe grafov zabavených v obchodných priestoroch Roquette

Tvrdenia účastníkov konania

- 131 Roquette tvrdí, že Komisia pri preukazovaní účinkov kartelu vychádzala výlučne z grafov zabavených v spoločnosti Roquette. Podľa Roquette sa však tieto grafy netýkajú všetkých podnikateľov a Komisia neoprávnene vyvodila všeobecné závery o karteli z jej osobitnej situácie. Údaje v týchto zhabaných grafoch sú navyše v úplnom rozpore s cenami pre zákazníkov, ktoré Roquette poskytla Komisii v rámci svojej spolupráce s ňou, čo preukazuje, že ceny stanovené kartelom sa neuplatňovali. Z týchto grafov okrem toho vyplývajú za obdobie začínajúce sa v roku 1989 — kľúčové obdobie kartelu — silné výkyvy a klesajúca tendencia, čo je v rozpore s úspešne uskutočňovanou kartelovou dohodou. Komisia podľa Roquette vo svojom

vyjadrení k žalobe tiež pripustila, že nevie, či tieto grafy zodpovedajú cenám Roquette alebo cenám všetkých členov kartelu pre glukonát sodný. Tieto pochybnosti potvrdzujú nedostatok riadnej starostlivosti Komisie zistiť viac o význame týchto grafov.

132 Komisia navrhuje, aby sa tieto tvrdenia odmietli.

Posúdenie Súdom prvého stupňa

133 Okrem toho, že Komisia vyvodzuje skutočné účinky kartelovej dohody z jej vykonávania (pozri bod 63 vyššie), prichádza k záveru o existencii „skutočného dopadu“ aj na základe možnej súvislosti medzi vykonávaním kartelovej dohody na jednej strane a vývojom cien, ktorý vyplýva z dvoch grafov zabavených v obchodných priestoroch Roquette, na druhej strane.

134 V tejto súvislosti sa ukazuje, že dva grafy, ktoré Komisia zabavila u Roquette, prvý nazvaný „Glukonát sodný — Vývoj európskych cien“ a druhý nazvaný „Vývoj európskych cien glukonátu sodného“, zobrazujú vývoj cien. Tieto grafy zobrazujú na osi y ceny vyjadrené vo FRF/kg a na osi x roky 1977 až 1995 v prípade prvého grafu a roky 1979 až 1992 v prípade druhého grafu.

135 Podľa prvého grafu sa v období od roku 1985 do začiatku roku 1987 znížila cena z vyše 8,5 FRF/kg na niečo menej než 4,5 FRF/kg. V období od roku 1987 do

začiatku roku 1989 sa táto cena zvýšila z vyše 4,5 FRF/kg na niečo viac než 8 FRF/kg. V období od roku 1989 do roku 1991 táto cena znovu klesala z vyše 8 FRF/kg na niečo viac než 7 FRF/kg, aby neskôr od roku 1991 opäť stúpila na približne 7,5 FRF/kg a stabilizovala sa do roku 1994. Druhý graf uvádza podobný vývoj cien v období od roku 1986 do roku 1992.

- 136 Na základe týchto grafov možno konštatovať, že uplatnenie dohôd, ktorými sa vytvára nový kartel od roku 1986, zodpovedá veľkému zvýšeniu (zdvojnásobeniu) ceny v období medzi rokmi 1987 a 1989 v porovnaní s cenou na začiatku roku 1985.
- 137 Roquette však namieta, že ceny uvedené v týchto grafoch zodpovedajú jej cenám a nie trhovým cenám. Aj keď je pravda, že z grafov vôbec nevyplýva, či ide o ceny Roquette alebo ceny celého trhu s glukonátom sodným, je potrebné poznamenať, že v priebehu správneho konania (odôvodnenia č. 355 až č. 362 Rozhodnutia) sa iní účastníci kartelu odvolávali na tieto grafy pri svojej argumentácii týkajúcej sa zvýšenia cien v roku 1987 až 1989. ADM tak uvádza, že išlo len o mechanický návrat k úrovniam uplatňovaným pred rokom 1987. Akzo poukazuje na menové výkyvy (odôvodnenie č. 357 Rozhodnutia).
- 138 Skutočnosť, že iní členovia kartelu sa pokúšajú odôvodniť vývoj cien zaznamenaný v týchto grafoch, naznačuje, že títo iní členovia kartelu sa domnievajú, že uvedené ceny glukonátu sodného zodpovedajú aj nimi uplatňovaným cenám a nielen cenám uplatňovaným spoločnosťou Roquette. Keďže sa nespochybňuje, že členovia kartelu majú spolu väčší než 90 %-ný podiel na trhu, Komisia sa mohla pri preukazovaní účinku kartelu na trh glukonátom sodným oprávnene opierať o tieto grafy.

- 139 Roquette ďalej tvrdí, že ceny uvedené v týchto grafoch nezodpovedajú jej cenám, ktoré vyplývajú z údajov, ktoré poskytla Komisii v rámci spolupráce s ňou.
- 140 Je však potrebné poznamenať, že údaje, ktoré Roquette poskytla v rámci svojej spolupráce s Komisiou, sa netýkajú vo všetkých prípadoch obdobia od roku 1987 do roku 1989. Porovnanie minimálnych cien a priemerných skutočných cien vykonané na základe týchto údajov spoločnosťou Roquette, ktoré je uvedené v žalobe, sa týka len obdobia od roku 1989 do októbra 1994, a vynecháva tak obdobie od roku 1987 do polovice roku 1989, v ktorom bol podľa zabavených grafov vzostup cien najvýraznejší. Z listu spoločnosti Roquette z 12. októbra 1999 sprevádzajúceho niektoré z týchto údajov okrem toho vyplýva, že dokument, v ktorom sú zaznamenané tieto údaje, znázorňuje vývoj predajných cien glukonátu sodného Roquette v rokoch 1988 až 1997 u určitého počtu zákazníkov predstavujúceho približne tretinu jeho celosvetových predajov.
- 141 Nakoniec je v každom prípade potrebné pripomenúť, že skutočné správanie, o ktorom podnik tvrdí, že ho prijal, nie je na účely posúdenia účinku kartelu na trh relevantné, pretože je potrebné zohľadniť iba účinky vyplývajúce z porušovania (pozri bod 89 vyššie). Komisia teda nemusela pri stanovovaní dopadu kartelu na trh s glukonátom sodným skúmať vlastné správanie Roquette, pretože pri stanovení všeobecnej úrovne pokút bolo potrebné zohľadniť tie účinky, ktoré vyplývajú z celého porušovania, na ktorom sa podieľala.
- 142 Pokiaľ ide o tvrdenie Roquette, že výkyvy a klesajúca tendencia, ktoré možno pozorovať od roku 1989 v zabavených grafoch, teda počas kľúčového obdobia kartelu, nezodpovedajú úspešne uskutočnenému kartelu, je potrebné poznamenať, aj keď grafy zobrazujú klesanie počas obdobia do roku 1989 do roku 1991, po tomto

znížení cien nasleduje ich zvyšovanie až do roku 1992. Okrem toho podľa jedného z týchto dvoch grafov po tomto zvyšovaní do roku 1992 nasleduje relatívna cenová stabilita do roku 1995. Nemožno preto konštatovať všeobecnú klesajúcu tendenciu.

- 143 Okrem toho skutočnosť, že ceny kartelu zaznamenali počas trvania kartelu výkyvy, neumožňuje preukázať, že kartel nemal účinok.
- 144 Žalobné dôvody Roquette založené na absencii konkrétneho dopadu kartelu so zreteľom na grafy zabavené v jej obchodných priestoroch je preto potrebné odmietnuť.

4. O žalobných dôvodoch založených na nezohľadnení iných skutočností Komisiou pri jej posudzovaní účinku kartelu

a) Pokiaľ ide o nezohľadnenie zvláštností trhu

Tvrdenia účastníkov konania

- 145 Roquette ďalej tvrdí, že Komisia mala zohľadniť charakteristiku dotknutého výrobku, a to jeho mimoriadne malý podiel na výrobných nákladoch užívateľov, veľmi malú veľkosť trhu a mimoriadne silné postavenie kupujúcich.

146 Komisia navrhuje, aby sa tieto tvrdenia odmietli.

Posúdenie Súdom prvého stupňa

147 Pokiaľ ide o zohľadnenie obmedzenej veľkosti trhu, hodnoty výrobku a silného postavenia kupujúcich, je najskôr potrebné pripomenúť, že podľa článku 15 ods. 2 nariadenia č. 17 sa výška pokuty určuje na základe závažnosti porušenia a dĺžky jeho trvania. Navyše podľa usmernení sa základná čiastka pokuty stanovuje v závislosti od závažnosti porušenia, s ohľadom na samotnú povahu porušenia, jeho konkrétny dopad na trh a veľkosť geografického trhu.

148 Tento právny rámec teda neukladá Komisii výslovnú povinnosť zohľadniť obmedzenú veľkosť trhu s výrobkom, hodnotu tohto výrobku a silné postavenie kupujúcich.

149 Podľa judikatúry je však Komisia povinná pri posudzovaní závažnosti porušenia zohľadniť veľké množstvo skutočností, ktorých povaha a význam sa líšia v závislosti od typu sporného porušovania a konkrétnych okolností dotknutého porušenia (rozsudok *Musique diffusion française a. i./Komisia*, už citovaný v bode 46 vyššie, bod 120). Nemožno vylúčiť, že medzi tieto skutočnosti preukazujúce závažnosť porušenia môže v závislosti od konkrétneho prípadu patriť hodnota výrobku, ktorý je predmetom porušenia, veľkosť trhu s dotknutým výrobkom a silné postavenie kupujúcich.

- 150 Aj keď teda veľkosť trhu, hodnota výrobku a silné postavenie kupujúcich môžu predstavovať skutočnosti, ktoré treba zohľadniť pri určovaní závažnosti porušenia, ich význam sa líši v závislosti od konkrétnych okolností dotknutého porušenia.
- 151 V prejednáwanej veci sa porušenie týka predovšetkým kartelovej dohody o cenách, ktorá je samotným svojím charakterom veľmi závažná. Okrem toho, podniky podieľajúce sa na karteli spolu zásobovali viac ako 90 % svetového trhu a 95 % európskeho trhu (odôvodnenie č. 9 Rozhodnutia) Napokon je zrejmé, že glukonát sodný je surovinou používanou v celom rade veľmi odlišných finálnych výrobkov, a ovplyvňuje tak mnoho trhov (odôvodnenia č. 6 a č. 8 Rozhodnutia). V tomto kontexte majú malá veľkosť dotknutého trhu, obmedzená hodnota výrobku a sila kupujúcich, pokiaľ by sa preukázali, len menší význam v porovnaní so všetkými ostatnými skutočnosťami, ktoré preukazujú závažnosť porušenia.
- 152 V každom prípade je potrebné zohľadniť, že Komisia vychádzala z toho, že porušenie sa musí považovať za veľmi závažné v zmysle usmernení, ktoré pre také prípady stanovujú, že Komisia môže „zvažovať“ východiskovú sumu pokuty prevyšujúcu 20 miliónov eur. V prejednáwanej veci však z odôvodnenia č. 385 Rozhodnutia vyplýva, že Komisia stanovila výšku východiskovej sumy 10 miliónov eur pre podniky patriace do prvej kategórie a 5 miliónov eur pre podniky patriace do druhej kategórie, čo zodpovedá polovici, ba až štvrtine sumy, ktorú možno podľa usmernení „zvažovať“ za veľmi závažné porušovania.
- 153 Toto stanovenie východiskovej sumy pokuty potvrdzuje, že ako Komisia uviedla v odôvodnení č. 377 Rozhodnutia, pokiaľ ide o veľkosť trhu, zohľadnila predovšetkým tieto skutočnosti.

154 Z týchto dôvodov je potrebné odmietnuť námietky Roquette týkajúce sa nezohľadnenia obmedzenej veľkosti trhu, malej hodnoty výrobku a sily kupujúcich.

b) Nezohľadnenie mienky kupujúcich

Tvrdenia účastníkov konania

155 Roquette tvrdí, že Komisia pri stanovovaní výšky pokuty nezohľadnila mienku kupujúcich, ktorí tvoria podstatnú časť dopytu v tomto sektore. Podľa Roquette, keď sa Komisia opýtala kupujúcich na účinok kartelu, vychádzala z toho, že na tomto základe zistené skutočnosti sú „nevyhnutné“ na zistenie tohto dopadu. Vzhľadom na závery Komisie vyjadrené v odôvodnení č. 368 Rozhodnutia však nebola mienka kupujúcich preukazujúca neexistenciu účinku kartelu zohľadnená.

156 Podľa Roquette odpovede užívateľov na dotazník Komisie dokazujú, že v období, ktorého sa týkalo vyšetrovanie, teda od roku 1989 do októbra 1994, nebolo zaznamenané žiadne zvýšenie ceny glukonátu sodného. Niektorí kupujúci naopak konštatovali zníženie tejto ceny. Žiadny kupujúci okrem toho netvrdil, že by musel čeliť odmietnutiu predaja glukonátu sodného. Nakoniec, len dvaja kupujúci sa domnievali, že na trhu neexistuje intenzívna hospodárska súťaž, deväť kupujúcich sa domnievalo, že existuje normálna hospodárska súťaž, a päť kupujúcich vyhlásilo, že nie sú schopní sa vyjadriť.

- 157 Roquette subsidiárne tvrdí, že dosť neutrálne odpovede kupujúcich sú spôsobené tým, že na dotknutom trhu, tak ako na mnohých trhoch so surovinami, nedochádza k výkyvom cien. Okrem toho tvrdí, že existujú súťažitelia, ktorých význam nie je na žiadnom z trhov s glukonátom sodným zanedbateľný.
- 158 Komisia navrhuje, aby sa táto argumentácia odmietla.

Posúdenie Súdom prvého stupňa

- 159 Pokiaľ ide o tvrdenia Roquette vo vzťahu k zohľadneniu mienky kupujúcich, je potrebné pripomenúť, že Komisia v odôvodnení č. 368 Rozhodnutia konštatovala jednak, že odpovede kupujúcich na žiadosť o údaje neumožňovali vyvodiť žiadny záver o účinkoch kartelu, jednak, že odpovede kupujúcich na otázku o existencii výrazného vzostupu cien od 1. januára 1992 boli v súlade s grafmi zabavenými v obchodných priestoroch Roquette, z ktorých vyplýva, že v roku 1992 ceny mierne klesali a potom sa stabilizovali.
- 160 Ďalej je potrebné zdôrazniť, že pokiaľ ide o otázky uvedené v dotazníku, odpovede dotknutých kupujúcich sa týkali len obdobia po 1. januári 1992. Aj keby teda boli námietky Roquette dôvodné, neumožňovali by spochybníť Komisiou vykonané posúdenie účinkov kartelu pred 1. januárom 1992.
- 161 Nakoniec je tiež potrebné pripomenúť, ako je uvedené v bode 135 vyššie, že z grafov zabavených v obchodných priestoroch Roquette vyplýva, že od roku 1992 sa cena glukonátu sodného mierne znižovala, aby sa potom v roku 1995 stabilizovala.

- 162 V prejednávanej veci z odpovedí opýtaných kupujúcich vyplýva, že veľká väčšina z nich sa domnievala, že na trhu s glukonátom sodným existuje normálna alebo málo intenzívna hospodárska súťaž. Tieto úvahy však nemôžu vyvrátiť zistenia o vývoji cien glukonátu sodného po roku 1992, ktoré vyplývajú z jedného z grafov zabavených v obchodných priestoroch Roquette. Normálna alebo málo intenzívna hospodárska súťaž sa totiž môže prejavovať poklesom, po ktorom nasleduje relatívna stabilita trhových cien, ako vyplýva z jedného z grafov zabavených v obchodných priestoroch Roquette za obdobie po roku 1992. To však vôbec nepreukazuje, tieto ceny zodpovedajú cenám, ktoré by prevládli na konkurenčnom trhu. Tomuto poklesu nasledovanému relatívnou stabilizáciou totiž predchádzalo podstatné zvýšenie cien, ktoré bolo zaznamenané od uskutočnenia kartelovej dohody.
- 163 Komisia teda bola oprávnená prísť k záveru, že odpovede kupujúcich sú v súlade s grafmi zabavenými v obchodných priestoroch Roquette a že z nich nemohla vyvodiť špecifický záver o účinkoch kartelu.
- 164 Tento záver nie je spochybnený ostatnými tvrdeniami Roquette v tomto ohľade.
- 165 Skutočnosť, že kupujúci sa domnievali, že nedošlo k odmietnutiu predaja, teda neumožňuje nevyhnutne prísť k záveru o existencii efektívnej hospodárskej súťaže. Bez ohľadu na to, že odmietnutie predaja je v niektorých vnútroštátnych právnych systémoch trestným činom, aj keď také odmietnutie môže byť silným príznakom trhu s nedostatočnými konkurenčnými vzťahmi, jeho neexistencia nevyhnutne nedokazuje, že trh je úplne konkurenčný.
- 166 Tvrdenia, ktoré Roquette vyvodzuje z významu konkurentov na dotknutom trhu a zo skutočnosti, že rovnako ako v prípade mnohých trhov so surovinami na ňom nemožno zistiť významné rozdiely v cenách, takisto nemožno prijať. Roquette totiž

stále nepreukázala, v čom tieto skutočnosti skutočne obmedzili účinok kartelu, ktorý vyplýva z grafov zabavených v obchodných priestoroch Roquette.

- ¹⁶⁷ Nakoniec, tvrdenie Roquette, podľa ktorého z dopytu kupujúcich Komisiou podľa článku 11 nariadenia č. 17 vyplýva, že ich odpovede boli nevyhnutné na stanovenie dopadu kartelu, nemožno v prejednávanej veci prijať. Z tohto tvrdenia vyplýva, že Komisia nezohľadnila odpovede kupujúcich. Ako však bolo uvedené vyššie, odpovede kupujúcich nevyvracajú závery Komisie vydané na základe grafov zabavených v obchodných priestoroch Roquette, a je preto potrebné považovať ich za riadne zohľadnené.
- ¹⁶⁸ V tejto súvislosti je ešte potrebné zdôrazniť, že aj keď článok 11 nariadenia č. 17 stanovuje, že Komisia môže od podnikov získať všetky informácie nevyhnutné na výkon povinností, ktoré jej boli uložené, skutočnosť, že Komisia sa rozhodla získať niektoré informácie od podnikov, nič nevypovedá o význame týchto informácií pre preukázanie účinku porušenia.
- ¹⁶⁹ Z vyššie uvedených dôvodov je potrebné odmietnuť tvrdenia Roquette založené na nezohľadnení odpovedí kupujúcich.

c) Nezohľadnenie atmosféry nedôvery

Tvrdenia účastníkov konania

- ¹⁷⁰ Roquette tvrdí, že Komisia pri svojom posudzovaní sumy pokút nezohľadnila všeobecnú atmosféru nedôvery, ktorá ovplyvnila fungovanie kartelu, a obmedzila tak

jeho účinok na trh. Táto atmosféra nedôvery však podľa Roquette jasne vyplýva z odôvodnení č. 100, č. 187 až č. 197, č. 208, č. 214, č. 216, č. 225, č. 227 a č. 232 Rozhodnutia.

171 Komisia navrhuje, aby sa tieto tvrdenia odmietli.

Posúdenie Súdom prvého stupňa

172 Pokiaľ ide o nezohľadnenie atmosféry nedôvery, je najskôr potrebné zdôrazniť, že tajné kartely sú vo svojej podstate často obklopené atmosférou nedôvery.

173 V prejednávanej veci sa vzhľadom na to, že účastníci kartelu sú bývalými konkurentmi, ktorí mohli na základe jednostranného rozhodnutia znovu získať svoju slobodu, a vzhľadom na potenciálne konkurenčnú povahu účastníkov kartelu a dotknutých ekonomických záujmov, predovšetkým s ohľadom na skutočnosť, že išlo o rozdelenie obmedzeného trhu medzi výrobcov, ktorí mali v niektorých prípadoch prebytočné výrobné kapacity, možno oprávnene domnievať, že kartel bol obklopený atmosférou nedôvery.

174 Existencia atmosféry nedôvery však nevyhnutne neovplyvňuje konkrétny dopad kartelu. V prejednávanej veci Roquette nepreukázala, že táto atmosféra nedôvery spochybnila dopad kartelu, ktorý Komisia konštatovala v Rozhodnutí.

- 175 Tvrdenie Roquette vychádzajúce z nezohľadnenia atmosféry nedôvery teda musí byť odmietnuté.
- 176 Na základe všetkých vyššie uvedených dôvodov je potrebné konštatovať, že tvrdenia Roquette nemôžu spochybniť konkrétny dopad kartelu, ktorý Komisia konštatovala v Rozhodnutí.

D — O obmedzení účinkov kartelu spoločnosťou Roquette

a) Tvrdenia účastníkov konania

- 177 Pokiaľ ide o závažnosť porušovania, Roquette sa okrem iného domnieva, že Komisia nezohľadnila jej správanie, ktoré umožnilo obmedziť protisúťažné účinky kartelu. Týmto nezohľadnením Komisia porušila článok 15 nariadenia č. 17, zásadu proporcionality a zásadu rovnosti zaobchádzania.
- 178 Komisia navrhuje, aby sa toto tvrdenie odmietlo.

b) Posúdenie Súdom prvého stupňa

- 179 Tvrdenie Roquette o nesprávnom posúdení závažnosti porušovania, ktoré vychádza z jej vlastného správania počas trvania kartelu, je potrebné odmietnuť. V tejto

súvislosti stačí pripomenúť judikatúru citovanú v bode 89 vyššie, podľa ktorej Súd prvého stupňa pri rozhodovaní o zohľadnení účinkov porušovania nemusí skúmať vlastné správanie podnikov, pokiaľ účinkami, ktoré sa majú zohľadniť na účely stanovenia všeobecnej úrovne pokút, nie sú účinky vyplývajúce zo skutočného správania, o ktorom podnik tvrdí, že ho prijal, ale účinky celého porušovania, na ktorom sa podieľal.

II — O dĺžke trvania porušovania

A — Tvrdenia účastníkov konania

180 Roquette v podstate tvrdí, že Komisia porušila článok 15 nariadenia č. 17 a zásady rovnosti zaobchádzania a proporcionality tým, že dospela k záveru, že porušovanie zo strany Roquette trvalo osem rokov a desať mesiacov a nie sedem rokov a sedem mesiacov.

181 Na rozdiel od Komisie, ktorá stanovila ukončenie porušovania zo strany Roquette na jún 1995, Roquette tvrdí, že ukončila svoju účasť na karteli v máji 1994, keď prestala oznamovať svoje trhové štatistiky, prípadne v októbri 1994, keď počas stretnutia v Londýne potvrdila svoje odmietnutie pokračovať v karteli.

182 Na podporu tohto stanoviska Roquette uvádza jednak sériu dokumentov preukazujúcich ukončenie kartelu pred júnom 1995. Pripomína tak, že Jungbunzlauer v memorande z 23. apríla 1999 tvrdí, že „od mája 1994 už neexistovali trhové štatistiky“, a že „po vyhlásení Roquette zo 4. októbra 1994 v Londýne, že už nebude dodržiavať žiadnu z týchto dohôd, sa tieto dohody stali obsoletnými“. Okrem toho Fujisawa podľa Roquette v dokumente z 12. marca 1998 vyhlásila, pokiaľ ide o systém výmeny štatistických informácií, že „tento systém bol v určitom okamihu,

na konci roka 1993 alebo na začiatku roka 1994, ukončený“, a Komisia v odôvodnení č. 91 Rozhodnutia uznáva prvoradý význam týchto štatistických výmen. Roquette sa takisto odvoláva na svoj list z 22. júla 1999 zaslaný Komisii, ako aj na dokumenty použité počas konania pred americkými orgánmi, v rámci ktorého pripomína, že vyhlásila, že stretnutím v októbri 1994 sa kartel skončil. Nakoniec Roquette odkazuje na odôvodnenia č. 226 až č. 229 Rozhodnutia, v ktorých Komisia vysvetľuje, že expanzia trhu bola omnoho pomalšia, než sa očakávalo, čo viedlo k postupnému zhoršovaniu vzťahov medzi účastníkmi, ktorého vrchol nastal na stretnutí v októbri 1994.

- ¹⁸³ Roquette okrem toho tvrdí, že stretnutie v júni 1995 v Anaheime predstavovalo len „neúspešný pokus“ vytvoriť nový kartel. Tento záver zakladá na kontraste medzi frekvenciou výmen štatistík a pravidelnosťou stretnutí pred májom 1994 a júnom 1994 a neexistenciou výmen štatistík medzi májom 1994 a júnom 1995 a schôdzí medzi októbrom 1994 a júnom 1995. Táto analýza je potvrdená tým, že Komisia rozlišuje „prvý“ kartel v rokoch 1981 až 1985 a „druhý“ kartel od roku 1987. Prvé stretnutie druhého kartelu Komisia nepovažovala za pokračovanie prvého kartelu, ale skôr za pokus vytvoriť druhý kartel. Tento záver je potvrdený aj skutočnosťou, že stretnutie z júna 1995 podľa Roquette nevedlo k ničomu, ako to vyplýva z dokumentu predloženého americkým orgánom a oznámeného spoločnosťou Roquette Komisii. Nakoniec Roquette zdôrazňuje, že samotná skutočnosť, že účastníci na tomto stretnutí v júni 1995 diskutovali o „kompenzácii“ alebo o „cieľoch cieľovej výroby“ neumožňuje preukázať súvislosť s predchádzajúcim kartelom.

- ¹⁸⁴ Skutočná doba trvania porušovania, pokiaľ ide o Roquette, je teda sedem rokov a sedem mesiacov.

- 185 S ohľadom na spôsob výpočtu použitý Komisiou, ktorý spočíva vo zvýšení východiskovej sumy pokút na základe závažnosti porušenia vo výške 10 % za rok, Roquette tvrdí, že zvýšenie by nemalo byť 80 %, ale 70 %.
- 186 Okrem toho, podľa Roquette bol posledným rokom porušovania rok 1994 a nie rok 1995. Keďže Komisia pri stanovovaní pokút vychádza z posledného roku porušovania (odôvodnenie č. 381 Rozhodnutia), na stanovenie základnej čiastky sa mal zohľadniť obrat z roku 1994, teda 62 204 098 FRF (bez „matičných roztokov“), a nie obrat z roku 1995 vo výške 64 187 200 FRF.
- 187 Roquette subsidiárne tvrdí, že aj keby sa kartel skončil v júni 1995, Komisia nemala zohľadniť obrat za celý rok 1995. Podľa Roquette sa pri stanovovaní jej váhy v karteli mal zohľadniť len obrat za prvých šesť mesiacov roku 1995.
- 188 Komisia navrhuje, aby sa táto argumentácia odmietla.

B — Posúdenie Súdom prvého stupňa

- 189 Pokiaľ ide o údajné ukončenie účasti Roquette na karteli v máji 1994, alebo subsidiárne, na stretnutí 4. októbra 1994, je potrebné pripomenúť, že Komisia v odôvodneniach č. 81 až č. 90 Rozhodnutia zdôrazňuje, že k základným znakom kartelu patrí komplexný mechanizmus smerujúci k rozdeleniu trhov, stanoveniu ceny a k výmene informácií o zákazníkoch. Aj keby sa teda preukázalo, že Roquette

prestala poskytovať svoje údaje o predaji ostatným členom kartelu v roku 1994 alebo po stretnutí 4. októbra 1994, táto skutočnosť sama osebe nemôže preukázať, že kartel prestal existovať alebo že Roquette k nemu prestala patriť.

- ¹⁹⁰ Z odôvodnení č. 220 až č. 228 Rozhodnutia, ktoré Roquette nespochybňuje, naopak vyplýva, že Roquette pokračovala v účasti na viacerých stretnutiach kartelu, a to na stretnutiach 26. a 27. júna 1994 v Atlante, 31. augusta a 1. septembra 1994 v Zürichu a 4. októbra 1994 v Londýne.
- ¹⁹¹ Pokiaľ teda ide o stretnutie, ktoré sa uskutočnilo 26. a 27. júna 1994 v Atlante, z Rozhodnutia vyplýva, bez toho aby to Roquette spochybnila, že „rozhovory na ňom boli porovnateľné s rozhovormi v predchádzajúcich mesiacoch a týkali sa negatívneho vývoja trhu, cien a množstiev“.
- ¹⁹² Pokiaľ ide o stretnutie, ktoré sa uskutočnilo 4. októbra 1994 v Londýne, z Rozhodnutia vyplýva, že medzi členmi kartelu pri tejto príležitosti došlo ku konfliktu, ktorý sa týkal rozdelenia predajných kvót glukonátu sodného. Tento konflikt naznačuje, v rozpore s tým, čo sa Roquette snaží preukázať, že členovia kartelu mali aspoň úmysel pokračovať v hľadaní kompromisu, pokiaľ ide o predajné množstvá. Skutočnosť, že z odpovede Roquette na oznámenie o výhradách z 25. júla 2000, ktorá je zaznamenaná v odôvodnení č. 229 Rozhodnutia, vyplýva, že na tomto stretnutí 4. októbra 1994 Roquette „vyjadrila svoj úmysel už sa nezúčastňovať na karteli“, nemôže preukázať ukončenie účasti Roquette na karteli. Toto stanovisko Roquette na uvedenom stretnutí totiž vo svojom kontexte nanajvýš znamená, že Roquette vyvinula úsilie dištancovať sa od kartelu. Rovnako okolnosť, že zástupca Roquette predčasne opustil miestnosť počas tohto stretnutia, neznamená, že

Roquette sa verejne dištancovala od obsahu tohto stretnutia. V kontexte konfliktu, ku ktorému došlo medzi účastníkmi na tomto stretnutí, mohla Komisia oprávnenne považovať také správanie skôr za stratégiu získať viac ústupkov od ostatných členov kartelu, než za akt znamenajúci ukončenie účasti Roquette na karteli.

193 Komisia bola teda oprávnená domnievať sa, že Roquette neukončila svoju účasť na karteli v máji 1994 alebo na stretnutí 4. októbra 1994.

194 Pokiaľ ide o charakter stretnutia, ktoré sa konalo 3. až 5. júna 1995 v Anaheime, je potrebné konštatovať po prvé, že Roquette nespochybňuje, ako Komisia poznamenala v odôvodnení č. 232 Rozhodnutia, že počas tohto stretnutia, na ktorom boli prítomní všetci členovia kartelu, účastníci diskutovali o objemoch predajov glukonátu sodného uskutočnených v roku 1994. Komisia predovšetkým uviedla, a Roquette túto skutočnosť nespochybnila, že podľa slov ADM spoločnosť Jungbunzlauer požadovala „oznámiť celkové údaje o predajoch glukonátu sodného uskutočnených ADM v roku 1994“ (odôvodnenie č. 232 Rozhodnutia).

195 Je však potrebné poznamenať, že tento spôsob postupu v podstate zodpovedal obvyklej praxi v rámci kartelu, ktorej cieľom bolo zabezpečiť dodržiavanie pridelených predajných kvót a ktorá, ako vyplýva z odôvodnení č. 92 a č. 93 Rozhodnutia, spočívala v tom, že členovia kartelu pred každým stretnutím oznámili svoje údaje o predaji spoločnosti Jungbunzlauer, ktorá ich zhromažďovala a distribuovala počas stretnutí.

196 Po druhé, Roquette nespochybňuje opis udalostí uvedený Komisiou v odôvodnení č. 232 Rozhodnutia, podľa ktorého bol na tomto stretnutí navrhnutý nový systém výmeny informácií o objeme predaja. Tento systém mal umožniť anonymne, teda tak, že žiaden z členov nepozná obrat ostatných členov, určiť celkovú veľkosť trhu s glukonátom sodným takýmto spôsobom: „Podnik A napíše ľubovoľné číslo

zodpovedajúce časti jeho celkového objemu; podnik B potom ukáže podniku C súčet čísel podniku A a podniku B; podnik C pridá k tejto sume svoj celkový objem; podnik A nakoniec pridá k tomuto celkovému súčtu zvyšok svojho celkového objemu a oznámi tento výsledok skupine“ (odôvodnenie č. 233 Rozhodnutia).

- 197 Vo vzťahu k tejto skutočnosti je potrebné konštatovať, že Komisia sa mohla oprávnene domnievať, že išlo o nový pokus členov kartelu „znovu nastoliť poriadok na trhu“ a pokračovať vo svojich protisúťažných postupoch, uskutočňovaných v predchádzajúcich rokoch s cieľom zachovať kontrolu nad trhom spoločným postupom, aj keď prípadne odlišnými spôsobmi a rôznymi metódami. Okolnosť, že členovia kartelu sa pokúsili zaviesť systém „anonymnej“ výmeny informácií, ktorý je opísaný vyššie, mohla Komisia oprávnene vykladať tak, že je prirodzeným pokračovaním správania podnikov v rámci kartelu, ktorý sa, ako vyplýva z odôvodnenia č. 93 Rozhodnutia, vyznačoval „atmosférou zvyšujúcej sa vzájomnej nedôvery“, ktorého cieľom však bolo rozdelenie trhu. Z tohto hľadiska bola Komisia oprávnená konštatovať, že zavedením nového systému výmeny informácií členovia kartelu preukázali, že „boli naďalej rozhodnutí nájsť riešenie, ktoré by im umožňovalo pokračovať vo svojich protisúťažných postupoch“ (odôvodnenie č. 322 Rozhodnutia) a „zachovať si kontrolu nad trhom spoločným konaním“ (odôvodnenie č. 232 Rozhodnutia).

- 198 Po tretie, okolnosť, že čas, ktorý uplynul medzi stretnutím 4. októbra 1994 a stretnutím v júni 1995, bol dlhší ako čas medzi predchádzajúcimi stretnutiami, nanajvýš zdôrazňuje hlboký konflikt, ktorý existoval medzi členmi kartelu, nemôže však vyvrátiť záver Komisie, že títo členovia kartelu na stretnutí v júni 1995 podnikli nový pokus zachovať protisúťažné postupy.

199 Po štvrté, na krátku poznámku, ktorú si Roquette na tomto stretnutí zapísala a ktorú Komisia uviedla v odôvodneniach č. 233 a č. 322 Rozhodnutia („6.95 Anaheim: Diskusia: kompenzácia; 44 000 mt cieľovej výroby na celosvetovej úrovni; cena“), možno oprávnene hľadiť tak, že potvrdzuje stanovisko Komisie, aj keď je pravda, že individuálne a vytrhnutá zo svojho kontextu poskytuje táto poznámka len nejasný obraz o obsahu diskusií na stretnutí 3., 4. a 5. júna.

200 Po piate, vyhlásenie jedného zo zamestnancov Roquette pripojené k listu Roquette z 22. júla 1999, podľa ktorého toto stretnutie „neviedlo k ničomu a neposlúžilo na nič“, ktoré sa zhoduje s vyhlásením Jungbunzlauer v jej liste z 30. apríla 1999, nemá význam, keďže potvrdzuje, že toto stretnutie nezmenilo fungovanie jediného a pokračujúceho porušovania (odôvodnenie č. 254 Rozhodnutia). Tento list teda nepreukazuje neexistenciu úmyslu členov kartelu zachovať svoje protiprávne konanie, i keď v inej podobe a inými spôsobmi.

201 V tejto súvislosti je potrebné pripomenúť, že na účely skúmania uplatnenia článku 81 ods. 1 ES na dohodu alebo zosúladený postup je zohľadnenie konkrétnych účinkov dohody nadbytočné, pokiaľ je zrejmé, že jej cieľom je vylúčenie, obmedzenie alebo narušenie hospodárskej súťaže vnútri spoločného trhu (rozsudky Súdneho dvora z 13. júla 1966, Consten a Grundig/Komisia, 56/64 a 58/64, Zb. s. 429, 496; Komisia/Anic Partecipazioni, už citovaný v bode 89 vyššie, bod 99, a z 8. júla 1999, Hüls/Komisia, C-199/92 P, Zb. s. I-4287, bod 178; rozsudok Súdu prvého stupňa z 23. februára 1994, CB a Europay/Komisia, T-39/92 a T-40/92, Zb.s. II-49, bod 87).

202 Komisia teda mohla oprávnene konštatovať, že kartel pretrval do júna 1995.

III — O poľahčujúcich okolnostiach

A — Tvrdenia účastníkov konania

- 203 Roquette v podstate tvrdí, že aj za predpokladu, že by sa Komisia nedopustila omylu, pokiaľ ide o posúdenie závažnosti porušovania, mala pri posudzovaní výšky pokuty zohľadniť ako poľahčujúce okolnosti výlučne pasívnu alebo nasledovateľskú úlohu Roquette pri porušovaní, neuplatnenie obmedzujúcich postupov kartelu spoločnosťou Roquette a jej „úlohu brzdy“ porušovania. Roquette sa v tejto súvislosti odvoláva na svoje tvrdenia vo vzťahu k závažnosti porušovania.
- 204 Tieto chyby sú podľa Roquette porušením usmernení a sú v rozpore so zásadami vytvorenými judikatúrou (rozsudky Súdu prvého stupňa z 24. októbra 1991, Petrofina/Komisia, T-2/89, Zb. s. II-1087, bod 173, a zo 14. mája 1998, Cascades/Komisia, T-308/94, Zb. s. II-925, body 230 a 231).
- 205 Roquette vo svojej replike upresňuje, že pokiaľ ide o poľahčujúce okolnosti, ktoré Komisia nezohľadnila, odkazuje na skutočnosti preukazujúce jej „úlohu brzdy“ v karteli. Predovšetkým sa odvoláva po prvé na skutočnosť, že ona sama bola pôvodcom vylúčenia „matičných roztokov“. Po druhé uvádza, že fungovanie systému dohľadu, ktorý bol základným kameňom kartelu, bolo oslabené jej odmietnutím vymieňať si dostatočne často štatistiky. Po tretie tvrdí, že následkom jej odmietnutia financovať systém vonkajšieho dohľadu bolo narušenie riadneho fungovania kartelu, pretože hodnovernosť údajov poskytnutých účastníkmi kartelu nebolo možné overiť, čo otvorilo možnosť nedodržiavať kartelovú dohodu a bolo pôvodcom nastolenia atmosféry nedôvery, ktorá viedla k rozpadu kartelu. Po štvrté sa odvoláva na to, že

vždy mala nezávislú obchodnú politiku, ako to potvrdzuje skutočnosť, že jej ceny takmer nikdy nezodpovedali minimálnym alebo cieľovým cenám stanoveným v rámci kartelu. Nakoniec po piate tvrdí, že bola prvou spoločnosťou, ktorá kartelovú dohodu ukončila.

206 Komisia navrhuje, aby sa tieto argumenty odmietli.

B — Posúdenie Súdom prvého stupňa

207 Zo žaloby vyplýva, že Roquette tvrdí, že Komisia jej odmietla priznať poľahčujúce okolnosti, ktoré vyplývajú z toho, že pri uskutočňovaní porušenia mala výlučne pasívnu alebo nasledovateľskú úlohu, že ona sama neuplatňovala obmedzujúce postupy a že v rámci porušenia mala „úlohu brzdy“. V tomto ohľade Roquette všeobecne odkazuje na skutočnosti, ktoré už boli uvedené v rámci žalobných dôvodov týkajúcich sa závažnosti porušenia, a upresňuje, že ak by tieto skutočnosti neboli zohľadnené pri stanovovaní základnej čiastky, mali by prirodzene nájsť miesto v rámci posudzovania poľahčujúcich okolností.

208 S ohľadom na tieto tvrdenia je potrebné pripomenúť, že podľa článku 44 ods. 1 písm. c) a d) Rokovacieho poriadku Súdu prvého stupňa musí žaloba obsahovať predovšetkým zhrnutie dôvodov, na ktorých je založená. Okrem toho musí byť podľa judikatúry toto zhrnutie nezávisle od akejkoľvek terminologickej otázky dostatočne jasné a presné, aby si žalovaný mohol pripraviť svoju obranu a aby Súd prvého stupňa mohol rozhodnúť o žalobe, prípadne bez toho, aby musel žiadať o ďalšie informácie. Na to, aby žaloba bola prípustná, je totiž potrebné, aby základné skutkové a právne okolnosti, na ktorých je založená, vyplývali aspoň stručne, ale

vnútorne súladne a zrozumiteľne, z textu samotnej žaloby, aby sa zaistila právna istota a riadny výkon spravodlivosti (pozri v tomto zmysle rozsudok Súdu prvého stupňa zo 7. novembra 1997, Cipeke/Komisía, T-84/96, Zb. s. II-2081, bod 31, a uznesenie Súdu prvého stupňa z 21. mája 1999, Asia Motor France a i./Komisia, T-154/98, Zb. s. II-1703, bod 49).

- 209 V prejednávanej veci všeobecný odkaz na skutočnosti uvedené v rámci žalobných dôvodov týkajúcich sa závažnosti porušenia s cieľom preukázať existenciu uvádzaných poľahčujúcich okolností neumožňuje Súdu prvého stupňa presne ohraničiť rozsah žalobného dôvodu založeného na existencii poľahčujúcich okolností. Hoci totiž nemožno vylúčiť, že podstatné skutkové a právne okolnosti, z ktorých Roquette vychádza, sú uvedené v žalobe, žalobkyňa ich musí uviesť koherentne a zrozumiteľne. Predovšetkým nie je úlohou Súdu prvého stupňa, aby zisťoval vo všetkých skutočnostiach uvedených na podporu prvého žalobného dôvodu, či by tieto skutočnosti mohli byť použité aj na podporu druhého žalobného dôvodu, a v prejednávanej veci, ktoré skutočnosti by mohli byť použité na ktorý druh poľahčujúcich okolností. Skutočnosť, že Komisia vynaložila osobitné úsilie, aby sa aj napriek očividnej nepresnosti tohto žalobného dôvodu pokúsila identifikovať prípadné argumenty žalobkyne uvedené v rámci jej argumentácie týkajúcej sa žalobného dôvodu založeného na závažnosti porušenia, ktoré by mohli prípadne byť zopakované na podporu žalobného dôvodu založeného na existencii poľahčujúcich okolností, ako aj naň v tomto kontexte odpovedať, nemá vplyv na tento záver. Tento postoj Komisie je totiž iba domnienkou, pokiaľ ide o presný rozsah žalobného dôvodu uvedeného spoločnosťou Roquette. Neumožňuje s určitosťou stanoviť presný rozsah žalobného dôvodu Roquette založeného na existencii poľahčujúcich okolností.
- 210 Z tohto dôvodu je potrebné odmietnuť žalobné dôvody týkajúce sa chýb, ktorých sa dopustila Komisia v rámci svojej analýzy poľahčujúcich okolností, ako neprípustné podľa článku 44 ods. 1 písm. c) a d) rokovacieho poriadku.

IV — *O spolupráci Roquette počas správneho konania*

A — *Úvod*

- 211 Podľa Roquette sa Komisia dopustila aj omylov v posúdení pri uplatňovaní oznámenia o spolupráci.
- 212 Roquette sa domnieva, že Komisia jej mala znížiť pokutu o 50 % až 70 % podľa časti C oznámenia o spolupráci a nie o 40 % podľa časti D toho istého oznámenia.
- 213 Roquette na podporu tohto stanoviska tvrdí, že Komisiou vykonané posúdenie charakteru a obsahu ňou uvedených skutočností je nesprávne z dvoch dôvodov. Na jednej strane — v rozpore s tvrdením Komisie v Rozhodnutí — bola prvým a jediným členom kartelu, ktorý Komisii poskytol rozhodujúce dôkazy na vypracovanie Rozhodnutia. Na druhej strane Roquette tvrdí, že Komisia neoprávnené relativizovala význam jej spolupráce počas správneho konania, keď uviedla, že Roquette jej predložila dotknuté dokumenty až vo svojej odpovedi na formálnu žiadosť Komisie o informácie z 2. marca 1999 založenú na článku 11 ods. 1 nariadenia č. 17.
- 214 Žiada preto Súd prvého stupňa, aby na základe svojej neobmedzenej právomoci v oblasti pokút preskúmal toto posúdenie (rozsudok Súdneho dvora z 9. novembra 1983, Michelin/Komisia, 322/81, Zb. s. 3461, bod 111).

B — Pokiaľ ide o to, že Roquette bola prvým a jediným členom kartelu, ktorý poskytol Komisii rozhodujúce dôkazy na vypracovanie Rozhodnutia

1. Všeobecne

- ²¹⁵ Roquette tvrdí, že Komisia v odôvodnení č. 415 Rozhodnutia neoprávnene konštatovala, že „spoločnosť Fujisawa bola prvým členom kartelu, ktorý poskytol rozhodujúce dôkazy na preukázanie existencie kartelu“. Roquette v tejto súvislosti uvádza dva žalobné dôvody. Po prvé tvrdí, že informácie získané Komisiou pred jej spoluprácou s Roquette boli nedostatočné na preukázanie existencie kartelu. Po druhé, podľa Roquette získala Komisia rozhodujúce skutočnosti na vypracovanie Rozhodnutia až na základe jej spolupráce s Komisiou. Pred týmito tvrdeniami sú uvedené všeobecné úvahy o pravidlách, ktoré Komisia mala uplatniť v prejednávanej veci pri posudzovaní spolupráce účastníkov v priebehu správneho konania.

2. Všeobecné úvahy o pravidlách uplatniteľných v prejednávanej veci pri posudzovaní spolupráce účastníkov v priebehu správneho konania

a) Tvrdenia účastníkov konania

- ²¹⁶ Podľa Roquette mala Komisia za osobitných okolností prejednávanej veci posúdiť význam zníženia sumy pokuty priznaného na tomto základe v prvom rade nie na základe poradia, v akom účastníci spolupracovali v priebehu správneho konania, ale

predovšetkým na základe obsahu a pridanej hodnoty dôkazov poskytnutých účastníkmi na vypracovanie námietok uvedených v Rozhodnutí.

- 217 Na základe týchto osobitných okolností prejednávanej veci Roquette tvrdí, že Komisia začala svoje vlastné vyšetrovanie, ktoré viedlo k prijatiu Rozhodnutia, až po získaní informácií o vyšetrovaniach v Spojených štátoch amerických. Roquette totiž pripomína, že z odôvodnenia č. 53 Rozhodnutia vyplýva, že v marci 1997 americké ministerstvo spravodlivosti informovalo Komisiu o vyšetrovaní vedenom na trhu s glukonátom sodným. Z tohto odôvodnenia tiež vyplýva, že Komisia bola v októbri 1997 informovaná, že Akzo, Avebe a Glucona priznali, že sa podieľali na medzinárodnom karteli týkajúcom sa tohto výrobku, ktorý smeroval k stanoveniu ceny a rozdeleniu podielov na trhu „v Spojených štátoch amerických a inde“, že Roquette v decembri 1997 a Fujisawa vo februári 1998 tiež priznali rovnaké skutočnosti. Aj keď Komisia v Rozhodnutí neuviedla presný charakter informácií, ktoré získala z dôvodu konania začatého v Spojených štátoch amerických, možno sa oprávnene domnievať sa, že mala k dispozícii aspoň rôzne na internete uverejnené tlačové správy z 24. septembra a 17. decembra 1997, ktoré sa týkali výsledku vyšetrovaní vedených v Spojených štátoch amerických.
- 218 Roquette z toho vyvodzuje, že Komisia už v čase, keď — ako vyplýva z odôvodnenia č. 54 Rozhodnutia — zaslala „v priebehu zimy 1997 — 1998“ na základe článku 11 nariadenia č. 17 svoje prvé žiadosti o informácie „hlavným výrobcom, dovozcom/vývozcom a zákazníkom glukonátu sodného v Európe“, vedela o existencii kartelu na trhu s glukonátom sodným na svetovej úrovni, o totožnosti účastníkov, o skutočnosti, že každý z účastníkov kartelu priznal porušovanie pred americkými orgánmi, a o skutočnosti, že porušovanie sa v júni 1995 skončilo.
- 219 Za takýchto osobitných okolností však nie je vhodné priznať maximálne zníženie tomu účastníkovi, ktorý ako prvý spolupracoval s Komisiou, ale tomu, ktorý poskytol

relevantné informácie a dokumenty, a teda skutočne Komisii umožnil ľahšie konštatovať porušovanie.

- 220 Toto stanovisko okrem toho zodpovedá prístupu, ktorý samotná Komisia uviedla v návrhu nového oznámenia o znížení pokút uverejneného v júli 2001 („ďalej len návrh nového oznámenia“) a od jeho uverejnenia v roku 2002 vo svojom novom oznámení o oslobodení od pokút a znížení pokút v prípade kartelov (Ú. v. ES C 45, 2002, s. 3, Mim. vyd. 08/002, s. 155, ďalej len „nové oznámenie“). Komisia sa preto mala v prejednávanej veci riadiť touto novou politikou. Na podporu tejto argumentácie Roquette v rámci svojej repliky uvádza jednak právnu povahu takého oznámenia, ktoré vyvoláva legitímne očakávania v prospech dotknutých podnikov, jednak všeobecnú zásadu trestného práva, podľa ktorej je potrebné uplatniť najmiernejší trestný zákon (retroaktivita *in mitius*) [rozsudok Súdneho dvora z 29. októbra 1998, Awoyemi, C-230/97, Zb. s. I-6781, a rozhodnutie Komisie 1999/210/ES zo 14. októbra 1998 týkajúce sa konania o uplatnenie článku 85 Zmluvy ES (IV/F-3/33.70 — British Sugar plc, a i.) — *neoficiálny preklad* (Ú. v. ES L 76, 1999, s. 1)].

- 221 Komisia tvrdí, že Roquette sa nemôže odvolávať na návrh nového oznámenia. Komisia spochybňuje prípustnosť žalobného dôvodu Roquette, podľa ktorého je uplatnenie nového oznámenia odôvodnené zásadou uplatnenia najmiernejšieho trestného zákona. Považuje tento žalobný dôvod za neprípustný, pretože bol po prvýkrát uvedený až v štádiu repliky. Subsidiárne Komisia v podstate tvrdí, že Roquette si protirečí tým, že jednak vyčíta Komisii, že nesprávne uplatnila oznámenie o spolupráci, a jednak, že požaduje retroaktívne uplatnenie nového oznámenia, ktorým sa nahradilo oznámenie o spolupráci.

b) Posúdenie Súdom prvého stupňa

- 222 Je potrebné uviesť, že Komisia vo svojom oznámení o spolupráci definovala podmienky, za ktorých podniky, ktoré s ňou spolupracujú v priebehu jej

vyšetrovania kartelu, môžu byť oslobodené od pokuty, alebo za ktorých im môže byť znížená suma pokuty, ktorú by inak museli zaplatiť (pozri časť A ods. 3 oznámenia o spolupráci).

223 Toto oznámenie o spolupráci vyplýva z výkonu voľnej úvahy Komisie a vedie len k samoobmedzeniu tejto voľnej úvahy Komisie pri dodržaní zásady rovnosti zaobchádzania (pozri v tomto zmysle rozsudok Súdu prvého stupňa z 30. apríla 1998, Vlaams Gewest/Komisia, T-214/95, Zb. s. II-717, bod 89). Ako je napokon výslovne uvedené v časti D ods. 3 tohto oznámenia, toto oznámenie vyvolalo legitímne očakávania, o ktoré sa opierajú podniky, ktoré chcú informovať Komisiu o existencii kartelu. S ohľadom na dodržiavanie zásady rovnosti zaobchádzania a legitímnu dôveru, ktorú mohli podniky, ktoré chceli spolupracovať s Komisiou, vyvodzovať z tohto oznámenia, bola teda Komisia povinná konať v súlade s ním pri posudzovaní spolupráce Roquette v rámci stanovovania sumy pokuty, ktorú jej uložila.

224 Tvrdenie Roquette, že Komisia mala v prejednávanej veci uplatniť pravidlá uvedené v návrhu nového oznámenia alebo v samotnom novom oznámení a nie pravidlá uvedené v oznámení o spolupráci, je teda nesprávne. Čo sa totiž týka návrhu nového oznámenia, je potrebné konštatovať, že aj keď bol tento dokument uverejnený v júli 2001, teda pred prijatím Rozhodnutia, Roquette nespochybňuje, že Komisia uverejnila tento dokument iba s cieľom umožniť dotknutým subjektom predložiť k nemu pripomienky. Čo sa týka nového oznámenia, je potrebné poznamenať, že tento dokument bol uverejnený až po prijatí Rozhodnutia. Ani návrh nového oznámenia, ani samotné nové oznámenie teda nemohli v prejednávanej veci vyvolať účinok samoobmedzenia výkonu voľnej úvahy Komisie (pozri v tomto zmysle rozsudky Súdu prvého stupňa z 11. septembra 2002, Pfizer Animal Health/Rada, T-13/99, Zb. s. II-3305, bod 121, a Alpha/Rada, T-70/99, Zb. s. II-3495, bod 142).

- 225 Roquette sa teda pri tvrdení, že Komisia mala v prejednávanej veci uplatniť návrh nového oznámenia alebo nové oznámenie, alebo aj zásady uvedené v týchto dokumentoch, neoprávnene odvoláva na zásadu legitímnej dôvery a za predpokladu, že taká všeobecná zásada v práve Spoločenstva existuje, na zásadu uplatnenia najmiernejšieho trestného zákona.
- 226 Ďalej je síce zrejmé, ako zdôrazňuje Roquette, že Komisia už mala v prejednávanej veci na rozdiel od niektorých iných vyšetrení, ktoré viedla v minulosti, určité informácie o existencii celosvetového kartelu na trhu s glukonátom sodným a o totožnosti niektorých jeho členov pred začatím svojho vlastného vyšetrenia podľa nariadenia č. 17, ako vyplýva z odôvodnenia č. 53 Rozhodnutia.
- 227 Táto okolnosť však nemôže viesť k tomu, aby sa Komisia musela odchýliť od pravidiel v oblasti spolupráce podnikov, ktoré definovala vo svojom oznámení o spolupráci.
- 228 Nakoniec je potrebné zdôrazniť, že Roquette nespochybňuje, že spoločnosť Fujisawa bola prvým členom kartelu, ktorý oznámil jeho existenciu a informoval Komisiu o totožnosti jeho účastníkov a o predmete porušenia. Roquette tiež pripúšťa, že v oznámení o spolupráci je uvedená zásada, že len podniku, ktorý „ako prvý poskytol údaje rozhodujúce pre preukázanie existencie kartelu“ [*neoficiálny preklad*], možno priznať veľmi významné (minimálne 75 %) alebo významné (50 až 75 %) zníženie sumy pokuty, ktorá by mu bola uložená v prípade, keby nespolupracoval [pozri časť B písm. b) a časť C oznámenia o spolupráci].
- 229 V prejednávanej veci Komisia vykonala šetrenie na základe rozhodnutia u podnikov, ktoré sa podieľali na karteli, v zmysle časti B písm. a) tohto oznámenia až po získaní

informácií od spoločnosti Fujisawa. Informácie získané o vyšetrovaní vykonávanom v Spojených štátoch amerických teda nemohli v zmysle tohto ustanovenia brániť uplatneniu zaobchádzania stanoveného v časti B uvedeného oznámenia na spoločnosť Fujisawa.

230 V rozpore s tvrdením Roquette teda Komisia v prejednávanej veci oprávnené uplatnila pravidlá, ktoré definovala vo svojom oznámení o spolupráci z roku 1996.

3. Pokiaľ ide o to, že informácie, ktoré Komisia získala pred spoluprácou s Roquette, boli nedostatočné na preukázanie existencie kartelu

a) Tvrdenia účastníkov konania

231 Roquette tvrdí, že informácie, ktoré Komisia získala pred jej vlastnou spoluprácou s Komisiou, nepredstavujú nezvratný dôkaz o obsahu kartelu a jeho fungovaní.

232 Po prvé Roquette tvrdí, že pred jej spoluprácou s Komisiou nešli informácie, ktorými disponovala Komisia, nad rámec informácií, ktoré už získala od amerických orgánov, alebo ktoré boli verejne prístupné. Tieto informácie uvádzali len to, že spoločnosti Akzo, Avebe, Glucona, Roquette a Fujisawa sa v období od augusta 1993 do júna 1995 spojili najmä s tým cieľom, aby sa dohodli na cenách a rozdelení podielov na trhu s glukonátom sodným.

- 233 Po druhé, podľa Roquette boli tieto informácie nedostatočné na preukázanie kartelu, pretože v podstate išlo len o jednoduché vyhlásenia. Jedinými predloženými listinnými dôkazmi boli prepravné dokumenty. Komisia okrem toho považovala za potrebné poslať žiadosti o informácie a vykonať overenia u účastníkov, pretože sa neuspokojila s informáciami získanými prostredníctvom amerických orgánov a s prvými informáciami, ktoré poskytla spoločnosť Fujisawa 12. mája 1998 a ADM 21. januára 1999.
- 234 Komisia tvrdí, že Fujisawa bola prvou spoločnosťou, ktorá jej poskytla údaje rozhodujúce na preukázanie existencie kartelu.

b) Posúdenie Súdom prvého stupňa

- 235 Roquette sa tým, že tvrdí, že informácie získané Komisiou pred jej vlastnou spoluprácou s ňou boli nedostatočné na preukázanie existencie kartelu, snaží v podstate preukázať, že Komisia neoprávnene považovala spoločnosť Fujisawa za „prvú, ktorá poskytla Komisii údaje rozhodujúce na preukázanie existencie kartelu“ [*neoficiálny preklad*], v zmysle časti C v spojení s časťou B písm. b) oznámenia o spolupráci.
- 236 Časť C oznámenia o spolupráci, „Významné zníženie sumy pokuty“, uvádza:

„Podniku, ktorý splňa podmienky uvedené v časti B [písm.] b) až e) a ktorý oznámi tajnú kartelovú dohodu po tom, čo sa Komisia rozhodla vykonať u podnikov

podieľajúcich sa na karteli šetrenie, ktoré neposkytlo dostatočný základ na začatie konania s cieľom prijať rozhodnutie, sa zníži suma pokuty o 50 až 75 %.“ [*neoficiálny preklad*]

237 Podmienky časti B písm. b) až e), na ktoré odkazuje časť C sa týkajú podniku, ktorý:

„b) ako prvý poskytne údaje rozhodujúce na preukázanie existencie kartelu;

c) ukončil svoju účasť na protiprávnej činnosti najneskôr v okamihu, keď oznámil kartelovú dohodu;

d) poskytne Komisii všetky potrebné informácie, ako aj všetky dokumenty a dôkazy týkajúce sa kartelu, ktorými disponuje, a stále a úplne spolupracuje v priebehu celého vyšetrovania;

e) neprinútil iný podnik k účasti na karteli a nemal v protiprávnom konaní úlohu iniciátora alebo rozhodujúcu úlohu.“ [*neoficiálny preklad*]

238 Z týchto ustanovení najskôr vyplýva, že v rozpore s tvrdením Roquette, na to, aby sa poskytlo zníženie sumy pokuty podľa časti B alebo C oznámenia o spolupráci, toto oznámenie nevyžaduje, aby účastník, ktorý kartelovú dohodu oznámil, poskytol Komisii „nezvratný dôkaz o obsahu kartelovej dohody a o jej fungovaní“ [*neoficiálny preklad*].

- 239 Podľa oznámenia o spolupráci je totiž podmienka stanovená časťou B písm. b) splnená už vtedy, pokiaľ podnik, ktorý oznámi kartelovú dohodu, je „prvý“, ktorý poskytne „údaje rozhodujúce na preukázanie existencie kartelu“ [*neoficiálny preklad*].
- 240 Okolnosť, že po oznámení kartelovej dohody účastníkom Komisia pošle žiadosť o informácie a vykoná u ostatných účastníkov šetrenie, nijako nepreukazuje, že informácie poskytnuté členom kartelu, ktorý ho oznámil, boli nedostatočné s ohľadom na časti B a C oznámenia o spolupráci.
- 241 Ďalej, pokiaľ ide o to, že Roquette v podstate tvrdí, že informácie poskytnuté spoločnosťou Fujisawa nešli nad rámec informácií, ktoré Komisia mala alebo aspoň mala mať od amerických orgánov, je potrebné pripomenúť, že aj za predpokladu, že by toto tvrdenie bolo správne, zo zásady autonómnej právomoci Spoločenstva v oblasti práva hospodárskej súťaže vyplýva, že Komisia nie je pri zbieraní dôkazov, ktoré jej umožnia prijať rozhodnutie na základe článku 81 ES, viazaná z úradnej povinnosti dokazovaním vykonaným orgánmi tretích krajín.
- 242 Nakoniec je potrebné v každom prípade konštatovať, že v rozpore s tvrdením Roquette išli informácie poskytnuté spoločnosťou Fujisawa nad rámec informácií obsiahnutých v tlačových správach amerických orgánov, ktoré Roquette predložila Súdu prvého stupňa. Je totiž zrejmé, že po prvé, tieto správy neobsahovali mená všetkých členov zapojených do kartelu. Po druhé, tieto správy sa obmedzovali na stručný opis rôznych uzavretých dohôd. Ako však Komisia správne uviedla v odôvodnení č. 415 Rozhodnutia, Fujisawa vo svojom liste z 12. mája 1998, ktorým oznámila existenciu kartelu, uviedla totožnosť členov kartelu a opísala hlavné

dohody uzavreté medzi nimi a upresnila dobu, na ktorú boli uzavreté, mechanizmy uplatňovania a fungovania kartelu, ako aj zoznam, aj keď neúplný, stretnutí kartelu spolu so zhrnutím obsahu niektorých z nich.

- 243 Okrem toho je potrebné poznamenať, že z odôvodnenia č. 414 Rozhodnutia vyplýva, že Komisia pri uplatnení časti B oznámenia o spolupráci na spoločnosť Fujisawa v určitom rozsahu zohľadnila, že v čase, keď Fujisawa oznámila existenciu kartelu, „vedela o vyšetrovaní vykonávanom [americkým] ministerstvom... spravodlivosti na trhu s glukonátom sodným a o tom, že Akzo, Avebe a Glucona priznali, že sa podieľali na tajnej medzinárodnej dohode, ktorej cieľom bolo určovanie cien a rozdelenie podielov na trhu v Spojených štátoch amerických a inde“.
- 244 Z vyššie uvedeného vyplýva, že tvrdenie Roquette, že Fujisawa nebola prvým členom kartelu, ktorý Komisii poskytol údaje rozhodujúce na preukázanie existencie kartelu v zmysle časti B písm. b) oznámenia o spolupráci, je nesprávne. Je teda potrebné zamietnuť prvú časť žalobného dôvodu Roquette založenú na tom, že informácie získané Komisiou pred spoluprácou s Roquette boli nedostatočné.

4. Pokiaľ ide o to, či len skutočnosti uvedené Roquette boli rozhodujúce pre vypracovanie Rozhodnutia

a) Tvrdenia účastníkov konania

- 245 Roquette tvrdí, že Komisia získala informácie uvedené v oznámení o výhradách a následne v Rozhodnutí na základe spolupráce s ňou v priebehu správneho konania.

- 246 Pokiaľ totiž ide o oznámenie o výhradách, Roquette tvrdí, že desať z celkovo trinástich príloh obsahuje dokumenty poskytnuté dobrovoľne účastníkmi, z ktorých osem poskytla ona sama. V časti obsahujúcej históriu kartelu sa navyše takmer na každej strane odkazuje na rukou písané poznámky predložené spoločnosťou Roquette.
- 247 Pokiaľ ide o samotné Rozhodnutie, Roquette tvrdí, že rozhodujúcu povahu informácií, ktoré poskytla, preukazujú dve skutočnosti. Po prvé, vďaka informáciám od Roquette mohla Komisia preukázať základné zásady organizácie, systém výmeny informácií o zákazníkoch, vykonávanie dohôd a opis predmetu stretnutí, ktoré sa konali v období od februára 1987 do júna 1995. Po druhé, z Rozhodnutia vyplýva určitý rozpor v presnosti opisov, ktoré obsahuje, podľa toho, či spočívajú na informáciách poskytnutých spoločnosťou Roquette, alebo sa nemôžu oprieť o žiadnu informáciu poskytnutú spoločnosťou Roquette.
- 248 Čo sa týka rozhodujúcej povahy informácií Roquette, je zřejmá, pokiaľ ide o základné zásady organizácie, z poznámok pod čiarou v tej časti Rozhodnutia, ktorá sa zaoberá týmito základnými zásadami. Osem z dvanástich odkazov vychádza z dôkazov poskytnutých spoločnosťou Roquette. Odôvodnenie č. 83 Rozhodnutia, ktoré opisuje systém pridelovania kvót, odkazuje predovšetkým na rukou písané poznámky spoločnosti Roquette oznámené v rámci jej spolupráce s Komisiou. V odôvodnení č. 88 Rozhodnutia sa Komisia pri vysvetľovaní fungovania systému určovania minimálnych a/alebo cieľových cien opiera výlučne o dokumenty poskytnuté spoločnosťou Roquette.

- 249 Pokiaľ ide preukázanie systému výmeny informácií o zákazníkoch Komisiou, rozhodujúca povaha informácií poskytnutých spoločnosťou Roquette vyplýva z odôvodnenia č. 90 a z poznámok pod čiarou na stranách 46 a 47 Rozhodnutia. Komisia tam cituje výlučne informácie oznámené spoločnosťou Roquette v rámci jej spolupráce.
- 250 Pokiaľ ide preukázanie vykonávania dohôd, a predovšetkým existenciu systému dohľadu, podľa Roquette sa zdá, že Komisia používa, bez toho, aby to výslovne upresňovala, dôkazy poskytnuté spoločnosťou Roquette (odôvodnenie č. 172 Rozhodnutia).
- 251 Nakoniec, pokiaľ ide o opis predmetu stretnutí medzi účastníkmi kartelu v období od februára 1987 do júna 1995, rukou písané poznámky predložené spoločnosťou Roquette sú rozhodujúce. To Komisia uznala v odôvodnení č. 121 Rozhodnutia, ktoré uvádza, že „obsah každého stretnutia je známejší za obdobie 1989—1990, pretože vyhlásenia podnikov sú podopreté dokumentmi z tejto doby“. Uvedené dokumenty z tejto doby však zodpovedajú poznámkam zo stretnutí spoločnosti Roquette urobeným od stretnutia v Göteborgu 11. mája 1989 do stretnutia v Zürichu 3. septembra 1991. Tieto poznámky poskytnuté spoločnosťou Roquette, ako aj vysvetlivky k nim (pozri memorandum z 22. júla 1999), umožnili Komisii pochopiť fungovanie kartelu, témy diskusií medzi účastníkmi a rolu každého z nich a dešifrovať kódy, ktoré podniky používali na označovanie každého z nich. Tieto rukou písané poznámky boli v prípade niektorých stretnutí jedinými dokumentmi, ktorými Komisia disponovala, aby mohla opísať ich priebeh (pozri stretnutia spomínané v odôvodneniach č. 131, č. 132 až č. 138 a č. 139 až č. 149 Rozhodnutia, ako aj návštevu zástupcu spoločnosti Fujisawa v továrni spoločnosti Roquette 22. januára 1990, stretnutie medzi spoločnosťami Jungbunzlauer a Roquette 2. februára 1990, stretnutie 21. a 22. mája 1990 v Zürichu, stretnutie 10. a 11. júna v Ženeve, stretnutie 24. júla 1991 v Zürichu a nakoniec stretnutie 2. a 3. septembra 1991 v Zürichu). Rukou písané poznámky spoločnosti Roquette tiež umožnili Komisii preukázať protisúťažný charakter diskusií, ktoré sa uskutočnili

medzi spoločnosťou ADM na jednej strane a spoločnosťou Glucona a ostatnými európskymi výrobcami na druhej strane (odôvodnenie č. 155 Rozhodnutia).

252 Rozhodujúcu úlohu príspevkov spoločnosti Roquette podľa nej preukazuje aj skutočnosť, že skoro polovica zo 175 odkazov na dokumenty a vyhlásenia dotknutých podnikov, ktoré Komisia urobila v poznámkach pod čiarou v Rozhodnutí, sa získala vďaka jej spolupráci. Všetky konkrétne dôkazy umožňujúce zistiť predmet a podmienky kartelu okrem toho poskytla Roquette. Komisia to uznala aj v odôvodnení č. 426 Rozhodnutia, kde pripomenula, že „Roquette [bola] jediným členom kartelu, ktorý predložil dokumenty týkajúce sa obsahu a záverov stretnutí kartelu“.

253 Roquette sa okrem toho odvoláva na to, že obsah stretnutí, ku ktorým Komisia nemala k dispozícii rukou písané poznámky Roquette, nie je v Rozhodnutí presne opísaný, na rozdiel od tých stretnutí, pri ktorých sa Komisia mohla oprieť o také informácie.

254 Komisia sa teda vo vzťahu k obdobiu, ktoré predchádzalo prvému stretnutiu opísanému poznámkami Roquette, obmedzila na neurčité a nepresné opisy (pozri odôvodnenie č. 121 Rozhodnutia, v ktorom Komisia spomína „veľký počet viacstranných stretnutí“, ktoré sa uskutočnili „od apríla do mája 1990“, ako aj opisy stretnutí uvedené v bodoch 122 až 128 Rozhodnutia).

- 255 Nedostatočnosť údajov, ktoré mala Komisia, vyplýva aj z opisov neskorších udalostí alebo udalostí, ku ktorým Roquette neurobila rukou písané poznámky. Roquette uvádza viacero rozporov a odkazuje na odôvodnenia č. 129 a č. 164 Rozhodnutia. Okrem toho, ako dokazujú odôvodnenia č. 201 a č. 214 Rozhodnutia, dokumenty a vyhlásenia Roquette týkajúce sa tohto obdobia kartelu boli pre Komisiu veľmi užitočné.
- 256 Roquette tvrdí, že ako jediná poskytla toľko údajov s takou veľkou dôkaznou hodnotou vrátane písomných dôkazov, dokumentov pochádzajúcich z obdobia porušovania a dokumentov, ktoré priamo súviseli s konaním podnikov. Domnieva sa preto, že v súlade s judikatúrou (rozsudok Súdu prvého stupňa z 10. marca 1992, ICI/Komisia, T-13/89, Zb. s. II-1021) a návrhom nového oznámenia mala Komisia pri posudzovaní zníženia sumy pokuty viac zohľadniť rozhodujúcu povahu poskytnutých informácií.
- 257 Vo svojej replike Roquette tvrdí, že rozhodujúcu povahu informácií, ktoré poskytla, nemôžu spochybníť údaje poskytnuté spoločnosťou Fujisawa. Podľa Roquette spoločnosť Fujisawa oznámením existencie kartelu, totožnosti jeho účastníkov a predmetu porušovania poskytla iba také informácie, o ktorých už Komisia vedela vďaka internetovej stránke amerických orgánov pre hospodársku súťaž. Okrem toho väčšinu dokumentov poskytnutých spoločnosťou Fujisawa tvoria poznámky o cestovných nákladoch týkajúcich sa rôznych miest, kde sa konali stretnutia kartelu. Informácie poskytnuté spoločnosťou Roquette išli vysoko nad rámec týchto informácií.
- 258 Komisia spochybňuje relevantnosť týchto údajov a zdôrazňuje, že plne zohľadnila spoluprácu Roquette tým, že jej priznala zníženie sumy pokuty o 40 % podľa časti D oznámenia o spolupráci.

b) Posúdenie Súdom prvého stupňa

- 259 Najskôr je potrebné pripomenúť, že Roquette nie je prvým členom kartelu, ktorý ho oznámil Komisii. Fujisawa totiž ako prvá poskytla Komisii údaje, ktoré boli rozhodujúce na účely stíhania porušovania, na ktorom sa podieľal samotný oznamovateľ (pozri bod 244 vyššie). Komisia by mohla po splnení ostatných podmienok priznať spoločnosti Roquette, ako táto žiada, významnejšie zníženie podľa hláv B a C oznámenia o spolupráci, iba v prípade, že by Roquette bola prvým členom kartelu, ktorý ho poskytnutím rozhodujúcich údajov oznámil Komisii.
- 260 Komisia v prejednávanej veci priznala spoločnosti Roquette zníženie sumy pokuty podľa časti D oznámenia o spolupráci. Tým, ako Komisia správne tvrdí, plne zohľadnila spoluprácu Roquette.
- 261 Je preto potrebné odmietnuť žalobný dôvod založený na skutočnosti, že iba údaje poskytnuté spoločnosťou Roquette boli rozhodujúce pre vypracovanie Rozhodnutia.
- 262 Tvrdenie Roquette, že Komisia jej mala priznať aspoň maximálne zníženie stanovené v časti D uvedeného oznámenia, sprevádza spochybnenie posúdenia významu jej spolupráce Komisiou, ktoré viedlo k zníženiu sumy pokuty, ktorú by Roquette inak musela zaplatiť, o 40 %. Tieto dve tvrdenia sa preto ďalej preskúmajú spoločne.

C — Pokiaľ ide o to, že Komisia sa neoprávnené odvoláva na skutočnosť, že Roquette jej predložila dotknuté dokumenty až vo svojej odpovedi na žiadosť o informácie

1. Tvrdenia účastníkov konania

263 Roquette tvrdí, že Komisii išlo tvrdením, že relevantné dokumenty jej boli poskytnuté až v odpovedi na formálnu žiadosť o informácie z 2. marca 1999 založenú na článku 11 ods. 1 nariadenia č. 17, o to, aby mohla kvalifikovať jej konanie ako konanie, na ktoré sa vzťahuje časť D oznámenia o spolupráci. Podľa Roquette však formálna žiadosť o informácie z 2. marca 1999 obsahovala otázky nabádajúce na samoobvinenie, ktoré boli porušením práv na obranu, čo odôvodnilo právo zdržať sa odpovede na tieto otázky a skutočnosť, že na tieto otázky v dôsledku toho odpovedala až v rámci spolupráce s Komisiou. Vzhľadom na to, že položené otázky nemali čisto faktickú povahu a vzhľadom na informácie, ktoré už mala Komisia k dispozícii, Roquette tvrdí, že cieľom týchto otázok bolo prinútiť ju, aby sa priznala k svojej účasti na karteli. To predstavuje porušenie práv na obranu (rozsudok Súdu prvého stupňa z 20. februára 2001, Mannesmannröhren-Werke/Komisia, T-112/98, Zb. s. II-729, body 66, 67, 71, 73 a 78), ktorých protikladom je právo zdržať sa odpovede na také otázky. Na základe tohto potenciálneho porušenia práv na obranu Roquette odpovedala na otázky Komisie až potom, keď sa rozhodla spolupracovať s Komisiou.

264 Komisia tvrdí, že formálna žiadosť o informácie z 2. marca 1999 bola predložená na základe článku 11 ods. 5 nariadenia č. 17 a že žiadna z otázok v tejto žiadosti o informácie nemohla prinútiť Roquette k tomu, aby priznala svoju účasť na nezákonnej dohode. Komisia okrem toho tvrdí, že aj keby otázky vyzývali na priznanie, Roquette bola oprávnená neodpovedať na ne. Keďže Roquette neodmietla odpovedať na otázky, Komisia sa domnieva, že odpovede, ktoré poskytla, neboli priznaním, a boli poskytnuté v rámci žiadosti o informácie a nie v rámci oznámenia o spolupráci.

2. Posúdenie Súdom prvého stupňa

²⁶⁵ Najskôr je potrebné zdôrazniť, že v rozpore s tvrdením Roquette nešlo Komisii tvrdením, že relevantné dokumenty jej boli poskytnuté až v odpovedi na formálnu žiadosť o informácie z 2. marca 1999 založenú na článku 11 ods. 1 nariadenia č. 17, o to, aby mohla kvalifikovať jej konanie ako konanie, na ktoré sa vzťahuje časť D oznámenia o spolupráci. Z textu odôvodnenia č. 462 Rozhodnutia totiž vyplýva, že túto skutočnosť zohľadnila len pri stanovovaní percenta zníženia sumy pokuty v rámci voľnej úvahy, ktorú jej ponecháva časť D tohto oznámenia.

²⁶⁶ Ďalej treba poznamenať, bez toho, aby bolo potrebné skúmať, či — ako tvrdí Roquette — niektoré otázky Komisie v rámci jej žiadosti o informácie porušili práva na obranu, že ako zdôrazňuje samotná Roquette, rozhodla sa dobrovoľne odpovedať na tieto otázky v rámci svojej spolupráce s Komisiou. Roquette sa totiž mohla prípadne rozhodnúť neodpovedať na otázky, aj keď s rizikom, že jej nebude priznané zníženie pokuty na základe oznámenia o spolupráci. Vzhľadom na to je potrebné prísť k záveru, že odpovede Roquette nevyhnutne nepreukazujú jej spontánnu spoluprácu v rámci predmetného konania, keďže Roquette neposkytla svoje informácie z vlastného podnetu, ale až v dôsledku žiadosti o informácie. Roquette preto nemôže vyčítať Komisii, že pri stanovovaní percenta zníženia sumy pokuty zohľadnila skutočnosť, že spolupracovala až v dôsledku žiadosti o informácie, ktorú jej Komisia zaslala.

- 267 Nakoniec, pokiaľ ide o to, že Komisia mala Roquette priznať aspoň maximálne zníženie stanovené v časti D oznámenia o spolupráci, Súd prvého stupňa sa domnieva, že vzhľadom na všetky vyššie uvedené úvahy, a najmä vzhľadom na skutočnosť, že Roquette poskytla svoje informácie až v dôsledku žiadosti o informácie, je zníženie sumy pokuty o 40 % primerané.
- 268 Je preto potrebné zamietnuť túto druhú časť žalobného dôvodu založenú na tom, že Komisia neoprávnene tvrdila, že Roquette predložila dotknuté dokumenty až vo svojej odpovedi na žiadosť o informácie.
- 269 Vzhľadom na vyššie uvedené musia byť žalobné dôvody založené na chybách, ktorých sa dopustila Komisia pri posudzovaní spolupráce Roquette počas správneho konania, zamietnuté ako celok. Keďže posúdenie spolupráce Roquette v priebehu správneho konania nie je protiprávne, nie je na tomto základe potrebné zmeniť Rozhodnutie.

V — O porušení zásady *ne bis in idem*

A — Tvrdenia účastníkov konania

- 270 Vo svojom poslednom žalobnom dôvode Roquette v podstate tvrdí, že došlo k porušeniu zásady *ne bis in idem* a zásady proporcionality vzhľadom na skutočnosť,

že Komisia nezohľadnila, že americké orgány pre hospodársku súťaž tiež uložili spoločnosti Roquette sankciu za jej účasť na tom istom karteli.

- 271 Na podporu svojho posledného žalobného dôvodu Roquette odkazuje na rozsudok Súdneho dvora zo 14. decembra 1972, Boehringer/Komisia (7/72, Zb. s. 1281), v ktorom sa uvádza, že „o otázke, či Komisia môže byť povinná započítať aj sankciu uloženú orgánmi tretej krajiny, je potrebné rozhodnúť len vtedy, pokiaľ skutočnosti, vytýkané v prejednávanom prípade žalobkyni Komisiou na jednej strane a americkými orgánmi na druhej strane, sú totožné“.
- 272 Podľa Roquette však v konaní vykonávanom americkými orgánmi pre hospodársku súťaž a v konaní vykonávanom Komisiou nejde len rovnaké druhy kartelu a rovnakých pôvodcov, ale aj o rovnaké vykonanie kartelovej dohody a rovnaké správanie účastníkov.
- 273 Aby Roquette dokázala, že konanie pred americkými a európskymi orgánmi pre hospodársku súťaž malo totožný predmet, teda celosvetový protisúťažný kartel, odkazuje na súdny zmier (Plea Agreement), ktorý uzavrela. Tento zmier dokazuje, že pokuta uložená v Spojených štátoch amerických nespočíva len na správaní Roquette v Spojených štátoch amerických, ale aj na jej správaní na európskom trhu, keďže toto správanie ukazuje, že kartel sa uskutočňoval na celosvetovej úrovni. Predmetný kartel dokazuje, že „hlavnými podmienkami tohto kartelu boli rozdelenie podielov na trhu medzi významných výrobcov glukonátu sodného v Spojených štátoch amerických a inde a stanovenie a zachovanie ceny glukonátu sodného predávaného

v Spojených štátoch amerických a inde“. Podľa Roquette teda pokuta uložená v Spojených štátoch amerických netrešťa len účinky jej správania na americkom trhu, ale týka sa aj jej účasti na uskutočňovaní kartelu na celosvetovej úrovni, a teda najmä na európskej úrovni.

- 274 Roquette tvrdí, že to, že zo zemepisného pohľadu išlo o celosvetový kartel, vyplýva aj z cieľov kartelu, ktorými sú výmena informácií o zákazníkoch a pridelovanie predajných kvót na celosvetovej úrovni, ako aj uskutočňovanie stretnutí na celom svete.
- 275 Nakoniec, pri posudzovaní sumy pokuty tak americké orgány pre hospodársku súťaž, ako aj Komisia zohľadnili celosvetový obrat Roquette. Skutočnosť, že tento obrat bol zohľadnený dvakrát na účely sankcionovania tých istých skutočností, je podľa Roquette v rozpore so zásadou *ne bis in idem* a so zásadou proporcionality.
- 276 Komisia tvrdí, že tento žalobný dôvod Roquette je potrebné odmietnuť.

B — Posúdenie Súdom prvého stupňa

- 277 Z judikatúry vyplýva, že zásada *ne bis in idem*, ktorej je venovaný aj článok 4 protokolu č. 7 k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, podpísanému 4. novembra 1950 v Ríme, je všeobecnou zásadou práva Spoločenstva, ktorej dodržiavanie zaisťuje súd (rozsudky Súdneho dvora z 5. mája 1966, Gutmann/Komisia ESAE, 18/65 a 35/65, Zb. s. 149, 172, a z 15. októbra 2002, Limburgse Vinyl

Maatschappij a i./Komisia, C-238/99 P, C-244/99 P, C-245/99 P, C-247/99 P, C-250/99 P až C-252/99 P a C-254/99 P, Zb. s. I-8375, bod 59; pozri v tomto zmysle tiež rozsudok Boehringer/Komisnia, už citovaný v bode 271 vyššie, bod 3).

- 278 Zásada *ne bis in idem* zakazuje sankcionovať tú istú osobu viac ako jedenkrát za to isté protiprávne správanie s cieľom chrániť ten istý právny záujem. Uplatnenie tejto zásady podlieha trom kumulatívnym podmienkam, a to totožnosti skutkov, totožnosti porušovateľa a totožnosti chráneného právneho záujmu (pozri v tomto zmysle rozsudok Súdneho dvora zo 7. januára 2004, Aalborg Portland a i./Komisia, C-204/00 P, C-205/00 P, C-211/00 P, C-213/00 P, C-217/00 P a C-219/00 P, Zb. s. I-123, bod 338).
- 279 Judikatúra teda pripustila možnosť kumulácie sankcií, jednej od Spoločenstva, druhej vnútroštátnej, v dôsledku existencie dvoch súbežných konaní, ktoré sledujú rozdielne ciele a ktorých prípustnosť vyplýva z osobitného systému rozdelenia právomocí medzi Spoločenstvo a členské štáty v oblasti kartelov. Zo všeobecnej požiadavky spravodlivosti však vyplýva, že Komisia je pri stanovovaní sumy pokuty povinná zohľadniť sankcie, ktoré už boli rovnakému podniku uložené za rovnaký skutok, pokiaľ ide o sankcie uložené za porušenia kartelového práva členského štátu, a ku ktorým teda došlo na území Spoločenstva (rozsudky Súdneho dvora z 13. februára 1969, Wilhelm a i., 14/68, Zb. s. I, bod 11, a Boehringer/Komisnia, už citovaný v bode 271 vyššie, bod 3; rozsudky Súdu prvého stupňa zo 6. apríla 1995, Tréfileurope/Komisnia, T-141/89, Zb. s. II-791, bod 191, a Sotralentz/Komisnia, T-149/89, Zb. s. II-1127, bod 29).
- 280 Pokiaľ ide o tvrdenie Roquette, že Komisia porušila zásadu *ne bis in idem*, podľa ktorej nemožno uložiť druhú sankciu rovnakej osobe za rovnaké zakázané správanie, tým, že jej uložila pokutu za jej účasť na karteli, ktorá už bola potrestaná americkými orgánmi, je potrebné pripomenúť, že súd Spoločenstva uznal, že podnik môže byť oprávnené predmetom dvoch súbežných konaní týkajúcich sa toho istého protiprávneho správania, a teda dvojitej sankcie, jednej od príslušného orgánu

dotknutého členského štátu a druhej od Spoločenstva, v miere, v akej tieto konania sledujú odlišné ciele a ak porušené normy nie sú totožné (rozsudky Wilhelm a i., už citovaný v bode 279 vyššie, bod 11; Tréfileurope/Komisia, už citovaný v bode 279 vyššie, bod 191, a Sotralentz/Komisia, už citovaný v bode 279 vyššie, bod 29).

281 Z toho vyplýva, že zásada *ne bis in idem* sa *a fortiori* nemôže uplatniť v prípade, o aký ide v prejednávanej veci, kde konania a sankcie, ktoré uskutočnila a uložila na jednej strane Komisia a na strane druhej americké orgány, evidentne nesledovali rovnaké ciele. Kým v prvom prípade ide o zachovanie neskreslenej hospodárskej súťaže na území Európskej únie alebo v EHP, ochrana sledovaná v druhom prípade sa týka amerického trhu (pozri v tomto zmysle rozsudok Súdneho dvora z 15. júla 1970, Buchler/Komisia, 44/69, Zb. s. 733, body 52 a 53, a rozsudok Súdu prvého stupňa z 25. marca 1999, Gencor/Komisia, T-102/96, Zb. s. II-753, body 103 až 106). Chýba teda podmienka totožnosti chráneného právneho záujmu, ktorá je nevyhnutná na uplatnenie zásady *ne bis in idem*.

282 Okrem toho je potrebné zdôrazniť, že Roquette neuvádza, ani nepreukazuje existenciu právnej zásady alebo pravidla alebo dohovoru medzinárodného práva verejného, ktoré by zakazovali orgánom alebo súdom rôznych štátov stíhať alebo odsúdiť nejakú osobu z dôvodu totožných skutkov vyvolávajúcich účinky na ich území alebo v oblasti ich pôsobnosti. Keďže neexistuje dôkaz o existencii takého pravidla alebo dohovoru, ktoré by zaväzovali Spoločenstvo a tretie krajiny, ako sú Spojené štáty americké, a ktoré by stanovovali taký zákaz, Komisia nimi nemôže byť viazaná.

283 Z toho vyplýva, že je potrebné odmietnuť tvrdenie Roquette založené na porušení zásady *ne bis in idem* z dôvodu, že dotknutý kartel bol predmetom odsúdenia mimo

územia Spoločenstva alebo že Komisia zohľadnila v Rozhodnutí celosvetový obrat Roquette, ktorý už bol zohľadnený americkými orgánmi pri stanovovaní pokút.

- 284 Pokiaľ ide o tvrdenie Roquette, že Komisia nerešpektovala rozsudok Boehringer/ Komisia, už citovaný v bode 271 vyššie, podľa ktorého je Komisia povinná započítať sankciu uloženú orgánmi tretích krajín, ak sú skutočnosti vytýkané žalovanému podniku Komisiou na jednej strane a uvedenými orgánmi, na druhej strane totožné, je potrebné pripomenúť, že v bode 3 uvedeného rozsudku Súdny dvor uviedol toto:

„...o otázke, či Komisia môže byť povinná započítať aj sankciu uloženú orgánmi tretej krajiny, je potrebné rozhodnúť len vtedy, pokiaľ skutočnosti vytýkané v prejednávacom prípade žalobkyni Komisiou na jednej strane a americkými orgánmi na druhej strane sú totožné.“

- 285 Roquette z tejto pasáže *a contrario* vyvodzuje, že Komisia je povinná zohľadniť sankcie, ktoré jej boli uložené americkými orgánmi za jej účasť na celosvetovom karteli s glukonátom sodným, ktorý bol rovnakého druhu, prejavil sa rovnakým uskutočnením a týkal sa rovnakého správania účastníkov, tak na úrovni predmetu, ako aj lokalizácie, ako kartel, ktorého sa týkalo Rozhodnutie Komisie, v ktorom jej bola uložená pokuta vo výške 10,8 milióna eur.

- 286 Je však potrebné po prvé poznamenať, že z tejto pasáže rozsudku Boehringer/ Komisia, už citovaného v bode 271 vyššie, zjavne vyplýva, že Súdny dvor, ktorý vôbec nerozhodol o otázke, či je Komisia povinná započítať sankciu uloženú orgánmi tretej krajiny za predpokladu, že skutočnosti vytýkané podniku touto inštitúciou a týmito orgánmi sú totožné, urobil z totožnosti skutočností stíhaných Komisiou a orgánmi tretej krajiny podmienku preskúmania vyššie uvedenej otázky.

287 Okrem toho je potrebné po druhé zdôrazniť, že práve vzhľadom na osobitnú situáciu, ktorá vyplýva jednak z úzkej vzájomnej závislosti vnútroštátnych trhov a spoločného trhu, jednak z osobitného systému rozdelenia právomocí medzi Spoločenstvom a členské štáty v oblasti kartelov na rovnakom území, teda na území spoločného trhu, Súdny dvor po pripustení možnosti dvojitého stíhania, s ohľadom na prípadnú dvojitú sankciu, ktorá z nich vyplýva, rozhodol o tom, že je potrebné zohľadniť prvé represívne rozhodnutie v súlade s požiadavkou spravodlivosti (rozsudok *Wilhelm a i.*, už citovaný v bode 279 vyššie, bod 11, a návrhy generálneho advokáta Mayrasa k rozsudku *Boehringer/Komisija*, bod 271 vyššie, Zb. s. 1293, 1301 až 1303).

288 Taká situácia však v prejednávanej veci zjavne nenastala. Roquette teda nemôže oprávnenne vytýkať Komisii, že v prejednávanej veci porušila túto údajnú povinnosť, keďže neuvádza žiadny výslovný zmluvný predpis, ktorý by pre Komisiu stanovoval povinnosť zohľadniť pri stanovovaní sumy pokuty sankcie, ktoré už rovnakému podniku za rovnaký skutok uložili orgány alebo súdy tretej krajiny, ako sú Spojené štáty americké.

289 V každom prípade, aj keby bolo potrebné domnievať sa na základe rozsudku *Boehringer/Komisija*, už citovaného v bode 271 vyššie, že zásada spravodlivosti zaväzuje Komisiu, aby zohľadnila sankcie uložené orgánmi tretích krajín, pokiaľ sú skutočnosti vytýkané podniku Komisiou totožné so skutočnosťami vytýkaným tomu istému podniku orgánom tretej krajiny, je potrebné konštatovať, že Roquette nepreukázala, že v prejednávanej veci americkým orgánom išlo o iné uplatnenie alebo účinky než tie, ktoré sa týkali ich územia.

290 Pokiaľ totiž ide o odsúdenie Roquette v Spojených štátoch, zo zmiernu uzavretého medzi americkým ministerstvom spravodlivosti a Roquette, ktorý bol predložený United States District Court for the Northern District Court of California, vyplýva,

že Roquette bola odsúdená na pokutu 2,5 milióna amerických dolárov (USD). Aj keď tento zmierný výrok uvádza skutočnosť, že cieľom kartelu s glukonátom sodným bolo vylúčenie hospodárskej súťaže určením a zachovaním cien a rozdelením podielov na trhu s glukonátom sodným predávaným „v Spojených štátoch amerických a inde“, nijako sa nepreukázalo, že tento zmierný výrok schválený americkým súdom sa týkal iného uplatnenia alebo účinkov kartelu, než tých, ku ktorým došlo v tomto štáte (pozri v tomto zmysle rozsudok Boehringer/Komisia, už citovaný v bode 271 vyššie, bod 6), a predovšetkým nie tých, ktoré sa zistili v EHP, čo by napokon výslovne zasiahlo do územnej pôsobnosti Komisie. Okrem toho je nepochybné, že Komisia vykonala svoje vlastné vyšetrovanie (odôvodnenia č. 54 až č. 64 Rozhodnutia) a sama posúdila dôkazné prostriedky, ktoré jej boli predložené.

291 Za týchto okolností je potrebné odmietnuť žalobný dôvod založený na porušení údajnej povinnosti Komisie započítať sankcie skôr uložené orgánmi tretích krajín, ako aj popri tom uplatnený žalobný dôvod Roquette, ktorý je založený na porušení zásady proporcionality, ktorá z toho vyplýva.

292 S ohľadom na vyššie uvedené možno vyhovieť len žalobnému dôvodu založenému na nesprávnom stanovení obratu, ktorý sa má zohľadniť pri stanovovaní východiskovej sumy pokuty pre Roquette. Je teda úlohou Súdu prvého stupňa určiť na základe svojej neobmedzenej súdnej právomoci dôsledky tejto chyby.

O výkone neobmedzenej súdnej právomoci

293 Súd prvého stupňa najskôr na základe svojej neobmedzenej súdnej právomoci tvrdí, že aj keby bola chyba, ktorou je zohľadnenie obratu „matičných roztokov“ Roquette

pri stanovení východiskovej sumy jej pokuty (pozri bod 55 vyššie) pripísateľná Roquette, táto okolnosť nemôže odôvodniť to, že tento nesprávny obrat bol zohľadnený pri stanovení východiskovej sumy pokuty (pozri v tomto zmysle rozsudok *Aristrain/Komisia*, už citovaný v bode 43 vyššie, bod 586).

294 Z toho vyplýva, že celosvetový obrat, ktorý sa má zohľadniť pri stanovovaní východiskovej sumy pokuty pre Roquette, je 9 820 600 eur namiesto 12 293 620 eur, a že jej podiel na trhu bol 17,4 % a nie 20,96 %.

295 Pokiaľ ide o dôsledky tohto zníženia, Súd prvého stupňa pripomína, že pri rozdelení podnikov, ktoré porušili článok 81 ods. 1 ES, do skupín na účely stanovenia sumy pokút musí byť určenie prahových hodnôt pre každú takto identifikovanú skupinu vnútorne súladné a objektívne odôvodnené (pozri v tomto zmysle rozsudky Súdu prvého stupňa z 20. marca 2002, *LR AF 1998/Komisia*, T-23/99, Zb. s. II-1705, bod 298; z 19. marca 2003, *CMA CGM a i./Komisia*, T-213/00, Zb. s. II-913, bod 416, a z 30. septembra 2003, *Atlantic Container Line a i./Komisia*, T-191/98, T-212/98 až T-214/98, Zb. s. II-3275, bod 1541).

296 V prejednávanej veci bolo rozdelenie členov kartelu do dvoch kategórií odôvodnené v Rozhodnutí relatívnym významom podnikov na dotknutom trhu, vyjadrenom prostredníctvom obratu a podielu na trhu. Na tomto základe boli spoločnosti *Jungbunzlauer*, *Fujisawa* a *Roquette* zaradené do prvej kategórie z dôvodu, že boli tromi hlavnými výrobcami glukonátu sodného a ich celosvetové podiely na trhu boli väčšie než 20 %. *Glucona* a *ADM*, ktorých podiely na dotknutom trhu boli menšie než 10 %, boli zaradené do druhej kategórie (odôvodnenia č. 380 a č. 382 Rozhodnutia).

297 Súd prvého stupňa sa domnieva, že relatívny význam dotknutých podnikov vyjadrený obratom a podielmi na trhu predstavuje vhodné kritérium na ich

rozdelenie do rôznych kategórií. Pri uplatnení tohto kritéria sa však musia rešpektovať zásady proporcionality a rovnosti zaobchádzania.

298 Vzhľadom na tieto zásadné úvahy sa Súd prvého stupňa domnieva, že z dôvodu chyby pri zohľadňovaní príslušného obratu Roquette nemôže táto spoločnosť zostať v prvej kategórii. Súd prvého stupňa sa totiž domnieva, že je v rozpore so zásadami rovnosti zaobchádzania a proporcionality, že sa v prejednávanej veci spoločnosti Roquette, ktorej podiel na trhu dosahuje po oprave 17,4 % a obrat 9 820 600 eur, uložila po rozdelení jednotlivých dotknutých podnikov do kategórií na základe kritéria ich relatívneho významu rovnaká východisková suma 10 miliónov ako spoločnosti Fujisawa, ktorej podiel na trhu dosahuje 37,1 % po oprave podielu Roquette na trhu a obrat 20 843 500 eur, zatiaľ čo ADM, ktorej podiel na trhu dosahuje 9,7 % po oprave podielu Roquette na trhu a obrat 5 485 810 eur, bola uložená východisková suma 5 miliónov eur.

299 Tento záver nie je v prejednávanom prípade spochybnený tvrdeniami Komisie, že pokuta nebola stanovená na základe obratu. Hoci totiž suma pokuty nebola priamo stanovená podľa obratu dotknutých podnikov, tento obrat definuje východiskovú sumu pokuty, ktorá je určujúca pre stanovenie konečnej sumy pokuty. Tento záver nie je spochybnený ani tvrdením Komisie, že podniky boli rozdelené do kategórií podľa ich postavenia ako hlavných výrobcov a nie podľa ich podielov na trhu vyšších alebo nižších než 20 %. Komisia sa totiž jednak nesprávne domnieva, že v jej Rozhodnutí tieto dve skupiny vyplývajú jedine z použitia kritéria troch hlavných výrobcov (pozri bod 296 vyššie), jednak klasifikácia podľa tohto jediného kritéria nemôže byť v prejednávanej veci odôvodnená s ohľadom na zásady proporcionality a rovnosti zaobchádzania. Pokiaľ ide o rozsudok Acerinox/Komisia, už citovaný v bode 49 vyššie, na ktorý sa Komisia odvoláva, Súd prvého stupňa sa domnieva, že

sa naň v prejednávanej veci nemožno užitočne odvolávať, keďže podiely na trhu podnikov, o ktoré ide vo veci, ktorá viedla k tomuto rozsudku, boli málo rozdielne, pretože sa všetky nachádzali medzi 11 % a 18 %, zatiaľ čo v prejednávanej veci sa po oprave obratu Roquette podiely na trhu nachádzali medzi 9,1 % a 37,1 %.

300 Vzhľadom na vyššie uvedené sa Súd prvého stupňa v rámci svojej neobmedzenej súdnej právomoci domnieva, že Roquette je potrebné zaradiť do strednej kategórie medzi prvú a druhú kategóriu definovanú Komisiou, ktorej východisková suma pokuty sa stanovuje na 7,5 milióna eur. Podľa metodológie a iných faktorov uvedených Komisiou v prejednávanej veci by teda pokuta Roquette mala dosiahnuť 8,1 milióna eur.

301 Súd prvého stupňa sa však domnieva, že aj keď mu prisúditeľnosť dotknutej chyby spoločnosti Roquette nemôže zabrániť v tom, aby túto chybu a jej dôsledky napravil (pozri bod 293 vyššie), nemožno z toho vyvodzovať, že prisúditeľnosť nemôže Súd prvého stupňa pri výkone svojej neobmedzenej súdnej právomoci v žiadnom prípade zohľadniť na účely posúdenia dôsledkov tejto chyby.

302 Súd prvého stupňa v tejto súvislosti podotýka, že Roquette vo svojom liste z 19. novembra 1999 zaslanom Komisii zdôraznila nejednoznačnosť pojmu tekutého glukonátu sodného alebo „tekutého“ GS“. V tomto liste totiž Roquette uviedla, že „pojmem ‚tekutý‘ GS zodpovedá buď ‚matičným roztokom‘ získaným ako združený produkt pri kryštalizácii ‚pevného‘ GS, alebo opätovnému rozpusteniu ‚pevného‘ GS“.

303 Z toho istého listu je ďalej zrejmé, že Roquette upresnila zvláštnosť svojho tekutého glukonátu sodného týmito slovami:

„... Roquette by tiež chcela upozorniť na zvláštnosť svojho výrobku ‚tekutý‘ GS v porovnaní s výrobkami svojich konkurentov. Roquette totiž využíva techniku kryštalizácie ‚pevného‘ GS, ktorej zvláštnosťou je to, že z dôvodu jedinej kryštalizácie poskytuje ‚matičné roztoky‘ (‚tekutý‘ GS):

— vo veľmi významnom množstve,

— v predajnej kvalite,

— s nízkymi výrobnými nákladmi.

Naopak podľa poznatkov Roquette výrobné postupy jej konkurentov vytvárajú z dôvodu viacerých kryštalizácií len malé množstvo ‚matičných roztokov‘, ktoré majú nižšiu kvalitu a ktoré nie sú alebo sú len veľmi málo predajné v priemyslovom sektore. ‚Tekutý‘ GS konkurentov Roquette teda zodpovedá skôr opätovne rozpustenému ‚pevnému‘ GS, teda výrobku s omnoho vyššími výrobnými nákladmi.

Výrobný postup Roquette je obchodným tajomstvom, rovnako ako združená tvorba ‚tekutého‘ GS, ktorá z neho vyplýva, a teda v každom prípade v dobe skutočností rozhodujúcich pre konanie nebol známy jej konkurentom. Toto upresnenie je veľmi významné, keďže z dôvodu tejto zvláštnosti svojho výrobného postupu bola

Roquette vždy proti tomu, aby stretnutia organizované s jej konkurentmi boli rozšírené na „tekutý“ GS, aj napriek tomu, že títo konkurenti na tom trvali.“

- 304 Vo svojom liste z 3. mája 1999 Roquette upresňuje, že stretnutia uvedené v prílohe tohto listu sa týkali „pokiaľ ide o Roquette, len kryštalizovaného (pevného) GS a nie tekutého GS.“ Vo svojej odpovedi z 25. júla 2000 na oznámenie o výhradách Roquette takisto uvádza, že „z dôvodu svojho výrobného postupu GS vyrába významné množstvo tekutého glukonátu (alebo „matičných roztokov“), a že „bola vždy proti tomu, aby tekutý glukonát bol súčasťou kvót a všeobecnejšie pravidiel stanovených na stretnutiach“.
- 305 Okrem toho v oznámení spoločnosti Fujisawa o spolupráci z 12. mája 1998 táto tvrdí, že „matičné roztoky“ nie sú konečným výrobkom, a neboli preto zahrnuté do rozsahu pôsobnosti kartelovej dohody.
- 306 Nakoniec, Roquette vo svojich listoch z 3. mája 1999 a z 21. mája 2001 oznámila Komisii na základe žiadostí o informácie z 2. marca 1999 a z 11. mája 2001 obrat pod názvom „tekutý glukonát sodný“.
- 307 S ohľadom na vyššie uvedené Súd prvého stupňa podotýka, že vysvetlenia, ktoré Roquette poskytla Komisii vo svojom liste z 19. novembra 1999, neumožňujú pochopiť to, že glukonát sodný spoločnosti Roquette a „matičné roztoky“ sú totožné. Roquette síce v tomto liste zdôrazňuje, že pojem tekutý glukonát sodný alebo „tekutý“ GS môže zodpovedať buď „matičným roztokom“ získaným ako združený produkt pri kryštalizácii „pevného“ GS alebo opätovným rozpustením „pevného“ GS, a že využíva techniku kryštalizácie „pevného“ GS, ktorej zvláštnosťou je to, že

z dôvodu jedinej kryštalizácie poskytuje „matičné roztoky“ vo veľmi významnom množstve, v predajnej kvalite a s nízkymi výrobnými nákladmi, nie je však vôbec zrejmé, že tekutý výrobok Roquette uvedený pod názvom „tekutý glukonát sodný“ zodpovedá výlučne „matičným roztokom“.

- 308 Zo skutočnosti, že Roquette vo svojich listoch z 3. mája 1999 a 25. júla 2000 Komisii oznámila, že stretnutia kartelu sa, pokiaľ ide o ňu, týkali len kryštalizovaného (pevného) glukonátu sodného a nie tekutého GS, alebo že vždy bola proti tomu, aby sa na tekutý glukonát vzťahovali pravidlá stanovené na stretnutiach, takisto jednoznačne nevyplýva, že tekutý glukonát sodný vyrábaný spoločnosťou Roquette tvorili výlučne „matičné roztoky“.
- 309 Keďže neexistovalo upresnenie o tom, že tekutý glukonát sodný spoločnosti Roquette a „matičné roztoky“ sú totožné, Komisia sa mohla oprávnene domnievať, že Roquette vyrábala okrem „matičných roztokov“ aj tekutý glukonát sodný podobný tekutému glukonátu sodnému svojich konkurentov. Komisia teda mohla oprávnene žiadať od Roquette, aby jej poskytla údaje o svojom obrate predovšetkým za tekutý glukonát sodný.
- 310 Vo svojich odpovediach z 3. mája 1999 a z 21. mája 2001 na žiadosti Komisie o informácie týkajúce sa predovšetkým jej obratu za tekutý glukonát sodný Roquette okrem toho neupresnila, že jej tekutý glukonát sodný zodpovedá výlučne „matičným roztokom“. Skutočnosť uvádzaná spoločnosťou Roquette, že ju Komisia požiadala, aby striktne dodržala formát žiadosti o informácie, jej nijako nebránila dbať na to, aby Komisiu neuviedla do omylu a upresnila, že jej obrat za tekutý glukonát sodný zodpovedá výlučne jej obratu za „matičné roztoky“. K tomuto záveru je potrebné dospieť tým skôr, že s ohľadom na svoj spôsob výroby a predaja tekutého glukonátu sodného mala Roquette rozoznať hrozbu, že u Komisie môže dôjsť k nedorozumeniu.

- 311 Okrem toho, keďže Roquette možno považovať za veľký podnik, je oprávnené predpokladať, že disponovala znalosťami a právno-ekonomickými infraštruktúrami, ktoré jej umožňovali vedieť, že tento obrat môže byť použitý na stanovenie sumy pokuty, ktorá jej bude uložená.
- 312 Komisia sa teda mohla na účely stanovenia pokuty opierať o obrat oznámený spoločnosťou Roquette pod názvom „tekutý glukonát sodný“. Vyhlásenie spoločnosti Fujisawa v jej oznámení o spolupráci z 12. mája 1998, podľa ktorého „matičné roztoky“ neboli konečnými výrobkami a neboli zahrnuté do pôsobnosti kartelu, len potvrdzovalo jeho dosah. V rozpore s tvrdením Roquette nie je podstatné, pokiaľ ide o otázku určenia, či Komisia mala vedieť, že tekutý glukonát sodný spoločnosti Roquette zodpovedal „matičným roztokom“.
- 313 Je teda zrejmé, že v priebehu správneho konania a konkrétnejšie v odpovedi na presné otázky Komisie sa Roquette dopustila hrubej nedbanlivosti tým, že ju dostatočne jasne a jednoznačne neinformovala o tom, že jej tekutý glukonát sodný a „matičné roztoky“ sú totožné.
- 314 Súd prvého stupňa predovšetkým podotýka, že na žiadosť Komisie o informácie z 11. mája 2001, formulovanú na základe článku 11 nariadenia č. 17, v ktorej Komisia upozorňovala adresátov tejto žiadosti na článok 15 nariadenia č. 17, Roquette svoj obrat oznámila nesprávne. Na základe posledného uvedeného ustanovenia mohla Komisia uložiť podniku rozhodnutím pokutu vo výške 100 až 5 000 eur, pokiaľ pri odpovedi na žiadosť o informácie, tak ako je stanovená v článku 11 nariadenia č. 17, tento podnik z nedbanlivosti poskytol nesprávne informácie.

- 315 Súd prvého stupňa sa preto vzhľadom na hrubú nedbanlivosť Roquette domnieva, že mu v rámci jeho neobmedzenej súdnej právomoci prislúcha, aby zvýšil sumu pokuty o 5000 eur.
- 316 Súd prvého stupňa sa teda domnieva, že Roquette musí byť uložená pokuta vo výške 8 105 000 eur.

O návrhoch na opatrenia na zabezpečenie priebehu konania

- 317 V dôsledku toho, že pokiaľ ide o spoločnosť Jungbunzlauer, bolo Rozhodnutie, ktoré jej ukladalo za jej účasť na karteli v sektore glukonátu sodného pokutu 20,4 milióna eur, zrušené a že 29. septembra 2004 bolo prijaté rozhodnutie proti spoločnosti Jungbunzlauer a trom ďalším spoločnostiam skupiny Jungbunzlauer, ktoré im ukladá pokutu 19,04 milióna eur za ich účasť na karteli v sektore glukonátu sodného, sa Roquette domnieva, že ide o novú skutočnosť odôvodňujúcu nový žalobný dôvod a opatrenia na zabezpečenie priebehu konania.
- 318 Roquette sa v podstate domnieva, že keďže rozhodnutie z 29. septembra 2004 ukladá spoločnosti Jungbunzlauer a trom ďalším spoločnostiam skupiny Jungbunzlauer pokutu nižšiu, než je pokuta, ktorá bola spoločnosti Jungbunzlauer uložená v Rozhodnutí, spoločnosť Jungbunzlauer dostala „druhú šancu“ brániť sa a predložiť nové tvrdenia. Roquette tvrdí, že takú „druhú šancu“ nedostala. Uvádza teda nový žalobný dôvod založený na porušení zásady riadneho výkonu správy, zásady rovnosti zaobchádzania a zásady dodržiavania práv na obranu.

- 319 Aby sa zohľadnila táto nová skutočnosť, Roquette navrhuje v rámci opatrení na zabezpečenie organizácie konania na základe článku 64 ods. 4 rokovacieho poriadku, aby sa Komisia vyjadrila k novému žalobnému dôvodu uvedenému spoločnosťou Roquette a zrušila Rozhodnutie s ohľadom na tento nový žalobný dôvod. Roquette subsidiárne navrhuje Súdu prvého stupňa, aby prijal akékoľvek iné užitočné opatrenie, ktoré mu umožňujú jeho procesné predpisy, ako je obnova ústnej časti konania alebo spojenie vecí.
- 320 Komisia spochybňuje každý z týchto návrhov Roquette.
- 321 Súd prvého stupňa pripomína, že tak z účelu, ako aj z predmetu opatrení na zabezpečenie priebehu konania, ktoré sú uvedené v článku 64 ods. 1 a 2 rokovacieho poriadku, vyplýva, že tieto opatrenia sú začlenené do rámca jednotlivých etáp konania pred Súdom prvého stupňa, ktorého priebeh majú uľahčovať. Z toho vyplýva, že po skončení ústnej časti konania môže účastník konania navrhovať opatrenia na zabezpečenie priebehu konania, len pokiaľ Súd prvého stupňa rozhodne o opätovnom otvorení ústnej časti konania (rozsudok Súdneho dvora z 8. júla 1999, Hoechst/Komisia, C-227/92 P, Zb. s. I-4443, body 102 a 103).
- 322 Aj napriek poradiu, v akom boli predložené návrhy Roquette, je najskôr potrebné rozhodnúť o vhodnosti opätovného otvorenia ústnej časti konania v prejednávanej veci.
- 323 Ako uznala judikatúra, Súd prvého stupňa je povinný vyhovieť návrhu na opätovné otvorenie ústnej časti konania na účely zohľadnenia nových uvádzaných skutočností len vtedy, ak sa dotknutá strana opiera o skutočnosti, ktoré by mohli mať rozhodujúci vplyv na vyriešenie sporu a ktoré nemohla uplatniť pred skončením ústnej časti konania [rozsudky Súdneho dvora z 8. júla 1999, ICI/Komisia,

C-200/92 P, Zb. s. I-4399, bod 60 a 61, a Súdu prvého stupňa z 25. júna 2002, *British American Tobacco (Investments)/Komisia*, T-311/00, Zb. s. II-2781, bod 53].

- 324 Súd prvého stupňa v tejto súvislosti poznamenáva, že spor sa v prejednávanej veci týkal zákonnosti Rozhodnutia prijatého Komisiou proti Roquette. Roquette totiž požaduje zrušenie Rozhodnutia v rozsahu, v akom jej bola uložená pokuta 10,8 milióna eur. Súd prvého stupňa okrem toho uvádza, že rozhodnutie z 29. septembra 2004 je očividne neskoršie než Rozhodnutie.
- 325 Ako však uznala judikatúra, zákonnosť aktu Spoločenstva sa posudzuje na základe skutkových a právnych okolností existujúcich v čase prijatia aktu (rozsudok Súdneho dvora zo 7. februára 1979, *Francúzsko/Komisia*, 15/76 a 16/76, Zb. s. 321, body 7 a 8, a rozsudok Súdu prvého stupňa z 12. decembra 1996, *Altmann a i./Komisia*, T-177/94 a T-377/94, Zb. s. II-2041, bod 119). Pri posudzovaní zákonnosti tohto aktu je teda vylúčené zohľadnenie skutočností, ku ktorým došlo po dni prijatia aktu Spoločenstva (pozri v tomto zmysle rozsudok Súdu prvého stupňa z 21. októbra 1997, *Deutsche Bahn/Komisia*, T-229/94, Zb. s. II-1689, bod 102, a tam citovanú judikatúru). Okrem toho sa preskúmanie zákonnosti rozhodnutia musí v zásade vykonať na základe skutkových a právnych okolností uvedených účastníkmi konania v priebehu správneho konania a/alebo zaznamenaných v tomto rozhodnutí. V opačnom prípade by bola spochybnená paralelnosť medzi skorším správnym konaním a následným súdnym preskúmaním, spočívajúca na totožnosti skutkových a právnych okolností.
- 326 Keďže teda nová skutočnosť uvedená spoločnosťou Roquette zjavne nasleduje po prijatí Rozhodnutia, táto skutočnosť nemôže mať vplyv na jeho platnosť (pozri v tomto zmysle rozsudok Súdu prvého stupňa zo 16. septembra 1998, *IECC/Komisia*, T-133/95 a T-204/95, Zb. s. II-3645, bod 37). Rozhodnutie z 29. septembra 2004 prijaté proti spoločnosti Jungbunzlauer a jej trom dcérskym spoločnostiam

teda nepredstavuje novú skutočnosť, ktorá by mohla mať rozhodujúci vplyv na vyriešenie sporu. Nie je preto potrebné obnoviť konanie z tohto dôvodu.

327 Tento záver nie je spochybnený skutočnosťou, že Roquette navrhuje aj zmenu Rozhodnutia. Súd prvého stupňa síce môže pri posudzovaní sumy pokuty s ohľadom na výhrady uvedené žalobcom zohľadniť v rámci svojej neobmedzenej súdnej právomoci doplňujúce informácie, ktoré neboli uvedené v napadnutom rozhodnutí (pozri v tomto zmysle rozsudok Súdu prvého stupňa z 9. júla 2003, Daesang a Sewon Europe/Komisia, T-230/00, Zb. s. II-2733, bod 61). Vzhľadom na zásadu právnej istoty sa však táto možnosť musí v zásade obmedziť na zohľadnenie informácií predchádzajúcich napadnutému rozhodnutiu, o ktorých Komisia mohla vedieť v čase prijatia svojho rozhodnutia. Rozdielny prístup by Súd prvého stupňa viedol k tomu, že by nahrádzal správny orgán pri posudzovaní otázky, ktorú tento doteraz neskúmal, čo by viedlo k zasahovaniu do jeho právomocí a všeobecnejšie k porušeniu systému rozdelenia úloh a inštitucionálnej rovnováhy medzi súdnou a administratívnou mocou. Prijatie rozhodnutia z 29. septembra 2004 neodôvodňuje výnimku z týchto zásad. Roquette napokon nijako nepreukázala, že toto rozhodnutie je čímsi výnimočné. Keďže je teda rozhodnutie z 29. septembra 2004 neskoršie než Rozhodnutie a nemôže odôvodniť výnimku zo zásady, podľa ktorej môžu byť zohľadnené len nové skutočnosti, ku ktorým došlo pred prijatím Rozhodnutia, je potrebné zamietnuť návrh na opätovné otvorenie konania, a teda návrhy na prijatie opatrení na zabezpečenie priebehu konania.

328 Skutočnosť, že Súd prvého stupňa v rámci prieskumu napadnutého rozhodnutia nemôže zohľadniť dotknuté skutočnosti, ku ktorým došlo neskôr, okrem toho nijako nezasahuje do možnosti žalobkyne uplatniť svoje práva pred Komisiou. Žalobkyni totiž nič nebráni v tom, aby formálne požiadala Komisiu o obnovu správneho

konania s cieľom opravy jej pôvodného rozhodnutia, a aby prípadne podala žalobu na Súd prvého stupňa proti zápornej reakcii Komisie na túto žiadosť.

- 329 Súd prvého stupňa sa pre úplnosť domnieva, že aj keby prijatie rozhodnutia z 29. septembra 2004 mohlo odôvodniť výnimku zo zákazu zohľadniť v prejednávanej veci doplňujúce informácie neskoršie než napadnuté rozhodnutie, podmienka, podľa ktorej táto nová skutočnosť musí mať rozhodujúci vplyv na vyriešenie sporu, aby odôvodňovala obnovu konania (pozri judikatúru uvedenú v bode 323 vyššie), nie je splnená.
- 330 Prijatie rozhodnutia z 29. septembra 2004 totiž nemôže v žiadnom prípade predstavovať porušenie zásad riadneho výkonu správy, dodržiavania práv na obranu a rovnosti zaobchádzania, tak ako uvádza Roquette.
- 331 Pokiaľ ide o údajné porušenie zásady riadneho výkonu správy, stačí konštatovať, že prijatie nového rozhodnutia proti spoločnosti Jungbunzlauer a trom dcérskym spoločnostiam skupiny Jungbunzlauer nemohlo ovplyvniť požiadavku riadneho výkonu správy, ktorou sa Komisia mala riadiť pri prijímaní Rozhodnutia proti Roquette. Pokiaľ by vzhľadom na prijatie rozhodnutia z 29. septembra 2004 bola porušená zásada riadneho výkonu správy, mohla by sa toho dovoliavať len spoločnosť Jungbunzlauer. Roquette si tak prisvojuje žalobný dôvod, ktorý mohla prípadne uplatniť jedine spoločnosť Jungbunzlauer, a to aby uplatnila vlastnú výhradu. Taký žalobný dôvod teda nemôže mať v žiadnom prípade úspech.
- 332 Rovnako pokiaľ ide o údajné porušenie jej práva na obranu vzhľadom na prijatie nového rozhodnutia proti spoločnosti Jungbunzlauer, Roquette sa len vo vlastnom mene odvoláva na údajnú výhradu tretej osoby. V tejto súvislosti je potrebné

pripomenúť, že dodržanie práv na obranu vyžaduje, aby dotknutý podnik bol schopný užitočne vyjadriť svoje stanovisko k existencii a relevantnosti skutočností, námietok a okolností, ktoré mu vytýka Komisia (rozsudok Súdu prvého stupňa zo 16. decembra 2003, Nederlandse Federatieve Vereniging voor de Groothandel op Elektrotechnisch Gebied/Komisia, T-5/00 a T-6/00, Zb. s. II-5761, body 32 a 33) V prejednávanej veci sa však neuviedla žiadna skutočnosť, podľa ktorej rozhodnutie z 29. septembra 2004 ovplyvnilo Rozhodnutie prijaté proti Roquette. Roquette neposkytla ani najmenší dôkaz, že sa jej po prijatí rozhodnutia z 29. septembra 2004 vytýkali nové skutočnosti, ktoré pozmenili Rozhodnutie týkajúce sa jej. Z týchto dôvodov prijatie rozhodnutia z 29. septembra 2004 v prejednávanej veci nijako neporušuje práva Roquette na obranu.

333 Nakoniec, pokiaľ ide o porušenie zásady rovnosti zaobchádzania s ohľadom na skutočnosť, že spoločnosť Jungbunzlauer mohla druhýkrát vyjadriť svoje stanovisko k skutočnostiam, ktoré sa jej vytýkali, zatiaľ čo v prípade Roquette to tak nebolo, je potrebné pripomenúť, že akty inštitúcií v zásade požívajú domnienku legality, a vyvolávajú teda právne účinky, pokiaľ nie sú zrušené alebo odvolané (rozsudok ICI/Komisia, uvedený v bode 323 vyššie, bod 69). Rozhodnutie ukladajúce pokutu účastníkovi sa teda pokladá za legálne a vyvoláva právne účinky od svojho prijatia. Dôsledkom zrušenia rozhodnutia ukladajúceho pokutu je teda *a contrario* odstránenie právnych účinkov tohto rozhodnutia.

334 Z toho vyplýva, že Rozhodnutie v rozsahu, v akom sa pôvodne týkalo spoločnosti Jungbunzlauer, a nové rozhodnutie z 29. septembra 2004 prijaté proti spoločnosti Jungbunzlauer a trom iným podnikom skupiny Jungbunzlauer, nedávajú spoločnosti Jungbunzlauer možnosť vyjadriť „druhýkrát“ svoje stanovisko k skutočnostiam, ktoré sa jej vytýkajú. Jungbunzlauer sa musela vyjadriť k novému rozhodnutiu, ktoré je dôsledkom zrušenia prvého rozhodnutia a vďaka ktorému toto prvé rozhodnutie prestalo existovať. Súd prvého stupňa sa teda domnieva, že prijatie rozhodnutia z 29. septembra 2004 nespôsobilo porušenie zásady rovnosti zaobchádzania vo vzťahu k Roquette.

- 335 Návrh Roquette na obnovu konania, a teda návrhy na prijatie opatrení na zabezpečenie priebehu konania je preto tiež potrebné zamietnuť z týchto dôvodov.
- 336 Pokiaľ ide o návrh Roquette na spojenie prejednávanej veci s vecou T-492/04, Jungbunzlauer a i./Komisia, Súd prvého stupňa sa domnieva, že tento návrh je tiež potrebné odmietnuť, pretože o prejednávanej veci možno rozhodnúť.

O trovách

- 337 Podľa článku 87 ods. 2 rokovacieho poriadku účastník konania, ktorý vo veci nemal úspech, je povinný nahradiť trovy konania, ak to bolo v tomto zmysle navrhnuté. Podľa odseku 3 prvého pododseku rovnakého ustanovenia môže Súdny dvor rozdeliť náhradu trov konania medzi účastníkov konania, ak účastníci konania mali úspech len v časti predmetu konania.
- 338 Komisia v prejednávanej veci nemala úspech, len pokiaľ ide o zohľadnenie obratu týkajúceho sa glukonátu sodného na účely stanovenia sumy pokuty pre Roquette. Komisia však obrat nesprávne zohľadnila len z dôvodu hrubej nedbanlivosti Roquette. Roquette nemala úspech, pokiaľ ide o všetky ostatné návrhy, ktoré predložila.
- 339 V takejto situácii sa okolnosti veci náležite posúdia tým, že sa rozhodne, že Roquette bude znášať všetky vlastné trovy konania a nahradí všetky trovy konania vynaložené Komisiou.

Z týchto dôvodov

SÚD PRVÉHO STUPŇA (tretia komora)

rozhodol a vyhlásil:

- 1. Suma pokuty pre Roquette Frères SA sa stanovuje na 8 105 000 eur.**
- 2. Rozhodnutie K(2001) 2931, konečné znenie, z 2. októbra 2001, týkajúce sa uplatňovania článku 81 Zmluvy ES a článku 53 Dohody o EHP (COMP/E-1/36.756 — Glukonát sodný), sa mení v rozsahu, v akom je v rozpore s bodom 1 vyššie.**
- 3. Žaloba sa vo zvyšnej časti zamieta.**
- 4. Roquette Frères SA je povinná nahradiť všetky trovy konania.**

Azizi

Jaeger

Dehousse

Rozsudok bol vyhlásený na verejnom pojednávaní v Luxemburgu 27. septembra 2006.

Tajomník

Predseda komory

E. Coulon

J. Azizi

Obsah

Skutkové okolnosti	II - 3146
Konanie a návrhy účastníkov konania	II - 3153
Právny stav	II - 3155
I — O závažnosti porušenia	II - 3156
A — Úvod	II - 3156
B — O určení obratu	II - 3158
1. Tvrdenia účastníkov konania	II - 3158
2. Posúdenie Súdom prvého stupňa	II - 3162
C — O konkrétnom dopade kartelu	II - 3164
1. Úvodné pripomienky	II - 3164
2. O tom, či Komisia zvolila nesprávny postup na preukázanie, že kartel mal konkrétny dopad na trh	II - 3169
a) Tvrdenia účastníkov konania	II - 3169
b) Posúdenie Súdom prvého stupňa	II - 3170
3. O dôvodoch založených na okolnostiach zohľadnených Komisiou, ktoré potvrdzujú uskutočňovanie a účinky kartelu	II - 3173
a) O rôznych fázach kartelu	II - 3173
Tvrdenia účastníkov konania	II - 3173
Posúdenie Súdom prvého stupňa	II - 3174
b) O nedosiahnutí cieľov kartelu počas operatívneho obdobia	II - 3176
Úvod	II - 3176
	II - 3251

Dozorný systém	II - 3177
— Tvrdenia účastníkov konania	II - 3177
— Posúdenie Súdom prvého stupňa	II - 3178
Kvóty	II - 3179
— Tvrdenia účastníkov konania	II - 3179
— Posúdenie Súdom prvého stupňa	II - 3180
Ceny	II - 3183
— Tvrdenia účastníkov konania	II - 3183
— Posúdenie Súdom prvého stupňa	II - 3184
Rozdelenie zákaznikov	II - 3186
— Tvrdenia účastníkov konania	II - 3186
— Posúdenie Súdom prvého stupňa	II - 3186
c) O žalobných dôvodoch založených na zohľadnení účinkov kartelu na základe grafov zabavených v obchodných priestoroch Roquette	II - 3187
Tvrdenia účastníkov konania	II - 3187
Posúdenie Súdom prvého stupňa	II - 3188
4. O žalobných dôvodoch založených na nezohľadnení iných skutočností Komisiou pri jej posudzovaní účinku kartelu	II - 3191
a) Pokiaľ ide o nezohľadnenie zvláštností trhu	II - 3191
Tvrdenia účastníkov konania	II - 3191
Posúdenie Súdom prvého stupňa	II - 3192
b) Nezohľadnenie mienky kupujúcich	II - 3194
Tvrdenia účastníkov konania	II - 3194
Posúdenie Súdom prvého stupňa	II - 3195

ROQUETTE FRÈRES/KOMISIA

c) Nezohľadnenie atmosféry nedôvery	II - 3197
Tvrdenia účastníkov konania	II - 3197
Posúdenie Súdom prvého stupňa	II - 3198
D — O obmedzení účinkov kartelu spoločnosťou Roquette	II - 3199
a) Tvrdenia účastníkov konania	II - 3199
b) Posúdenie Súdom prvého stupňa	II - 3199
II — O dĺžke trvania porušovania	II - 3200
A — Tvrdenia účastníkov konania	II - 3200
B — Posúdenie Súdom prvého stupňa	II - 3202
III — O poľahčujúcich okolnostiach	II - 3207
A — Tvrdenia účastníkov konania	II - 3207
B — Posúdenie Súdom prvého stupňa	II - 3208
IV — O spolupráci Roquette počas správneho konania	II - 3210
A — Úvod	II - 3210
B — Pokiaľ ide o to, že Roquette bola prvým a jediným členom kartelu, ktorý poskytol Komisii rozhodujúce dôkazy na vypracovanie Rozhodnutia ..	II - 3211
1. Všeobecne	II - 3211
2. Všeobecné úvahy o pravidlách uplatniteľných v prejednávanej veci pri posudzovaní spolupráce účastníkov v priebehu správneho konania	II - 3211
a) Tvrdenia účastníkov konania	II - 3211
b) Posúdenie Súdom prvého stupňa	II - 3213

3. Pokiaľ ide o to, že informácie, ktoré Komisia získala pred spoluprácou s Roquette, boli nedostatočné na preukázanie existencie kartelu	II - 3216
a) Tvrdenia účastníkov konania	II - 3216
b) Posúdenie Súdom prvého stupňa	II - 3217
4. Pokiaľ ide o to, či len skutočnosti uvedené Roquette boli rozhodujúce pre vypracovanie Rozhodnutia	II - 3220
a) Tvrdenia účastníkov konania	II - 3220
b) Posúdenie Súdom prvého stupňa	II - 3225
C — Pokiaľ ide o to, že Komisia sa neoprávnene odvoláva na skutočnosť, že Roquette jej predložila dotknuté dokumenty až vo svojej odpovedi na žiadosť o informácie	II - 3226
1. Tvrdenia účastníkov konania	II - 3226
2. Posúdenie Súdom prvého stupňa	II - 3227
V — O porušení zásady ne bis in idem	II - 3228
A — Tvrdenia účastníkov konania	II - 3228
B — Posúdenie Súdom prvého stupňa	II - 3230
O výkone neobmedzenej súdnej právomoci	II - 3235
O návrhoch na opatrenia na zabezpečenie priebehu konania	II - 3243
O trovách	II - 3249